

MRAVOUKA

PODLE KATECHISMU

V KRÁTKÝCH

PROMLUVÁCH

PODLE PROMLUV

P G. K O C H A,

kněze řádu kapucínského,

UPRAVIL

ARNOŠT OLIVA.

1 9 3 7

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ V PRAZE.

NIHIL OBSTAT.

Antonín Stríž,
ensor.

IMPRIMATUR.

Prael. Dr. Theophilus Opatrný,
Vicarius generalis.

Pragae, die 13. Decembris 1935.

Nr. 15976.

BŮH CHCE,
ABYCHOM V NĚHO DOUFALI

PŘEDMLUVA.

Codex iuris canonici (can. 1345) doporučí kratší promluvy při Mši svaté: Optandum ut in Missis quae, fidelibus adstantibus, diebus festis de praecepto in omnibus ecclesiis vel oratoriis publicis celebrantur, brevis Evangelii aut alicuius partis doctrinae christianae explanatio fiat. Tyto promluvy, opravdu kratičké, chtějí býti pomocníkem, hlavně tam, kde lid v otázkách věroučných poučení potřebuje.

Naleznou-li promluvy porozumění, jako první svazek, bude pojednáno ve 3. svazku o milosti, ve 4. o svátostech.

Arnošt Oliva,
katecheta.

NOVÝ ROK:

CO MUSÍME OD BOHA OČEKÁVATI?

Požehnaný Nový rok všem! Mým hlavním přáním jest, abyste svědomitě plnili vše, co předpisuje naše mravouka.

V krátkých promluvách promluvíme si o křesťanské naději, o modlitbě, o křesťanské lásce, jež jest a zůstává hlavním přikázáním, a o Desateru.

Co musíme od Boha očekávati?

Nadzemské dary: odpuštění hříchů, milost a věčnou blaženost. Velikým hříšníkem byl jerusalemský král Manasses. Z chrámu Páně učinil peleš modlářskou, dal upáliti svého syna ke cti Molochově, proroka Isajáše dal usmrtiti a město zaplaviti nevinnou krví. „Zabýval se snářstvím, obíral se hadačstvím, oddával se čarodějství, a měl s sebou kouzelníky a zaklínače; páchal mnoho, co je zlé před Hospodinem, aby ho popudil.“¹⁾ Když mluvil Hospodin k němu a k lidu jeho, nechtěli toho dbáti. Proto přivedl na ně vůdce vojska krále assyrského; i jali Manassa, svázali jej řetězy a pouty a odvedli ho do Babylona. Když byl v tísní, modlil se k Hospodinu, Bohu svému, a činil pokání veliké před Bohem; modlil se k němu a prosil snažně. I vyslyšel Hospodin modlitbu jeho, a uvedl jej zase do Jerusalema, do království jeho“.²⁾ Smíme tedy a můžeme očekávati odpuštění. „Obratťe se k Bohu, neboť jest dobrotivý a milosrdný, shovívavý a velmi milostivý“.³⁾ Tedy: zpovídati se, míti dobrou vůli, a bude zase vše dobře. Vyprošujme si i milost Boží k dobrému a Bůh dá každému, čeho potřebuje. Bůh pomáhá ku poslušnosti, práci, čistotě. A tak očekáváme, že nám bude zajištěna i odměna ve věčné vlasti.

Musíme na Bohu žádati i pozemské dary. Nutí nás k tomu důsledné myšlení. Pán ukazuje obě ruce plné drahokamů; ukazuje nám dary pozemské a nebeské: pozemské určil pro nás lidi. Sem patří: pokrm, oděv a příbytek, zdraví, pracovní síla, úspěch v povolání, vše, co patří k tělesnému blahobytu. Tyto věci, pokud slouží jednotlivcům k spáse duší, smíme a máme od Boha očekávati a požadovati. A proč tak smíme a máme činiti? Poněvadž blahobyť patří k náležitému pořádku. Mají-li lidé bídu a hlad, nemají-li rádného příbytku a práce, jsou schopni všeho. A teď pozor! Bůh slibuje v Písmě svatém zámožnost za dobré skutky. „Budeš-li poslouchati

hlasu Hospodina, Boha svého, Hospodin povýší tě nade všechny národy. Požehnán budeš ve městě a požehnán budeš na poli, požehnány budou plodiny tvé země, požehnána budou tvá humna i sýpky tvé, požehnán budeš, ať vcházíš či vycházíš“.⁴⁾

„Slož svou starost na Hospodina“.⁵⁾ Bez zkoušky to nejde, ale i ta jest z ruky Boží. „Nepečujte tedy úzkostlivě, ví zajisté Otec, čeho potřebujete“. Císař Augustus, když lodníci za mořské bouře hrůzou se chvěli, řekl: „Jen klid, vezete císaře!“ Jen klid, v naší životní lodičce sedí Pán, jehož přítomnost nám stačí.

¹⁾ 2. Par. 33, 6; ²⁾ 2. Par. 33, 10—13; ³⁾ Joel 2, 13; ⁴⁾ 5. Moj. 28, 1—5; ⁵⁾ Ž. 54, 23; ⁶⁾ Mt. 6, 31.

SVATÝCH TŘÍ KRÁLŮ:

PROČ MUSÍME OČEKÁVATI OD BOHA ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ, MILOST A VĚČNOU BLAŽENOST?

Svatí tři králové jistě měli vroucí přání, aby jim Bůh odpustil hříchy, dal milost k bohobojnému životu a tak je vedl k nebi. I my očekáváme od Boha odpuštění, milost a blaženost. A proč očekáváme tyto tři věci?

Poněvadž nám Bůh vše dáti může a dáti chce. O tom byli již židé přesvědčeni. „Hřích může odpouštět jediný Bůh“.¹⁾ Co bylo hlášeno Davidovi po cizoložství a vraždě? „Hospodin promíjí hřích tvůj“.²⁾ řekl prorok Natan z příkazu Božího, když David činil přísné pokání. A co řekl sám Spasitel Magdaleně, padlé ženštině? „Odpouštějí se tobě hříchy“.³⁾ „Milosrdenství Boží od pokolení do pokolení“.⁴⁾ I dnes Bůh odpouští kajícím hříchy. Dobrý Pastýř řekl: „Bude větší radost v nebesích nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými“.⁵⁾ Chce-li Bůh ospravedlnění člověka, chce mu jistě také pomoci, aby šel správnou cestou k nebi.

Poněvadž nám to Bůh slíbil. „Jakože živ jsem já, praví Pán Bůh, nechci smrti bezbožného, ale aby se obrátil bezbožný od své cesty a živ byl“.⁶⁾ Proto přišel Spasitel na svět „hledat a spasit, co zahynulo“.⁷⁾ „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný“.⁸⁾ Věru nemohl Bůh svou vůli lépe a jasněji vyjevit, naši spásu zdůraznit, nutnou podporu zajistiti a k poslednímu cíli nás vésti.

Poněvadž nám Ježíš ony dary zasloužil. Před svou smrtí ujistil apoštoly i nás. „Toto jest tělo mé, které se za vás vydává; tento kalich jest nová úmluva potvrzená mou krví, která se za vás vy-lévá.“⁹⁾ Odpuštění by nám nic nepomohlo, kdybychom nedostali zároveň síly příkázání Boží zachovávat a ctnostně žít. Proto s vykoupením dostáváme i milost a s ní i blaženost. Kristu dána jest všeliká moc; splňuje a může splniti, co slíbil. „Držme vyznání své naděje nezvratným, neboť věrný je ten, jenž zaslíbil.“¹⁰⁾

Plným právem očekáváme odpuštění, milost a blaženost, poně-
vadž naše naděje má pevný základ ve vykupitelské krvi Kristově.

¹⁾ Lk. 5, 21; ²⁾ 2. Král. 12, 13; ³⁾ Lk. 7, 48; ⁴⁾ Lk. 1, 50; ⁵⁾ Lk. 15, 7; ⁶⁾ Ez.
33, 11; ⁷⁾ Lk. 19, 10; ⁸⁾ Jan 3, 16; ⁹⁾ Lk. 22, 19—20; ¹⁰⁾ Žid. 10, 23.

I. NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ:

CO ZNAMENÁ MODLITI SE A S JAKÝM ÚMYSLEM SE MODLITI?

Svatá Rodina putuje do jerusalemského chrámu. Ježíš, Maria
a Josef dávají překrásný příklad radostné modlitby. Co zname-
ná modlití se? Nábožně s Bohem rozmlouvatí. To se může státi
pouze v myšlenkách, modlíme-li se toliko vnitřně, nebo i slovy,
když vnitřní modlitbu slovy pronášíme. Proč se modlíme a čeho
chceme modlitbou dosáhnouti?

Modlíme se, poněvadž toho Bůh zasluhuje. Představme si, že by
nejdovednější architekt k nám přišel, když vystavěl sta měst, jedno
krásnější druhého. Dodejme k tomu, že stavěl bez nejmenšího zisku,
jen z toho důvodu, aby lidé měli práci a byli šťastni. Každý člo-
věk nezkaženého srdce bude mu blahořečiti. Kdo jest architekt nebe
i země? Jest to jistě veliká čest, smíme-li k němu přistoupiti a s ním
rozmlouvatí. A máme jistě i vážné důvody mu děkovati! Vizme
své ruce, kolik a jaké práce denně vykonávají! A kdo nám je dal?
A kdo nám dal oči, uši, nohy, duši, rozum? Jistě Bůh zasluhuje naší
modlitby. Modlíme se tedy, abychom Boha ctili, jemu děkovali a tak
ho i prosili.

Modlíme se, poněvadž modlitby potřebujeme. Mohli bychom dý-
chat, kdyby nebylo vzduchu? A jak by to vypadalo v Boží přírodě,
kdyby nebylo střídání ročního počasí? Denně potřebujeme chleba,
vlny a lnu, příbytku, práce a výdělku, poučování, atd. Jak mnoho
toho potřebujeme, jak jsme závislí na tom, jenž vše řídí k dobrému!
Dáti musí náš Pán, z jehož otcovské ruky přichází každý dar, proto
se denně modlíme. Modleme se ráno, modleme se večer, prospíváme
tím nejvíce sami sobě. „Proste, a bude vám dáno; hledejte, a na-
leznete; tlucte, a bude vám otevřeno; neboť každý, kdo prosí, bere,
kdo hledá, nalézá, a tomu, kdo tlucte, bude otevřeno.“¹⁾

Kdo se modlí, jest šťasten; kdo se nemodlí nemá štěstí a klidného
srdce. Dítě jest šťastné, ví-li, že dobrý otec se o ně stará. Modlí-
me-li se, jsme šťastni, věduce, že se stará nebeský Otec, proto
žijeme i spokojeněji, majíce plnou důvěru v Boží prozřetelnost.

¹⁾ Mt. 7, 7—8.

II. NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ:

PROČ SE MUSÍME MODLITI A CO V NÁS MODLITBA HLAVNĚ PŮSOBÍ?

Svatba v Káně galilejské. Matka prosí Syna za pomoc, vidí, že
„nemají vína“.¹⁾ Na její prosbu Pán činí první zázrak. Tato událost
krásně se hodí ku předmětu o modlitbě.

Proč se musíme modlit? Proč se otec dá prositi dítětem? Proto, že dítě ničeho nemá a nemůže a musí si býti vědomo, kdo mu pomáhá. Před Bohem jsme všichni dětmi a modlíme se, poněvadž Bůh modlitbu přikázal, že bez modlitby nemůžeme býti spáseni. Spasitel prohlásil: „Jest potřebí vždycky se modliti a neustávat.“²⁾ Tato slova ještě více zdůrazňuje: „Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlucte, a bude vám otevřeno.“³⁾ A dále praví: „Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám.“⁴⁾ Proč jest modlitba tolik potřebná? Proto, že bez modlitby není spásy. Ke konání dobra potřebujeme pomoci shůry, neboť „bez Krista nemůžeme činiti nic“;⁵⁾ tato milost jest dobrovolný dar, musíme si jí tedy vyprositi. Proto Spasitel napomíná: „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.“⁶⁾ Bůh modlitbu přikazuje a bez modlitby nemůžeme přijíti do nebe.

Co modlitba v nás hlavně působí? Posiluje nás v dobrém. Modlitbou si vyprošujeme moudrost, vědění a rozum, všechny dary Ducha Svatého, dostáváme pomoc k práci, sílu hříchů se varovati a ctnostně žíti, tedy posilu v dobrém. Těší v utrpení a pomáhá v nouzi. Mardoucheus zvěděv, že lid židovský má býti v Assyrii vyhuben, modlí se: „Pane, králi, Bože Abrahamův, smiluj se nad svým lidem.“⁷⁾ Byl klidný, věděl, komu se svěřil se svou záležitostí, a pomoc přišla. Vyprošuje nám milost vytrvalosti. Bůh zkoušel Pavla velice, byl pronásledován, posmíván, přemnoho vytrpěl, mnohý křížek musel nésti. Pavel vytrval, zůstal věren Spasiteli, a doznal: „Všecko mohu v tom, jenž mne posiluje.“⁸⁾ Modleme se, modleme se, podrobujeme se vůli Boží, abychom si zachovali pokoj a zůstali čistí na těle i na duši. S modlitbou dokážeme vše.

V roce 1931 městská rada v New Yorku zavedla před zasedáním veřejnou modlitbu. Katolický farář předříkával a radové poslouchali vážně se sklopenou hlavou. Toto město má od té doby jistě ve všem zvláštní ochranu a vyšší požehnání, poněvadž žádná modlitba není marná: vždycky při modlitbě oko Boží milostivě na nás (shlíží a otvírá se jeho ruka, plná dobroty a požehnání.

¹⁾ Jan, 2, 3; ²⁾ Lk. 18, 1; ³⁾ Mt. 7, 7; ⁴⁾ Jan 16, 23; ⁵⁾ Jan 15, 5; ⁶⁾ Mt. 26, 41; ⁷⁾ Ester 13, 15; ⁸⁾ Filip. 4, 13.

III. NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ: JAK SE MUSÍME MODLITI?

Setník z Kafarnaum přichází k Spasiteli se žádostí. Přichází z přesvědčení a skromně, činí tak s jistotou, s pokorou a vytrvalostí. Tu máme vlastnosti modlitby.

Musíme se modlit zbožně a pokorně. Musíme při modlitbě vědět, co činíme. Musíme mysl sebrati a roztržitostí se varovati. Musíme se při modlitbě i úctyhodně chovati, neohlížeti se, nebaviti se, to znamená na modlitbu myslet, aby srdce

pociťovalo, co ústa povídají. Nemodleme se spěšně, nýbrž mírně, klidně a důstojně. Nesmí o nás platiti slova Spasitelova: „Lid tento ctí mne ústy, ale srdce jejich daleko jest ode mne.“¹⁾ Představme si, co znamená rozmlouvati s Nejvyšším! Poznáme svou ubohost a malost a budeme se modliti pokorně. Jedné noci naslouchal bratr Leo modlitbě sv. Františka. František říkal stále totéž: „Kdo jsi ty, Pane, a kdo jsem já?“ Světec správně myslil. I my máme tak mysliti. Bůh jest král a my sluhové; Bůh bohatý a my chudí; Bůh svatost sama a my bídní hříšníci: modleme se tedy s bolestí a lítostí nad svými hříchy a budeme se modliti pokorně.

Musíme se modliti důvěrně, s odevzdaností do vůle Boží a vytrvale. „Nepečujte tedy úzkostlivě, ví zajisté Otec, čeho potřebujete.“²⁾ Ta slova musejí nám vlévati odvalu a zmužilost, neboť můžeme a smíme budovati jediné na tom, jenž nás miluje a s námi stále dobře smýšlí. Proto naše prosby má podporovati odevzdanost do vůle Boží. Všichni jsme v rukou Božích. Pane, ty víš, kdy a jak pomoci, ne tedy má, nýbrž tvá vůle se staň. V modlitbě nesmíme ustávati, stále a stále se modliti. Spasitel mluví o člověku, jenž budí přítele v noci, aby mu dal tři chleby. Přítel nevstává s lože z lásky, nýbrž jen proto, aby měl pokoj. Toho podobenství užívá Spasitel k důkazu o nutnosti modlitby vytrvalé. Jak dlouho sv. Monika prosila za syna Augustina! Sedmkrát přišla zima a sedmkrát se vrátilo jaro, když byla vyslyšena.

Musíme se modliti ve jménu Ježíše Krista. Máme tedy říkati: Otče, pro Ježíše, Syna svého, dej mi to nebo ono; pro svou lásku k němu, pro jeho lásku k tobě, pro Ježíše, Otče, vyslyš nás! Pane, staň se nejsvětější vůle tvá!

¹⁾ Mt. 15, 8; ²⁾ Mt. 6, 31—32.

IV. NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ: ZA KOHO SE MÁME MODLITI?

Učedníci v bouři na moři. Přistoupili k spícímu Mistrovi a vzbudili ho s prosbou: Pane, zachovej nás, hyneme“.¹⁾ Učedníci prosili za sebe vespolek. Za koho my máme Boha prositi? Za koho se modliti?

Za rodiče a příbuzné. Rodiče jsou po Bohu naši největší dobrodinci. Kdo se stará o nás od okamžiku zrození? Kdo dává pokrm, šat, příbytek? Můžeme vše náležitě oceniti? Jak dlouho jsme odkázáni na otce a matku! Jejich péči, starost a lásku máme spláceti vděčností a modlitbou. Jak krásná jest opravdová láska mezi sourozenci! I příbuzní zasluhují naší lásky a modlitby.

Za přátele a dobrodince. „Přítel věrný jest záštita mocná, a kdo ho našel, našel poklad. Nelze dosti odvážiti zlata ni stříbra za dobrotu (věrnost) jeho“.²⁾ Přítel má pro přítele bdělé oko, k službě ochotnou ruku a citlivé srdce. Jak často hodný student přivedl spo-

lužáka na dobrou cestu, jak často hodný voják zdržel kamaráda od špatné cesty, zakázaného ovoce, jak často dělník svým dobrým srdcem získá přátele, jež vede správnou cestou! Přátelskou službu nejlépe splácíme modlitbou. Stejně zasluhují naší modlitby i dobrodinci.

Za duchovní a světskou vrchnost. Představený pracuje za všechny, stará se o všechny, žije pro všechny. Představený světský i duchovní. Kdo odpouští hříchy? Kdo podává lidem Spasitele ve svatém přijímání? Kněz, služebník oltáře. Kdo vychovává mládež k bázi Boží, aby lidé byli mravní a čestní? Kdo tak udržuje pořádek v Církvi a státě? Duchovní stav. Kdo se stará o pozemské blaho? Kdo chrání pořádné lidi a zlé udržuje v patřičných mezích? Kdo zaručuje pokoj a bezpečnost ve státě? Úředníci a zřízenci, světští představení. Zasluhují cti a díků. Z uznalosti a vděčnosti se za ně i modlíme, aby jim Bůh pomáhal.

Zasluhuje díků každý, kdo nám prokazuje lásku. Každý může děkovati; nejlépe děkujeme modlitbou. Proto napomíná sv. Jakub: „Modlete se za sebe vespolek; mnoho může modlitba spravedlivého úsilovná.“³⁾

¹⁾ Mt. 8, 25; ²⁾ Sir. 6, 14—15; ³⁾ Jak. 5, 16.

SEPTUAGESIMA:

OSLOVENÍ A PRVNÍ PROSBA OTČENÁŠE.

Hospodář v podobenství jest nebeský Otec. Otec, jenž stanovil člověku práci i odměnu. V jeho ruce jest náš osud na zemi a naše odměna na nebi. K němu se obracejí všichni tvorové. Jak se máme modliti k tomuto Otci? Odpověď máme v modlitbě Páně, Otčenáši. Modlitba Páně, že nás již naučil náš Pán; Otčenáš, že těmi slovy začíná. Má oslovení a sedm proseb.

Oslovení: *Otče náš, jenž jsi na nebesích.* Proč nazýváme Boha naším otcem? Protože nás stvořil k svému obrazu a otcovsky o nás pečuje, zvláště však proto, že nás posvěcující milostí učinil svými dětmi. Stvořil nás. Co máš, čeho ti nedal? Dal ti rozum, dal ti paměť a představitivost. Můžeš myšlenkami zalétati ve dny dětství, můžeš se rozpomínati na různé příhody, můžeš myšlenkami se přenášeti i do cizích zemí. A tvá síla vůle? Dobro můžeš činiti před Bohem i lidmi. A jak se Bůh o nás stále stará ročním počasím, polní úrodou! Ve smyslu mnohem vyšším jsme dětmi Božími posvěcující milostí, dědici nebe a spoludědici Ježíše Krista. Boha jmenujeme naším otcem, protože jest otcem všech lidí a my tudíž jako bratři a sestry máme se za sebe vespolek modliti. Pamatuj na to, chybuj-li tvůj bližní. I chybující jest tvůj bratr. Nezapomínej, že před tebou stojí sám Spasitel v jeho slabosti a prosí za soucit. Tomu nás učí náš Otec, jenž na nás čeká na nebesích.

Posvěť se jméno tvé. Zač prosíme v první prosbě? Za vše, co jest

ke cti a chvále a slávě Boží. Především, aby všichni lidé pravého Boha poznávali a vyznávali. O to se máme také přičiňovati a k tomu pracovati. Máme k tomu přispívati, aby mladí muži se věnovali duchovnímu stavu, podporovati dobrá díla (misie), předpláceti, odebíráti a šířiti dobrý a náboženský tisk. Dále se máme starati, aby jméno Boží nebylo zneuctěno nevěrou, bludařstvím a rouháním. Jest možno viděti nebeskou oblohu a pohrdati Tvůrcem a neviděti jeho všemohoucnosti? Jest možno viděti bohaté klasy, vinice a kvetoucí stromy a jíti slepě kolem všemohoucího a dobrotivého Dárce? Prosíme také za to, aby hříšníci se k Bohu obrátili. S tímto úmyslem máme se obracet k strážným andělům, aby bližním domlouvali a na dobrou cestu je uvedli. Pokud máme vliv napomínejme, varujme a trestejme. Jedná-li se o pohoršení, mají představení bděti, vrchnosti a učitelé míti otevřené oči, rodiče a prácedárci nemlčet. Jen „spravedlnost vyvyšuje národ, ale hříchy činí ubohým lid.“¹⁾

Posvěť se jméno tvé! Boží čest a chvála nade vše. Kdo nectí Boha, není cti hoden! Kdo šíří čest a chválu Boží, zaslouží si čest a slávu na věčnosti.

¹⁾ Přísl. 14, 34.

SEXAGESIMA:

DRUHÁ A TŘETÍ PROSBA OTČENAŠE.

Otčenáš přináší různé užitky jako to símě v evangeliu. Záleží na nás, jak se tuto modlitbu modlíme a jak žijeme.

Přiď království tvé. Prosíme za trojí království: předně, aby se Církev, království Boží na zemi, více a více upevňovala a rozšiřovala. V duchu této prosby jednal sv. František Xaverský. Dvanáct roků působil v Indii a pokřtil přes dvě stě tisíc pohanů. Konejme aspoň v domácím kruhu svou povinnost, aby všichni každou neděli a zasvěcený svátek byli nábožně na celé Mši svaté, tyto dny opravdu světili, Církvi nepřátelské knihy a časopisy rodiny nekažily. Za druhé, aby Bůh v nás přebýval a panoval skrze víru, naději a lásku, abychom měli milost Boží. Politování hodni jsou jistě všichni, kteří ze svých srdcí vyhánějí Ducha Svatého těžkým hříchem. Nenechávejme děti za večera na ulici, všímejme si, s kým děti chodí, budme opatrní v řeči. „Kdo by pohoršil jedno z malíčkových těchto, kteří ve mne věří, tomu bylo by lépe, aby kámen mlýnský zavěšen byl na hrdlo jeho a on pohroužen byl do hlubokosti mořské.“¹⁾ Nezapomínejme nikdy svého cíle. Za třetí, aby nás Bůh po tomto pozemském životě přijal do království nebeského. K tomu potřebujeme pomoci, poněvadž cesta do nebe jest srázná: musíme zachovávat příkázání. Modlitba jest mocná pomocnice.

Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. Prosíme, aby nám Bůh dal milost k ochotnému a dokonalému plnění vůle Boží na zemi tak,

jak andělé a svatí činí v nebi. Jak poslouchají andělé svého Pána? Michael dostává příkaz a bojuje pro čest Boží. I my se musíme starati o čest Boží. Nedovolme nikomu víře se posmívati nebo ji zlehčovati: v domě musíme míti pořádek. Gabriel dostává příkaz prorokovi Danielovi zvěstovati vykoupení: sedmdesát týdnů jest ještě stanoveno. Dodávejme myslí a těšme, konejme duchovní skutky milosrdenství. Třetí prosba obsahuje i žádost, aby Bůh odvrátil vše, co nám může brániti v plnění přikázání. Jsou peníze něčím špatným? Jistě nejsou, jsou dar Boží. A co praví Pán? „Boháč vejde těžko do království nebeského.“²⁾ Jest tedy pro mnohé jistě lépe, mají-li méně. Jest zdraví něco zlého? Jistě není, jest to dar shůry. Jak mnohý při svém zdraví jest rozpustilý a jde zapověděnými cestami. Jest pro něho dobrem, dotkne-li se ho ruka dobrotivého Otce. Jak krása svedla mnohou dívku ku pádu!

Staň se ve všem vůle tvá, Pane! Císař Ferdinand II. stále se modlil: „Pane, je-li to k tvé cti, aby moje moc byla větší, vyvyš mne; slouží-li k tvé cti ponížení mé a mého domu, pokoř mne podle své libosti, staň se ve všem tvá nejsvětější vůle“. Ano, Pane, buď vůle tvá!

¹⁾ Mt. 18, 6; ²⁾ Mt. 19, 23.

QUINQUAGESIMA:

ČTVRTÁ A PÁTÁ PROSBA OTČENAŠE.

„Víra tvá tě uzdravila“,¹⁾ praví Pán slepci u Jericha. Totéž platí i nám: kdo věří, ten se i modlí, a kdo se modlí, má pomoc shůry v každý čas.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes. Ve čtvrté prosbě prosíme za vše, čeho potřebujeme denně pro tělo i duši, pro život tělesný a duchovní. Jistý rolník obcházel Boží úrodu. Utrhl klas a s úctou pravil: „Ať to někdo dokáže, aby vše rostlo, žilo, kvetlo, plody přinášelo a dávalo užitek stonásobný! Všecko požehnání dává vyšší ruka a již v podzimu a zimě jdou andělé zemí a žehnají pole, lučiny: mnohá zrna přezimují na polích. K chlebu patří i zdraví, dobré místo, náležitá mzda. A ještě mnohem více potřebuje život darů duševních. Se životem jde ruka v ruce i práce. „Nechce-li kdo pracovati, ať nejí.“²⁾ K modlitbě tedy patří píle a horlivost. Nemáme práva na zázraky. Z tohoto důvodu máme svůj majetek pojistiti proti ohni, kroupám, krádeži. Člověk musí konati své. Kristus v Nazaretě nerozmnožil zázračně chleba, zasloužil si ho prací svých rukou.

A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. Pochopitelno. Kdo myslí, že nemá hříchu, klame sama sebe. Koho neovládne někdy na chvílku hněv, kdo jest v řeči vždy dosti pozorný, kdo nikdy neporušil nutného ohledu? Nemějme tedy bližnímu příliš za zlé, má-li on své chyby. Všichni potřebujeme shoví-

vavosti. Urazil-li nás někdo, odpouštějme rádi a ze srdce. Kristus na kříži dává krásný příklad! „Otče, odpusť jim.“³⁾ Tak jednají všichni následovníci Ježíšovi. Jak prosil sv. Štěpán? „Pane, nepokládej jim to za hřích.“⁴⁾ Musíme odpouštět tak, jako by se nic nestalo. Nikdy s hněvem nebo záští v srdci k sv. přijímání! Jdeme-li k sv. přijímání, modleme se za všechny, kteří nám ubližují. Činíme-li tak, jsme dítky Boží: Ježíš nás objímá při královské hostině a tiskne přelaskavě na své Srdce.

Při čtvrté prosbě od Boha si něco vyprošujeme a v páté prosbě Bohu něco dáváme. Máme-li s bližním soucit a rádi mu odpouštíme, prokazujeme Ježíšovi dobrodiní. „Pokud jste to učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste učinili.“⁵⁾

¹⁾ Lk. 18, 42; ²⁾ 2. Thes. 3, 10; ³⁾ Lk. 23, 34; ⁴⁾ Sk. ap. 7, 60; ⁵⁾ Mt, 25, 40,

I. NEDĚLE POSTNÍ:

ŠESTÁ A SEDMÁ PROSBA OTČENAŠE.

Slyšeli jsme o pokušení Ježíšově. Pokušení jest i náš úděl. Je-li „bojování život člověka na zemi,“¹⁾ jsou tím jistě především míněna pokušení. Všichni máme pomocníka, jehož vzýváme denně.

A neuvod' nás v pokušení. Bůh dopouští pokušení. Je-li všechna snaha a práce otcova marná, přenechává synovi volnost jednání. Mladý muž musí přijít neštěstím k rozumu. Tu může pokušení býti trestem. A právě tak u vlažných katolíků. Posuzuje-li někdo příliš tvrdě jiné, padá přecasto sám. Tu se učí býti skromnějším. Pro spravedlivého může pokušení býti zásluhou a jeho odměna jest ještě větší. Uprímně řečeno: mohli bychom se cvičiti v trpělivosti, kdyby Bůh nesesílal různé zkoušky? Modlíme se, aby Bůh v nebezpečí neodpíral nám své pomoci. Běda, bylo-li by pokušení nad síly člověka! Vzpomínám na Petra. Jak sebevědomě mluvil! Kdyby se všichni pohoršili a utekli, já zůstanu věren, jsem ochoten za tebe, Pane, do žaláře i na smrt jíti! Pýcha musela býti ztrestána. Petr byl první, jenž padl. Velikou lítostí odčinil a odpykal svůj hřích a od té chvíle měl soucit s jinými. Mnohým pokušením se můžeme vyhnouti. Máme se jim vyhnouti, neboť v pokušení snadno klesáme a dopouštíme se hříchu, jenž jest a zůstává největším zlem.

Ale zbav nás od zlého. Bůh stvořil svět jediným slovem: jediné slovo a slunce svítilo na obloze, jediné slovo a měsíc osvětloval noc, jediné slovo a bylo střídání ročních počasí. Více vyžadovalo vykoupení světa: dřeva a jestličky, tesařskou dílnu, hřeby a trny a kříž. A co přinesl hřích světu? Myslím na potopu, Sodomu, Egypt, mor, hlad a válku. Bože, zbav nás od zla hříchu. I časné zlo, pokud neslouží naší spáse, má Bůh od nás odvrátiti. Ke hrobu anglického biskupa mučedníka Tomáše přišel slepec s prosbou o vrácení zraku. Byl uzdraven. „Běda,“ řekl, „nepřipojil jsem, bude-li to ke cti

Boží a k mé spáse“. Vrátil se, poklekl a byl zase slepý. Žil jako ka-
jící a zemřel svatou smrtí. Není vždy všechno pro každého dobré.

Mnohé zlo slouží nám k spáse. Proto se máme modlit se sv. Au-
gustinem: Pane, tady mě bij, tady mě řež, tady mě pal, ale šetři
mě na věčnosti.

¹⁾ Job 7, 1.

II. NEDĚLE POSTNÍ: ZDRAVAS, MARIA.

Proměnění Páně. I zastkvěla se tvář jeho jako slunce a roucho
jeho stalo se bílé jako sníh. Zaplavilo-li nebeské světlo jasně apo-
stoly, jak muselo jeho božství ozářiti tu, jež se směla nazývati jeho
tělesnou matkou! Přicházíme k andělskému pozdravu a pravíme:
mariánská úcta jest známka vyvolení.

*První důvod pro to jest u Boha, poněvadž jednáme podle příkladu
Božího.* „Anděl Gabriel poslán byl od Boha do města galilejského,
jemuž jméno Nazaret, ku panně, zasnoubené muži, jemuž jméno
bylo Josef, z domu Davidova, a jméno panny Maria. A vešed k ní
anděl, řekl: Zdravas buď, milostiplná, Pán s tebou, požehnanás ty
mezi ženami“.¹⁾ Bůh Marii miluje, ctí, pozdravuje. Činíme-li totéž,
jednáme podle příkladu Božího. Pak platí slova Ježíšova: „Kdo činí
vůli Otce mého vejde do království nebeského“.²⁾ Bůh svým posel-
stvím Marii nejvíce omilostnil, za svou dceru vyvolil, za matku své-
ho Syna a nevěstu Ducha Svatého ustanovil. Maria jako matka byla
Kristu nejbližší. Ten, jenž dal čtvrté přikázání, sám je zachovával: byl
Marii a Josefovi poddán. Ježíš tedy Marii miloval, ctí a ochotně
sloužil. Činíme-li totéž, jest to služba Kristu. Co jsme Spasiteli u-
činili, nezůstává bez odměny. Praví sám: „Kdo mě následuje, bude
míti světlo života“.³⁾ Dává nám za to svou pomoc, abychom se zlé-
ho varovali a dobré konali a tak jistěji přišli do nebe. Proto jest ma-
riánská úcta známka vyvolení. A proč ještě?

Druhý důvod jest u nás, poněvadž se učíme pravé ctnosti. Jak
to vypadá v domě, kde si děti matky váží? Takové děti jsou svědo-
mité. Tak jest tomu i v rodině křesťanstva, je-li Maria vzorem. Ma-
ria jest vzor nejhlubší pokory. Vždy a všude jen dívka Páně. Jest
vzor naprosté poslušnosti. Všecky zprávy posílá Bůh sv. Josefovi,
Maria se pokorně podrobuje. Její chudoba a odříkání! Prostá žena
tesaře. Její trpělivost pod křížem! Maria jest jistě nejkrásnější vzor
všech ctností, nejlepší učitelka ctnostného života, od ní můžeme se
nejlépe ctnostem učit. Spasitel jako odměnu za ctnost slíbil krá-
lovství nebeské. Mariánská úcta pobádá k modlitbě. Každá modlit-
ba mariánská jest zároveň modlitbou k Bohu, Maria skládá vše u
trůnu Božího. Kde modlitba, tam milost. Člověk žije pokud dýchá,
duše žije pokud se modlí. Mariánská úcta přivádí ke svátostem.

Chléb silných jest Tělo z jejího těla a Krev z její krve. Kdo jí tělo Páně, má život věčný. Kdo uctívá Marii, uctívá i jejího Syna. Proto jest mariánská úcta známka vyvolení.

Mariánská úcta jest úcta Marie od počátku Církve, tím učení pravdy a známka vyvolení.

¹⁾ Lk. 1, 26—28; ²⁾ Mt. 7, 21; ³⁾ Jan 8, 13.

III. NEDĚLE POSTNÍ:

POBOŽNOST K BOŽ. SRDCI PÁNĚ A KŘÍŽOVÁ CESTA.

„Jestli prstem Božím vymítám duchy zlé, tož přišlo k vám království Boží“.¹⁾ Žijeme tedy v království milovaného Syna Božího. Abychom tomu rozuměli, zjevuje nám Král tohoto království své Srdce. Proto mluvíme:

o pobožnosti k božskému Srdci Páně. Uctíváme Srdce Spasitele, poněvadž jest sídlo a symbol jeho lásky. Kam přivedla láska k nám božského Spasitele! Jak daleká jest cesta s nebe k nám! Láska Srdce Ježíšova byla tak mocná, že se nelekala této cesty. A Kristus, vševědoucí Bůh, věděl, jak nevděčná budou lidská srdce. Kristus do konce světa neopustí jediného svatostánku, byť jeho Srdce zahrnoval svět největším a nejčernějším nevděkem. Ostrov Helgoland má podobu srdce. Vody podemílají stále jeho vysoké břehy, ostrov se zmenšuje prudkostí hlodavých vln, obehnali jej tedy kovovým náspem. Každý jistě vzpomíná na malý ostrůvek, božské Srdce Páně, jež Duch Svatý musel opatřit kovovým náspem své božské moci, aby mohlo odolávat vlnám hlodavých bolestí. Toto Srdce nikdy nepoddlehlo. Pobožnost k božskému Srdci Páně má býti pobožností smírnou. Konejme ji v každý první pátek v měsíci, neboť Srdce tak dobrotvého Krále jest i vděčné.

Křížová cesta. Po nanebevstoupení Páně měli věřící ve veliké úctě cestu, kterou kráčel Ježíš s křížem na ramenou. Nikdy neupadla v zapomenutí. Stále a stále chodili poutníci touto cestou ke stromu života. Vypravování jerusalemských poutníků vzbuzovalo ve všech zemích touhu moci jíti cestou na Golgotu. První františkáni, kteří se vrátili ze Svaté země, zřizovali ve svých zahradách zastavení a chodili od jednoho ke druhému, modlili se tu a rozjímali. Církev ve své dobrotě a mateřské lásce vyšla vstříc a prohlásila: ze své plné moci překládám vám křížovou cestu Spasitele do vašich vlastí. Ve čtrnácti zastaveních předvádí se nám cesta Spasitele s křížem od domu Pilátova na Golgotu, jeho smrt a pohřeb. Toto zpřítomnění utrpení Páně povzbuzuje k lítosti a dobrým předsevzetím. Pobožnost křížové cesty přináší mnohý užitek duchovní i časný. Konejme tu pobožnost často a zbožně.

Za americké občanské války v šedesátých letech minulého století odešel do pole za otce rodiny jeho mladý, svobodný přítel. Byl raněn

a zemřel. Otec rodiny šetřil, vydal se na dalekou cestu ke hrobu padlého a se slzami díky připevnil na kříž nápis: Zemřel za mě. Spasitel umřel za nás!

¹⁾ Lk. 11, 20.

SV. JOSEFA:

HLAVNÍ PŘIKÁZÁNÍ KŘESŤANSKÉ LÁSKY. PROČ MUSÍME BOHA MILOVATI?

O pěstounovi Páně praví Písmo, že byl spravedlivý. Ve spravedlnosti, t. j. v plnění přikázání Božích jest celá láska k Bohu. „Kdo má přikázání moje a je zachovává, ten mě miluje.“¹⁾ Která jsou hlavní přikázání lásky?

Musíme Boha milovati. „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a celé duše své a z celé mysli své a ze vší síly své. To jest největší a první přikázání.“²⁾ Co to znamená? To znamená míti v Bohu největší zalíbení a přičiňovati se, abychom i my Bohu se líbili. Jak milujeme otce a matku! A rodiče milují všechny děti. A od koho jest na zemi vše, co zasluhuje lásky? Bůh si tedy zaslouží, abychom se snažili býti mu milými. Tedy naše povinnost jest: býti nevinnými a čistými, poctivými a bezúhonnými ve všem ohledu.

Proč musíme Boha milovati? Proto, že Bůh jest nekonečně dokonalý, jest náš nejlepší otec a náš největší dobrodinec. I u lidí ctíme a milujeme šlechtné srdce. Jak jest ctěn a vážen vladař, je-li moudrý a spravedlivý, dobrotivý a laskavý, štědrý a milosrdný! Jak teprve musíme milovati toho, jenž má všechny dokonalosti! Jistě jsme povinni jej milovati, když vše máme z jeho štědré ruky. Celá příroda a všechen život v ní jest jeho dar. Náš život, naše zdraví, rodiče, děti, vše, co jsme a máme, jest jeho dobrodiní. Bůh jest k nám velmi štědrý a laskavý.

Jak musíme Boha milovati? Nade všechno! Tedy více než vše, co jest nám milé a drahé. Nejdražší jest nám život. Hoří-li, necháme všeho, zachraňujeme svůj život. A přece jsou okolnosti, kdy nepokládáme život na nejvyšší statek. Matka u nemocného dítěte nedbá nákazy. Mnohem výše musíme ceniti Boha a jeho záležitosti. Mučedníci z lásky k Bohu i životy obětovali. Boha milovati nade vše. Tento život může Bůh zase vrátiti. „Ducha i život“, praví matka machabejská, „stvořitel světa vám zase z milosrdenství vrátí.“³⁾ Ztratíme-li Boha definitivně, nikdy k němu nepřijdeme.

Máme Boha milovati a nade vše milovati. Když císařovna Eudoxie chtěla souhlas sv. Chrysostoma ke škodě Církve, dal jí tento vzkázat: „Řekněte císařovně, že se jedině bojím hříchu.“ I my se máme báti jedině hříchu, abychom neztratili lásky Boží!

¹⁾ Jan 14, 21; ²⁾ Mt. 22, 37 a Mr. 12, 30; ³⁾ 2. Mach. 7, 23.

IV. NEDĚLE POSTNÍ:

KDY MILUJEME SAMI SEBE SPRÁVNÝM ZPŮSOBEM?

Veliký zástup šel za Ježíšem na horu, neboť viděli jeho zázraky. A tak jest tomu s věrou a důvěrou. Musíme jíti za Ježíšem, neboť tak hledáme království Božího. To jest zároveň odpověď na otázku, kdy sebe milujeme správným způsobem. Činíme tak tehdy, staráme-li se především o svou duši.

Musíme sami sebe si vážiti a správně pečovati o tělo i duši. Sv. Pavel v Areopagu řekl: „Jsme i rod jeho.“¹⁾ Tělo máme od rodičů, duši dává každému člověku Bůh. Podle duše jsme s nebe, ze srdce Boha Otce. „Co jest člověk, že si ho všímáš? Učinils rovna ho bezmála andělu, slávou i ctí si ho korunoval.“²⁾ Proto cti a važ si sám sebe. Duše jest více než tělo. Nebuď sprostý, vzdorovitý, nepovolný, nemravný nebo nepočetný! I církevní předpisy platí pro řádného člověka. Církev dostala moc svazovací a rozvazovací, tedy plnou moc zákony dávat: kdo Církev slyší a poslouchá, slyší a poslouchá Boha. Nesmíme sportu dávat přednost před bohoslužbou. Chybujeme-li, musíme vzbuditi lítost a hříchů se zbaviti. I o tělo se musíme starati: udržovati je v počestnosti a čistotě, starati se o jeho zdraví. Pracuj a spoř, abys zasloužil odpočinek a zábavu. Vystupuj všude slušně a důstojně a zachovávej společenská pravidla. Starej se správně o duši i tělo a vychovávej je dobře.

Musíme sami sebe chrániti a varovati se všeho, co by mohlo škoditi tělu i duši. Máme mnohé předpisy pro zachování zdraví lidu, máme zákony, jaké mají býti příbytky, aby neohrožovaly zdraví lidu, zákony proti falšování potravin, atd. To jest všecko velmi hezké a prospěšné. Zapomínáme, že dům a příbytek může škoditi i duši, míním tím hříšnou příležitost a hříšné prostředí. Tu jest nutná změna místa, změna podnebí. Životní prostředky duše jsou knihy a časopisy, její duševní potrava. Vše nevěrecké nebo Církvi nepřátelské prohřešuje se proti zdravotním předpisům duševní stravy a musí býti odstraněno. I bezpečnost na cestě musí býti zajištěna. Nebezpečné cesty musí býti označeny. Míním veřejné zábavy, biografická a divadelní představení, atd. Nemá-li svět pro záchranu duší ochrany, musíme tím více sami býti ostražití. Odstraní-li některá země zákony proti otravě, neznamená to, že smí každý požívati strychnin: každý musí býti mnohem opatrnější.

Správně milujeme samy sebe, staráme-li se řádně o tělo i duši. Není správné starati se jen o tělo a zanedbávati duši, ale také jest nesprávné starati se jen o duši a zanedbávati tělo. Přirozeně, že více péče věnujeme tomu, co jest důležitější a zaujímá první místo, v našem případě duši, neboť „co prospěje člověku, byť celý svět získal, život věčný však ztratil?“

¹⁾ Sk. ap. 17, 28; ²⁾ Ž. 8, 5—6; ³⁾ Mt. 16, 26.

SMRTELNÁ NEDĚLE:

KDO JEST NAŠ BLIŽNÍ, PROČ A JAK HO MÁME MILOVATI?

„Prve než Abraham byl, jsem já.“¹⁾ Při těch slovech měli bychom v nejhlubší pokoře padnouti do prachu, neboť Spasitel jimi do-
svědčuje, že nás miloval dříve než byl svět. Proto máme i my bliž-
ního milovati. Láska k bližnímu jest i přikázána slovy Spasitele:
„Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“²⁾ Milovati Boha
nazývá Spasitel prvním přikázáním, lásku k bližnímu druhým při-
kázáním. Naš bližní jest každý člověk, přítel i nepřítel.

Proč máme bližního milovati? Proto, že Kristus tak nařídil a
že všichni jsme děti jednoho nebeského Otce. Ježíš praví: „Při-
kázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek; jako jsem já
miloval vás, abyste se i vy milovali vespolek. Po tom poznají všichni,
že jste učedníci moji, budete-li míti lásku jedni k druhým.“³⁾ Má-li
bližní chyby, nepřestává býti naším bližním, jest pokřtěn, tedy náš
bratr v Kristu a má s námi přijíti do nebe. A je-li zcela zkažen?
Táž Krev Kristova, jež nás musela očistiti, může i jeho očistiti,
modleme se tedy za něho. Všecky výstrahy nepomáhají! Snad od
lidí, od Boha nepřišla ještě poslední výstraha, tu mu můžeme vy-
prositi. Nezapomínejme, že Bůh ho snáší, že tedy i my jej máme
snášeti a jako bližního milovati. My jsme za něj krev neprolévali,
nemáme tedy práva ho odsuzovati a jím pohrdati. Připomínejme
si stále slova Spasitelova: co jste učinili jednomu z mých, mně jste
učinili. Jsme přece jeho bratři. „Zdali není jeden otec všech nás?“⁴⁾

Jak máme bližního milovati? Spasitel praví: „Všecko, co chcete,
aby vám lidé činili, i vy tak činite jim.“⁵⁾ Co si sami přejeme a od
jiných rádi máme, máme přáti a činiti i bližnímu. Vážiti si ho, míti
ho v úctě. Představené jako představené a každého podle jeho
stavu. Výše postavených poslouchati, podrobovati se jim, sloužiti jim.
Stejně postaveným nečiniti ničeho zlého: mají duši jako my. Po-
máhati jim: mají tělo jako my. O podržích platí, že každý má
právo na život. To vše platí i o nepříteli, i nepřátele musíme mi-
lovati. Přirozeně, že naše láska a péče v první řadě patří rodině,
pak osadě, zemi a lidu. Z toho důvodu máme v úctě svou řeč a
domácí zvyky. Při lásce k bližnímu dáváme přednost souvěrcům.
„Čiňte dobré vůči všem, zvláště vůči domácím víry.“⁶⁾ Ale každé-
ho člověka musíme milovati skutkem a v pravdě.

Milovati budeš bližního svého jako sebe samého! Jasněji Spa-
sitel mluvit nemohl. Jako sebe samého. Chceš laskavost, pozor-
nost, úslužnost. Dobrá, ale buď sám také laskavý, pozorný a úsluž-
ný k jiným. Co mnohdy dokáže jediné laskavé slovo! Jeden boho-
slovec měl na gymnasiu dobrého přítele, jenž ztratil víru, ale přece
udržovali přátelství. Pozval svého přítele na primici. Ten poslal
telegram: „Nemohu přijíti, ležím v nemocnici, přijď mě vyzpo-
vídati.“ Jak působí přátelství a dobré slovo!

¹⁾ Jan 8, 58; ²⁾ Mt. 22, 39; ³⁾ Jan 13, 34—35; ⁴⁾ Mal. 2, 10; ⁵⁾ Mt. 7, 12;
⁶⁾ Gal. 6, 10.

KVĚTNÁ NEDĚLE:

ČÍM ZVLÁŠTĚ UKAZUJEME SVOU LÁSKU K BLIŽNÍMŮ?

Kristus nás učil, co znamená milosrdenství. Nikdo neprokázal lidstvu tolik dobra. Z jeho rukou stále dostáváme dary nebeské i pozemské. Proto i jeho napomenutí: „Buďte milosrdní, jakož i Otec váš milosrdný jest.“¹⁾ Kristus vybízí ke skutkům milosrdenství. Všimněme si dnes prvních čtyř skutků *tělesného milosrdenství*.

Lačné krměti. Jak jest to krásné, čteme-li, že Lazar, Marie a Marta pohostili Ježíše! Před svou smrtí šel ještě jednou do Betanie, ještě jednou chtěl býti se svými přáteli v roztomilém kroužku. Jak rádi bychom tam byli, abychom mu prokázali aspoň maličkou službu. Obstaráváme-li hladovým chléb, činíme tak samotnému Spasiteli: „Byl jsem hladový a nasýtili jste mě.“²⁾

Žíznivé napájeti. Jak hrozná jest žízeň, chtěl nám Spasitel ukázati svým zvoláním na kříži: „Žízním.“ Pohan měl soucit s ním a neodepřel mu nápoje. Čteme o sv. Anastasii, jak prosila v hrozných mukách o trochu vody. Pohanský jinoch jménem Cyrill podal jí vodu. Dotkla se ho milost Boží a Bůh mu dopřál štěstí zemřítí pro Ježíše. Tu vidíme, že i kapka vody, podaná žíznivému z lásky k Bohu, bude náležitě odměněna.

Pocestné do domu přijímati. Jak hrozně muselo býti P. Marii a sv. Josefovi, když večer neměli místočka, kde by přenocovali, a jak Bůh tuto necitelnost betlemských ztrestal! Křesťanská láska ve všech stoletích chtěla to napravití a tak stavěla útulky, hlavně na poutních místech. Známé jsou hospice na hoře sv. Bernarda a sv. Gottharda. Nezapomínejme na slova Spasitelova: „Hostem jsem jsem byl, přijali jste mě.“⁴⁾

Nahé odívati. O Vánocích vidíme Spasitele jako zimou se chvějící děťátko a na kříži jako muže bolesti o šat oloupeného. Chce nás povzbuditi, abychom z lásky k němu nahé odívali. Dáváme-li chudším šat a obuv k Ježíšku, působíme tím i Kristu radost, a nemáme zapomínati, že pomoci máme vždycky, kdykoli toho třeba. Sv. Martin daroval žebrákovi polovici pláště a v tomto plášti Kristus se mu v noci ukázal. Budiž nám to pobídkou nahé odívati.

Bůh rád vidí soucitná srdce. Bůh je odměňuje více než si myslíme. Milosrdní milosrdenství dojdou.

¹⁾ Lk. 6, 36; ²⁾ Mt. 25, 35; ³⁾ Mt. 25, 35.

HOD BOŽÍ VELIKONOČNÍ:

DALŠÍ SKUTKY TĚLESNÉHO MILOSRDENSTVÍ.

Kristus naučil lidi vzájemně se milovati. Uvědomíme-li si, co všecko Kristus pro nás učinil, víme, jak velikou cenu člověk má.

Nemocné navštěvovati. V obnošeném šatu procházel ulicemi města starý kněz. V příbytcích chudiny, kde byl nemocný, dával chléb, vejce a maso. To jest ta správná návštěva nemocných: něco

jim přinést. Věnujeme nemocnému hodinku času, přineseme nějaký dárek, podáme květiny, předčítáme mu, půjčíme dobrou knihu, působíme mu radost. Laskavé slovo, slovo útěchy, soucítící pohled potěší zkormoucené srdce. To vše činíme Spasiteli, neboť nemocen jsem byl, a navštívili jste mě.“¹⁾)

Vězně vysvobozovati. Tomuto velikému skutku milosrdenství dala Církev i zvláštní řády (Trinitáři). Členové těchto řádů dobrovolně dávali se v otroctví, aby jiné vysvobodili. Tisíce těch dobrých mužů zemřelo ve službě milosrdné lásky. My můžeme pomáhati aspoň slovem: prokázati nevinu, chrániti čest, právo. Po odpykání trestu pomáhati těmto nešťastníkům k místu, dostati je do řádné společnosti.

Mrtvé uctivě pochovávat. Za tento skutek Písmo sv. chválí Tobiáše. Ctnost Tobiášova září tím jasněji, že mu pohřbívání mrtvých ukládalo mnohé sebezapření (byl pokaždé sedm dní poskvrněn a povinen podrobiti se očistám) a nad to byly jeho skutky spojeny s nebezpečím smrti. Nedbal zákazu krále, nebál se smrti, mrtvé uctivě pochovával. Církev pro tento skutek milosrdenství zřídila zvláštní bratrstva. U nás starají se o pohřbívání mrtvých pohřební ústavy. Máme se vynasnažiti, abychom zemřelým prokázali náležitě poslední poctu. Při smrti máme na vše zapomenouti, smrt má vše smířiti. Máme i hroby náležitě ošetřovati, květinami zdobiti. I to patří k úctě. Květiny jsou symbol vzkříšení: s jarem k životu se probouzejí a zemi dávají obraz ráje. Čistý a dobře upravený hřbitov jest chloubou obce. Církev plným právem zakazuje *spalování mrtvol* (pohanský zvyk) a trestá ty, kteří určí své tělo k spálení odepřením svatých svátostí a církevního pohřbu.

Láska zůstává prvním přikázáním. Práce pro nemocné, uvězněné a mrtvé vyžaduje lásku, ale tím krásnější jest duše těchto služebníků a služebnic lásky!

¹⁾ Mt. 25, 36.

PONDĚLÍ VELIKONOČNÍ: DUCHOVNÍ SKUTKY MILOSRDENSTVÍ.

„Ó bláhoví a váhaví srdcem k věření všemu tomu, co mluvili proroci!“¹⁾ Tak kárá Spasitel dva učedníky na cestě do Emaus. Byla to malá důtka, že neměli dostatek víry. Pán je i poučoval a svým božským slovem rozptýlil jejich pochybnost. Kristus konal první tři skutky duchovního milosrdenství.

Hřešící kárat. Věřte, že milosrdenství Boží zřídilo peklo, aby člověk viděl nebe; milosrdenství Boží stvořilo i očistec, jinak by lidé žili bez lásky a ztrpčovali si vzájemně život. Smýšlejí-li rodiče s dětmi dobře, trestají v pravý čas. Proč? Jinak by byl kluk svéhlavý a nemohli by ho nikde potřebovati; byl by líný k své

škodě (komu se nelení, tomu se zelení); byl by nemravný a kopal by si předčasný hrob. Jsou tedy tresty a důtky dobrý skutek.

Neumělé učití. Proto křesťanství všude zakládalo školy a Církev mnohem dříve než státu napadlo prováděla zdravý nátlak a ve svých katedrálních, klášterních a farních školách lid poučovala. Mnohý dnes pohrdá knězem, nepozdraví ho, byť býval jeho žákem a mnohdy i různá dobrodiní od něho přijímal. Nevděk světem vládne; nevděk jest dnes odměna světa. Jest nutno mladým lidem vyložití a říci jim, co jest dobré a co jest špatné, co jim může prospívatí a bude prospívatí, co jim může a bude škoditi. To se může státi slovem i perem: i knihy a časopisy jsou andělé milosrdenství, ovšem jen dobré, jinak jsou to ďáblové zkázy.

Pochybujičím dobře raditi. Jak mnohdy jsme bezradní, jak často dovedeme jiným říci to, co jest správné, a sami nedovedeme si pomoci. Kéz bychom v těch případech našli věrné srdce! V první řadě slyšme rodiče: zažili a zkusili více než my; slyšme i učitele: mají zkušenost a jsou rozumní; slyšme zpovědníka nebo svého duchovního správce: kdo duše vede, duším rozumí. Každé světlo a každá rada přichází shůry: kdo tedy chce raditi nebo rady potřebuje, nechť se modlí k Duchu Svatému a nalezne správná slova.

Muž, jenž v životě tupil Církev, těžce zraněný ležel v nemocnici. Přemýšlel o svém životě. „Tatínku,“ řekl jednou jeho synáček, „nechtěl bys zase jednou přijati Spasitele? Dnes ráno jsem byl na ten úmysl u sv. přijímání“. Slova zapůsobila. Starý hříšník a rouhač plakal a skutečně přijal Spasitele. Ejhle, skutek duchovního milosrdenství! Pomáhejme si vzájemně v tělesných záležitostech. Duše jest víc než tělo, pomáhejme tedy i duším: co prospívají všechny statky, šperky, peníze, zlato, stříbro, je-li v srdci tma a necitelnost. Odvádějme bližního od zlého, přivádějme jej k dobrému, pomáhejme mu v těžkých chvílích radou i skutkem. Spasitel to požaduje, vyhovme mu!

¹⁾ Lk. 24, 25.

I. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH: DUCHOVNÍ SKUTKY MILOSRDENSTVÍ.

Dítě sousedovo dodalo mi opět odvahu k dalšímu životu. Když jsem po smrti mužově brzo pochovala jediné dítě, chtěla jsem si zoufati. Tu přišlo sousedovo dítě. Plakala jsem a dítě plakalo se mnou. Tento soucit zachránil mě před nejhorším. Tak asi vypravovala jistá žena známým. Podobně jako ono dítě jednal i Spasitel, když řekl učedníkům: „Pokoj vám.“¹⁾

Zarmoucené těšiti. O sv. Kateřině Sienské čteme: vstoupila-li do žaláře, vzešlo tu slunce, a zajatec zapomínal na řetězy. Však dovedla o Bohu mluvit tak krásně jako málokdo jiný. Řekněme chudým: štěstí není v penězích, nýbrž ve spokojenosti; řekněme

nemocnému: všechno jest z dobrotivé ruky Boží a každá zkouška jest pro naše dobro; předříkávejme umírajícímu slova lítosti a důvěry, neboť kajícím Bůh odpouští. Těšiti musíme a dodávati lidem mysl, soužení mají dost a dost.

Křivdy trpělivě snášeti. Zakládáme si na své cti. Svěřme ji rukám Božím. Spasitel zcela obětoval svou čest za nás. Co všechno mu vytýkali! Jak jej hanobili! Pane, tobě poroučím svou čest. A budou-li vosy bzučeti, neohánějme se, budme a zůstaňme klidní.

Ublíživším ochotně odpouštěti. Hrabě Potocki byl zavražděn studentem. Hraběnka klečela ve Lvově v kapli sester Božského Srdce a prosila v modlitbě za sílu a odevzdanost do vůle Boží. Potom vyšla a podepsala žádost o omilostnění vraha. Toť veliký čin! U nás se mnohdy jedná celkem o maličkosti, máme tedy odpouštěti tím raději a ochotněji. Hlavně tak máme činiti před každým sv. přijímáním. Budme vždycky laskaví k lidem, kteří nám zle činí. Říkejme: Pane Ježíši, odpusť jim, já jim také odpouštím. Kdo přijímá Ježíše s hněvem v srdci k bližnímu, dává mu rány holí.

Za živé i za mrtvé se modliti. Nejvíce a nejdříve za hříšníky. Duše v očistci nesmírně trpí, ale mají nebe jisté; hříšník jest ve velkém nebezpečení, poněvadž spěchá k peklu. Modleme se tedy a kajme se v první řadě za hříšníky. Budeme při modlitbě, Mši svaté a přijímání sv. svátostí pamatovati i na duše v očistci. Duše jsou za modlitby vděčné a velmi často dobře se odměňují. Nezaměstnaná služebná poslední peníz obětovala na Mši svatou za duše v očistci, jež mají nejdříve býti vysvobozené z muk očistcových. Potkala mladého muže: Vím o místě pro vás. Označil jí dům a zmizel. Děvče v domě spatřilo velikou podobiznu tohoto muže. Zvěděla, že jest to nedávno zesnulý syn rodiny. Tak se jí odměnila jeho duše za skutek milosrdenství.

Vše, co činíme pro bližního, činíme pro Krista. Krista těšíme, Kristu odpouštíme, Kristu pomáháme v každém bližním: každé laskavé slovo, každý dobrý skutek, vše, co bližnímu dáváme, dáváme Kristu.

¹⁾ Jan 20, 19.

II. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH: PROČ MUSÍME I NEPRÁTELE MILOVATI?

„Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř dává život za ovce své.“¹⁾ Kristus má ve svém ovčinci dobré a špatné ovce; jeho láska platí všem, neboť všechny chce spasiti a zachrániti. Přicházíme k lásce k nepřítelům: proč musíme nepřátele milovati?

Musíme i nepřátele milovati, poněvadž jest to požadavek Boží. „Milujte nepřátele své, (dobře číňte těm, kteří vás nenávidí), a

modlete se za ty, kteří vás pronásledují (a pomlouvají), abyste byli podobni svému Otci, jenž jest v nebesích.“²⁾ Koho máme milovati? Toho, jenž nás nemůže snést. Komu máme dobře činiti? Tomu, jenž nám křivdí a hodně ubližuje. Za koho se máme modliti? Za toho, jenž nám škodí a chce škoditi, kdykoli to možno. Jaké to přikázání! Po tom poznají všichni, že jste učedníci moji, budete-li míti lásku jedni k druhým.

Bůh přijímá odpuštění jako by jemu se stalo. „Pokud jste to učinili jednomu z nejmenších těchto bratrů mých, mně jste učinili.“³⁾ Nezapomínejme, že Spasitel stojí u našich dveří, klepá a prosí o vpuštění. Spasitel lítostivě na nás pohlíží: v tvém bratru, v tvé sestře jsem tě urazil, jejich hřích jest můj hřích, neboť za vše jsem trpěl hroznou smrt. Odpouštíš-li, činíš tak pro mne, vytahuješ trn z mé hlavy.

Odpouštíme-li, konáme dílo Kristovo. S kým má Spasitel největší soucit? Jistě s těmi, kteří toho nejvíce potřebují. Největšího soucitu potřebují hříšníci, poněvadž jsou na tom nejhůře. Padnou-li dva do vody, komu podáme dříve ruku? Tomu, jenž umí plavati, či tomu, jenž se již topí? Milosrdenství má místo nejdříve tam, kde je největší nouze. Nepřítel potřebuje nejdříve naší pomoci, snažme se tedy s ním se smířiti.

Odpouštěti jest šlechetné a krásné. Ukazujeme tím, že jsme opravdu bratři a sestry. V rodině vědí, co jest odpouštěti. Všichni jsme jedna veliká rodina Boží, máme se tedy pokládati za členy jedné rodiny. I bližní nese svůj kříž, má vráscitý obličej a zmolené dlaně. Chybuje-li, jistě toho lituje a jistě se z toho i vyznává: odpustil-li mu Bůh, musíme i my odpouštěti.

Neodpouštíme-li bližnímu, nemůže Bůh odpustiti nám. Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. Záleží tedy na nás, bude-li nám Bohem odpuštěno.

Švédská spisovatelka Lagerlöf uvádí legendu, jejíž smysl jest hluboký. Matka sv. Petra jest v pekle a sv. Petr prosí Pána za její spásu. „Dobře, má-li lásku.“ Anděl jde a vytahuje ji. Tu se zavčší na její nohu jiná žena, její bývalá nepřítelkyně. Ihned ji odstrkuje a tato znovu padá do věčného ohně. A teď nemůže anděl unésti matku Petrovu a tato padá do prohlubně pekelné. „Viz,“ praví Pán, „kdo nezná milosrdenství, nemůže býti v nebi“. Láska jest začátek a konec křesťanství, kořen a vrchol, východ a cíl: láska jest celý zákon a bez lásky vše nám nic neprospívá.

¹⁾ Jan 10, 11; ²⁾ Mt. 5, 44—45; ³⁾ Mt. 25, 40.

III. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH:

ČÍM UKAZUJEME KŘESŤANSKOU LÁSKU? POVINNOST ZACHOVÁVATI DESATERO.

„Jdu k Otci.“¹⁾ Ježíš skončil své poslání: činil zázraky, hlásal božské učení, založil Církev, dal nám prostředky milosti. Jedná

se o to, aby náš život odpovídal jeho lásce. Lásku ukazujeme zachováváním Božích a církevních přikázání, neboť: „Kdo má přikázání zachovává, ten mě miluje.“²⁾ Tím přecházíme k Desateru.

Desatero v první řadě bylo dáno Israelitům na hoře Sinaji. Mojžíš po přechodu Israelitů Rudým mořem vedl vyvolený lid k hoře Sinaji, kde postavili stany. Ozvaly se hromy a kmitaly se blesky, velmi hustý mrak začal zakrývat horu, zvuk rohu víc a více zazníval, celá hora byla zahalena kouřem, poněvadž byl na ni Hospodin v ohni sestoupil. Tu zazněl hlas Boží: Nebudeš mít jiných bohů . . . , cti otce svého i matku svou . . . , nepokradeš . . . , Bůh dával lidu Desatero. Israelité museli se posvětit a vyprati roucha svá a pak teprve směli přistoupiti k hoře. Kdo jest čistý, rád zachovává Boží přikázání. Na nepřístupné cestě zjevil se Bůh: nedotknutelný jest jeho zákon. Ruce pryč od těchto dvou kamenných desek! Jest naprosto jisto, že jimi stojí a padá lidstvo. Musí mít platnost nyní i vždycky.

Desatero platí i pro nás. A proč i pro nás? Proto, že vysvětluje zákon přirozený, jež Bůh každému dává poznati svědomím, a proto, že Pán Ježíš Desatero potvrdil a zachovávati přikázal. Zákon přirozený znali i pohané. Každému nezkaženému člověku svědomí a srdce praví, co jest dobré a správné a co není. Proč nemůže nemravný člověk viděti milosrdnou sestru na ulici? Jistě mu tato sestra nepřekáží a neubližuje mu, ale on ví, že jeho srdce jest černé a její srdce bílé jako světlo. Nemravnost zaplavuje města i venkov, ale i slze lítosti jsou přemnohé: Desatero má každý ve svém srdci. A co praví Kristus? „Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit zákon nebo proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.“³⁾ A jinde praví: „Chceš-li do života vejíti, zachovávej přikázání.“

Na Sicilii nebylo přes stodvacet let zemětřesení. O vánocích 1908 psal socialistický list posměšně: „Jezulátko, pošli zase zemětřesení.“ To bylo 26. prosince. A za dva dny nebe odpovědělo: ve dvou minutách pohřbeno v troskách sedmdesát tisíc lidí. Na zdích ještě visely listy s posměšnou výzvou: Jezulátko, pošli zase zemětřesení. Bůh nedá beztrestně urážeti svého majestátu. Blesky na Sinaji daleko zářily, Desatero platí celému světu. Státní formy i zákony mohou se měniti: kamenné desky s vyrytým Desaterem jsou nezměnitelné, podle Desatera bude svět souzen. Nebe i země pomínou, to jest tento svět, ale zákon Boží nepomine.

¹⁾ Jan 16, 16; ²⁾ Jan 14, 21; ³⁾ Mt. 5, 17.

IV. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH:

CO BŮH PŘIKAZUJE V PRVNÍM PŘIKÁZÁNÍ DESATERA A JAKÁ MUSÍ BÝTI NAŠE VÍRA?

„Když přijde onen Duch pravdy, naučí vás všelike pravdě.“¹⁾ Veškerá pravda spočívá v tom, abychom v Boha věřili, v něho dou-

fali, její milovali a jemu se klaněli. To vše Bůh přikazuje v prvním přikázání. Tažme se nejdříve: jaká musí býti naše víra?

Naše víra musí býti obecná a pevná. Kdo v Boha věří, tomu jednotlivé články víry nedělají nejmenších obtíží. Věřící rozumný tvor rád se podrobuje Stvořiteli, a to tím spíše, když poslal svého jedno-rozeného Syna pro naše poučení. Pro člověka v Boha věřícího není pochybnosti: podrobuje se tomu, co Bůh skrze svého Syna a tento skrze svou Církev k věření předkládá, neboť Spasitel praví: „Učte je zachovávat všecko, co jsem přikázal vám.“²⁾ Kristus ví všecko a své Církvi všecko řekl, proto máme všecko bez výjimky za pravdu, co nám Kristus a Církev praví. Kdyby někdo přišel a řekl muži devadesátdevět roků starému, že jeho devadesát let stará žena bude mít syna, jistě by se mu vysmál. Praví-li tak Pán Bůh, jest vyloučena všechna pochybnost, poněvadž všemohoucí Bůh všecko může a může i z kamení děti učiniti.

Naše víra musí býti živá a stálá. V jistém městě o Božím Těle pán předstoupil a zabránil jedné paní pohled na oltář. Paní její upozornila: Byla jsem tu dříve. „Já jsem katolík a mám právo viděti na oltář a procesí“. „Já jsem protestantka, ale vy jako katolík patříte do průvodu, jen tak zasluhujete respektu“. Živá jest víra, žijeme-li jak víra požaduje. Mnozí jinověrci jsou lepší než jejich víra a mnozí katolíci horší než jejich víra. A kdy jest víra stálá? Za vlády komunistů přišel do školy v Uhrách r. 1919 sovětský komisař Oskar Faber. „Zkoušejte dějepis“. Šestnáctiletá dívka krásně mluvila o lásce k vlasti a zbožnosti. „Soudružko,“ řekl komisař, „víš, že mám právo dáti tě oběsit?“ „To vím,“ řekla dívka, „ale nahoře mě čeká za to odměna.“ „Takový charakter jsem ještě neviděl,“ řekl komisař a opustil školu. Nic nás nesmí odvésti od víry. „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabíti nemohou“.³⁾

Počátkem dubna 1927 byli v Quadalaraja v Mexiku zatčeni dva bratři Ezechiel a Salvador Huerta. Jeden měl jedenáct, druhý devět dětí. Měli udati, kde se skrývají jejich duchovní bratři. Mlčeli. Vyhrskali je na hřbitov a vojáci namířili pušky. Salvador požádal o svíčku, rozsvítil ji, osvětlil svá prsa a prohlásil: „Tu jest mé srdce, připraveno zemřít pro Boha.“

¹⁾ Jan 16, 13; ²⁾ Mt. 28, 20; ³⁾ Mt. 10, 28.

V. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH: KDO HŘEŠÍ PROTI VÍŘE?

„Otec sám miluje vás, protože vy jste milovali mne a uvěřili jste, že jsem já vyšel od Boha“.¹⁾ Spasitel chválí apoštoly, že v něho uvěřili. Tím skončil své dílo a mohl se vrátiti k Otci. Víra jest nutná, bez víry nemůžeme se Bohu líbiti. Kdo se prohřešuje proti víře?

Kdo v Boha vůbec nevěří. Proč jest nevěra největší ze všech hříchů? Tažme se: kdo více škodí? Ten, kdo uřízne větev révy, či ten,

kdo vytrhne její kořen? A tak tomu jest i s věrou. Vrah se může obrátiti, má ještě kořen křesťanství v sobě; nevěrec vyrval s nevěrou všechny kořeny. Proto Kristus praví: „Kdo nevěří, již jest odsouzen“.²⁾

Kdo víru zapírá nebo od víry odpadá. Zapírá, to znamená, že tak mluví nebo jedná, že každý rozumný musí souditi: to jistě není křesťan. To je zrada. Těmto zrádcům platí slova: „Kdo by mě zapřel před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým“.³⁾ Odpadnouti od pravé víry znamená vystoupiti z Církve a státi se na př. vyznavačem některé sekty nebo zůstatí bez vyznání. Kde se jedná o víru, musíme vždy mysliti na tu víru a míti tu víru, již dal Kristus své Církvi. Církev od dob apoštolských učí, že jest sedm svátostí, kdo to popírá, nemá celé víry Kristovy. Ve věcech víry musíme býti opatrní, nutno dobře rozeznávati plevy a zrna. Pravá víra jest největší dar Boží. Zříkáme-li se pravé katolické víry, běháme perlu z ruky Kristovy a zahazujeme ji do bláta. A na této perle jest krev Kristova!

Kdo dobrovolně pochybuje o některé pravdě svaté víry. Kdo míní, že může býti i jinak. Tato domněnka neobstojí ve smrti. Nevěřící důstojník, vdovec, snažil se připraviti o víru i svou dceru matkou zbožně vychovanou. Dcera vážně onemocněla a řekla otci: „Máš-li mě rád, řekni, komu mám nyní věřiti: tobě nebo matce“. Otec klidně odpověděl: „Věř raději matce!“

Kdo víru bezdůvodně v nebezpečí vydává. Činí tak ten, jenž proti víře mluví nebo řeči proti víře se zalíbením poslouchá; kdo čte nebo ke čtení dává knihy, časopisy, letáky, brožurky, víře nepřátelské; kdo jest ve věcech náboženských lhostejný. Kdo nemá majetku, nemůže obyčejně za to; kdo svůj majetek tak nepořádně spravoval, že o své jmění přišel, jest odsuzován celým světem. Největší statek, největší a nejcennější bohatství, jest víra. Pošetilcem musíme tedy nazvati každého, kdo toto bohatství vydává nebezpečí ztráty. Krysy ničíme jedem, lidem dáváme špatné časopisy a špatný tisk a hynou duševně. A lidé tento jed ještě platí.

Jeden farář začal kázati: „Víte, co bych učinil, kdybych byl čer-tem? Nesváděl bych vás ke zlému, dal bych vám pouze špatný tisk, a nemusel bych ani prstem hnouti. Sami byste víru ztratili.“

¹⁾ Jan 16, 27; ²⁾ Jan 3, 18; ³⁾ Mt. 10, 33.

PONDĚLÍ PROSEBNÝCH DNŮ: PROSTŘEDKY K ZACHOVÁNÍ VÍRY.

„Proste a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlucte, a bude vám otevřeno“.¹⁾ Spasitel chce nás povzbuditi k modlitbě. Chceme-li se vážně modliti, musíme věřiti a doufati. Nejpotřebnější jest živá víra. Které jsou prostředky k zachování víry?

Pilné poslouchání kázání a čtení dobrých nábožných spisů. Kněz

káže křesťanskou nauku, vysvětluje slovo Boží. Kdo nedbá tohoto poučování, olupuje se o návod k bohumilému životu. Odkud lhostejnost tak mnohých v náboženských věcech? Hlavní vinu má duch světa: lidé myslí jen na jídlo a pití a hry, požadavky to starých pohanů. A co potom, co potom? Přijde smrt a přijde soud. Lidé žili i za potopy a jak zemřeli? Jiným důvodem lhostejnosti náboženské jest nevědomost. Učenci a umělci, odborníci ve svých oborech, jsou mnohdy úplní nevědomci v otázkách náboženských. A co bude, páni učení, až napíšete poslední knihu, vykonáte poslední operaci, vypadne vám únavou štětec z ruky? Bude smrt a bude soud! Jiným důvodem jest lidská bázeň. Ta nás strašně snižuje v očích jiných. Za své přesvědčení se nemá nikdo stydět, chce-li býti charakterem. U mnohých překážkou víry jest pýcha, u jiných neřest. Mnohý by byl horlivý ve víře, kdyby měl odvalu a zmužilost zachovati čistotu. Kázání a nábožné knihy zdůrazňují čeho třeba, abychom si zachovali pravou víru.

Křesťanský život. Zkušenost učí a dokazuje, že o víře pochybuje zpravidla ten, jemuž jest víra obtížná, poněvadž nechce žíti podle jejích příkázání. Nejdříve se dostavuje mravní pád a pak se odhazuje víra. Sv. Pavel napomíná Timotea, aby si zachoval dobré svědomí: „Někteří odvrhše je od sebe stroskotali se ve víře“.²⁾ Víra jako víra! Dobře, ale pak platí: lék jako lék. Zkus to jednou a budeš jinak mluvit! Přemýšlej o slovech Kristových: „Kdo neuvěří, bude zavržen.“³⁾ Nemůže přece býti stejné čemu věřím a komu věřím. Slova Spasitelova jasně ukazují, že míní víru, kterou přinesl s nebe. Přinesl-li Spasitel víru s nebe, nemůže jiná víra, jež odporuje jeho víře, býti právě tak dobrá. Ustanovil-li Kristus sedm svátostí, mluví-li o postu, mluví-li o Církvi, nemůže býti pravou víra ta, která tvrdí opak. Pravda jest buď jedna nebo žádná. Není tedy stejné, čemu věříme, nýbrž musíme věřit tomu, čemu Církev učí, poněvadž jen ona má pravé učení Kristovo, ona jest sloup a základ pravdy. Nevěra má základ v pochybeném životě. Kdo žije křesťansky snadno si víru zachová.

Jen jediný Kristus, Syn Boží, přišel s nebe pověděti nám, co máme věriti a co musíme konati. Komu se jedná o pravdu, nemůže toho popřít, neboť důkaz podávají Zjevení i dějiny. Proto největší učenci byli a jsou i věřícími lidmi. Slavný matematik Valentino Ceruti v Římě prohlásil: Mnoho jsem studoval a vždy jsem přicházel k přesvědčení, že naše náboženství jest dobrý přítel pravé vědy. Za dobu mé vědecké dráhy má víra stále zesilovala.

¹⁾ Lk. 11, 9; ²⁾ 1. Tim 1, 19; ³⁾ Mr. 16, 16.

ÚTERÝ PROSEBNÝCH DNŮ:

KDO SE PROHŘEŠUJE PROTI NADĚJI?

„Proste, a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlucte, a bude vám otevřeno.“ Spasitel poučuje o důvěře k svému nebeskému Otci. Kdo chybuje v tomto ohledu? Kdo hřeší proti naději?

Kdo na Boha příliš spoléhá. Přílišnou důvěru nazýváme opovázlivým spoléháním. Opovázlivost jest očekávati od Boha odpuštění bez lítosti a pokání; opovázlivost jest vrhati se svévolně v nebezpečí a při tom se drze domýšleti, že Bůh musí pomoci. „Nepokoušej Pána Boha svého,“¹⁾ řekl Spasitel ďáblu. Spasitel praví svými a církevními příkázáními, co máme činiti a čeho se varovati. Jest to nerozumná a pošetilá řeč, že to nebude tak přísně posuzováno, jak kněží říkají. Bohatci v pekle vzkazuje Bůh po Abrahamovi: „Mají Mojžíše a proroky, těch ať poslouchají.“²⁾ Neposlouchají-li Mojžíše a proroků, nic jim nepomůže. Jistý šlechtic tvrdil, že při smrti modlitba vše spraví: vrhl se s koněm do proudu a utopil se s kletbou na rtech.

Kdo v Boha málo důvěřuje. Nedůvěrou se prohřešuje, kdo se domnívá, že mu Bůh pomoci nemůže nebo pomoci nechce. „Lítost mám nad zástupcem,“³⁾ praví Spasitel a tato slova musí nutiti k důvěře; kdo má soucit a může pomoci, jistě to také učiní. Nesprávně jednala žena Jobova. „Ještě trváš ve své upřímnosti? Zlořeč Bohu a umři!“⁴⁾ Byla to asi příliš nervosná paní. Klidně a rozumně odpovídá muž: „Jako jedna z šílených žen mluvíš! Dobré-li věci jsme brali z ruky Boží, proč bychom nechtěli přijímati zlých?“⁵⁾ Jest to nesmyslná důvěra spoléhati více na lidskou pomoc než na Boha. Jak často musel Bůh tento hřích trestati u vyvoleného národa! Zbožný král Josiáš neposlechl proroka Jeremiáše, vytáhl proti Nechovi, králi egyptskému, a padl v první den. Proti Bohu nikdo ničeho nesvede: Nero, Julián, Napoleon se o tom přesvědčili, že ruka lidská jest na Boha příliš krátká.

Kdo se vzdává veškeré důvěry v Boha. Tento hřích, říkáme mu zoufalství, jest velice těžký hřích. A proč? Bůh jest láska a dobrota a milosrdenství: kdo se vzdává veškeré důvěry v něho, prohřešuje se na jeho nejvyšší důstojnosti, pohrdá i jeho láskou. Mladá bohatá Američanka byla velice těžce zraněna v Kalifornii při železničním neštěstí. Lékař našel ji ve smrtelném zápase. Bývala zbožnou, pak přílišně sesvěťtěla a víru ztratila. „Musím umřít,“ naříkala, „co jsem mohla dobrého vykonati svými penězi, ale teď již jest pozdě, příliš pozdě“. Lékař později vypravoval, že nikdy v životě neslyšel tak příšerného volání jako zněla slova: Příliš pozdě. A přece není pozdě, pokud duše v těle. Bůh na nás stále čeká s otevřenou náručí.

*„Dobrotivý jest Hospodin těm, kteří doufají v něho.“*⁶⁾ Bůh nás všude vidí, nespouští nás s očí, nezapomínáme-li na něho.

¹⁾ Mt. 4, 7; ²⁾ Lk. 16, 29; ³⁾ Mr. 8, 2; ⁴⁾ Job 2, 9; ⁵⁾ Job 2, 10; ⁶⁾ Nářky Jer. 3, 25.

STŘEDA PROSEBNÝCH DNU:

KDO SE PROHŘEŠUJE PROTI LÁSCE K BOHU?

„Jestliže tedy vy, jsouce zlí, umíte dobré dary dávatí dítkám svým, čím spíše Otec váš, jenž jest v nebesích, dá dobré věci těm, kteří ho prosí?“¹⁾ Spasitel poučuje, že náš poměr k nebeskému

Otci jest jako poměr dětí k pozemskému otci. Všichni tvoříme jednu Boží rodinu. Srdce nebeského Otce jistě pociťuje velikou bolest, nemáme-li pochopení pro jeho lásku, prohřešujeme-li se proti této lásce.

Kdo se prohřešuje proti lásce k Bohu?

Kdo má odpor k Bohu. K obilnímu lichváři byl zavolán kněz. První otázka nemocného byla: „Jaké jsou ceny, důstojnosti?“ Kněz klidně mluvil o cíli člověka a, když se zmínil i o smrti, začal nemocný křičeti: „Já nezemřu ještě, na smrt dost času.“ Ráno mu zvonili umíráčkem. Ten člověk jistě mnoho lásky k Bohu neměl a na Boha velmi málo myslel. „Kde jest poklad tvůj, tam bude i srdce tvé.“²⁾ Srdce snadno přilne k různým věcem, ale „kdo miluje otce nebo matku více než mne, není mne hoden“.³⁾ Důsledně: kdo miluje více děvče, přítele než Boží přikázání, není Boha hoden. Ani sport všeho druhu nesmíme více milovati než Boha, jinak bychom více lnuli k tvorům než k Stvořiteli. Již lhostejnost jest odklon od Boha. Přemnozí celá léta neslyší slova Božího, nestarají se získati odpustky, nemají smyslu pro různá bratrstva a třetí řády. A přece všichni jsme závislí na Bohu a vše, co máme, jest majetek nebeského Otce. Jednáme tedy proti lásce, nemáme-li k Bohu náklonnosti.

Kdo Boha nenávidí. Jsou lidé, kteří dbají uhlazenosti, ale každý náboženský projev jest jím trnem v oku. Zbožný člověk jest jim klerikálem, pokrytcem, atd. Udržují styky s lidmi nehodnými, zbožnému člověku stydí se podati ruku. Mnozí při slově Bůh se ošívají jako by je šídlem píchal. Jsou státy, které vyškrtly slovo Bůh z čítanek: jsou státy, které zdobrovolnily náboženství, jsou učitelé, kteří přímo zuří a šílí, slyší-li, že se děti modlí, modlí na Mši svatou; jsou lidé, kteří se veřejně rouhají před dětmi, aby v jejich srdcích budili nenávist k Bohu; jsou lidé, kteří tiskem tuto nenávist šíří.

Buďme Bohu vděční! Jednou přijdeme před tvář jeho, abychom se přesvědčili, jak jest dobrý a zasluhuje naší lásky. Postarejme se zavčas, abychom dobře obstáli před jeho soudnou stolicí.

¹⁾ Mt. 7, 11; ²⁾ Mt. 6, 21; ³⁾ Mt. 10, 37.

NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ:

KDO SE PROHŘEŠUJE PROTI POVINNOSTI BOHU SE KLANĚTI.

Když byl Spasitel před zraky apoštolů vyzdvižen a oblak vzal jej s očí jejich, když upřeně za ním hleděli do nebe, byli jistě přesvědčeni, že mu patří veškerá úcta a chvála a sláva. Totéž pociťujeme i my a proto nás mrzí vzpomínka, že jsme se mnohokrát provinili proti této nejvyšší úctě k Bohu. Bohu patří nejvyšší úcta, klanění. Kdo se prohřešuje proti povinnosti Bohu se klaněti?

Kdo se špatně modlí nebo vůbec nemodlí. „Jest potřebí vždycky

se modliti a neustávat.¹⁾ To vyplývá již z našeho životního cíle: jsme na světě, abychom Boha poznávali, jej milovali a jemu sloužili. To se uskutečňuje modlitbou. Kdo se vůbec nemodlí prohřešuje se proti svému nejdůležitějšímu úkolu, proti povinnosti Bohu se klaněti. Kdo se modlí špatně, t. j. nepozorně, ohlíží se v domě Božím, šeptá a směje se nebo tropí ještě větší neplechy, uráží Boží majestát, prohřešuje se proti povinnosti Bohu se klaněti. Kdo se roztržitostí brání, nemůže za ni, nemá v tom ohledu hříchu.

Kdo zanedbává povinné služby Boží. K tomu patří nedělní a sváteční Mše svatá a kázání. Povinnost jest býti na jedné celé Mši svaté. Každý by myslel, že jest to u katolíka samozřejmostí, že tedy není třeba zdůrazňovati tuto povinnost, když Mše svatá jest obnovování krvavé oběti Kristovy na kříži a Spasitel skutečně, opravdově a podstatně před námi na oltáři jest přítomen. Mše svatá jest převeliké štěstí pro nás, měli bychom tedy spěchat, kdyby třeba bylo i po kolenou, na Mši svatou s největší radostí a ochotou, pokládati si to přímo za zločin nebýti v neděli a ve svátek na celé Mši svaté. Kdo nejde na Mši svatou z duchovní potřeby, má jíti aspoň z povinnosti, a tak projevit poslušnost k Bohu a Církvi.

Kdo jest pověřivý. To se stává, když věcem stvořeným připisujeme větší a vyšší moc než ve skutečnosti mají od přírody nebo od Boha. Nemocný král Ochoziáš poslal posly k Beelzebubovi, bohu akkaronskému, uzdravil se z té nemoci. Tu k němu přišel z rozkazu Božího prorok Eliáš a prohlásil: „S lůžka, na které jsi se položil, ne-sejdeš, ale smrtí zemřeš!“²⁾ I dnes, a právě dnes snad více než jindy, jsou lidé pověřiví. Tu chtějí hádati z tahů na ruce, jiní si dávají vykládati sny a karty. K mnohým věstkyním přijíždějí dámy v autech. To je všechno pověra, hřích, kterým hněváme Boha. Katolík nepotřebuje pověr, má svého nebeského Otce, jenž vše řídí k dobrému, má svou Církev, jež vše časné žehná, a to nám stačí.

Kdo se dopouští svatokrádeže. Kdo osoby, místa a věci Bohu zasvěcené zneuctívá: kdo některou svátost nehodně přijímá. Ruští bolševici oloupili kostely a drahocennosti prodali do Ameriky: židovky americké nosí tyto drahokamy na krku. Strašně se prohřešuje, kdo se nehodně zpovídá nebo nehodně přijímá, t. j. kdo zamlčuje ve zpovědi vědomě těžký hřích a tak přistupuje k stolu Páně. Bůh jest nejvyšší milosrdný a rád odpouští i tyto hříchy, vzpovídáme-li se z nich úplně a upřímně, máme opravdovou lítost nad hříchy z lásky k Bohu a chceme se zcela určitě i polepsiti.

Člověk musí věřiti: nevěří-li v Boha a jeho Církev, uchyluje se k modlám a pověře. Zůstaňme na cestě, které nás Spasitel učil, všímejme si mezníků, které zasadil: důvěra v Boha, svátosti a modlitba, a půjdeme jistě a bezpečně k Bohu do nebe.

¹⁾ Lk. 18, 1; ²⁾ 4. Král. 1, 4.

NEDĚLE MEZI OKTÁVEM NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ: PROČ A JAK CTÍME ANDĚLY A SVATÉ? PROČ CTÍME PANNU MARIÍ NADE VŠECKY ANDĚLY A SVATÉ?

„Když přijde Utěšitel, kterého já pošlu vám od Otce, Duch pravdy, jenž vychází od Otce, ten bude svědčiti o mně; avšak i vy budete svědčiti, neboť jste se mnou od počátku.“¹⁾ Čím se to stane? Svatým životem mají ukazovati, čího ducha dětmi jsou. Svatí a andělé jsou přátelé Boží a slouží království Božímu tím, že za nás orodují. A to jest důvod, proč je ctíme. A jak je ctíme? Anděly a svaté uctíváme tím, že

slavíme jejich památku. Svět oslavuje památku vynikajících lidí pomníky, pamětními deskami, památnými dny a slavnostmi. Andělé a svatí vynikají duševní velikostí a šlechtictvím ducha, ctnostmi a svatými skutky, jest tedy spravedливо, že jejich jména ctíme, jejich skutky oslavujeme a na ně vzpomínáme.

Následujeme jejich příklad. Vynikající charaktery jsou lidstvu od pradávna předváděny jako příklady: od nich mají se ostatní učit. To mnohem více platí o vyvolencích Božích. Andělé a svatí jsou vzory věrného plnění vůle Boží, čímž se stáváme Bohu podobní a máme si zajistiti bezpečně věčný cíl. Apoštolé nás učí horlivosti ve víře, mučedníci statečnosti a trpělivosti v utrpení, vyznavači lásky k bližnímu, panny svaté čistotě, atd.

Vzýváme je, aby se za nás přimlouvali. Sv. apoštol Jakub píše: „Mnoho může modlitba spravedlivého.“²⁾ V knize Machabejské čteme: „Tento jest milovník bratrů a národa israelského; je to ten, který se mnoho modlí za národ a za všechno svaté město: Jeremiáš, prorok Boží.“³⁾ Musí tak býti. Není-li láska v nebi menší, nýbrž větší, čistší a dokonalejší, musí andělé a svatí s námi cítiti, musí se o naše blaho starati a za nás nebeského Otce prositi, jak činí vzájemně děti v rodině na zemi. Rozum nám praví, že nás andělé a svatí milují a rádi nám pomáhají. Proto je vzýváme o pomoc, které nám nikdy neodeprou.

Nade všechny anděly a svaté ctíme a vzýváme Pannu Marii, poňevadž jest matka Boží. Její důstojnost jest po Bohu největší a nejvyšší, proto i největší její svatost, proto i nejmocnější její přimluva. Spasitel na kříži dal nám svou matku a doporučil nás její ochraně. Bůh sám Pannu Marii vyvolil a nade všechny anděly i svaté povýšil, sám ji tedy ctil a miloval. Ježíš byl jí poddán v Nazaretě a tak nám dal příklad, jak máme Marii ctíti a milovati. Buď zdráva květino květin, hvězdo hvězd!

¹⁾ Jan 15, 26—27; ²⁾ Jak. 5, 16; ³⁾ 2. Mach. 15, 14.

HOD BOŽÍ SVATODUŠNÍ: PROČ CTÍME OBRAZY PÁNĚ A SVATÝCH?

„Já jdu a přijdu zase k vám.“¹⁾ Ta slova se splnila na svatých. V každém z nich vidíme Spasitele: jeho oko, jeho ústa, jeho ruku.

Máme-li v úctě obrazy Krista, máme v úctě i obrazy jeho vyvolených, jeho miláčků: svatí jsou miláčkové a přátelé Ježíšovi. A proč ctíme obrazy Páně a svatých?

Poněvadž jest to přirozené. Ve svých příbytcích máme obrazy rodičů, přátel a známých. Vzal-li by nám někdo obraz matčin a pošlapal ho, pocítovali bychom to jako hroznou potupu. Rádi máme obraz toho, co je nám milé a drahé, ctíme a milujeme osoby, jež obraz představuje. Císař Konstantin Kopronymus zakázal úctu svatých obrazů. Sv. opat Štěpán ho poučil: „Neuctíváme plátna ani kamene, ale vy zneuctíváte Ježíše a jeho matku, ničíte-li a šlapete jejich obrazy.“ „Jak to,“ řekl císař, „my přece nešlapeme Ježíše nohama, šlapeme-li po obrazech.“ Opat vzal peníz s obrazem císaře a šlapal po něm. Sluhové se na něho obořili: Za to budeš náležitě ztrestán! „Vidíte,“ řekl opat, „jak ceníte obraz, jenž představuje císaře“. My ctíme a vysoko ceníme obrazy Páně a svatých, poněvadž nám připomínají Spasitele a jeho miláčky.

Poněvadž jest to užitečné. Obrazy svatých připomínají jejich ctnosti a vybízejí k modlitbě za stejné milosti. Není to kázání, když student ve velkoměstě má na svém stolku obraz matky? Co mu říká starostlivé oko matčino? Následuj můj příklad, jednej podle toho, jak jsem řekla. Obrazy mluví svou řečí. Co říká obraz Ukřižovaného u cesty? Vizte, kam mě přivedly lidské hříchy! Vše, jen ne žádný těžký hřích! A obraz Panny Marie? Buď pokorný, zbožný a čistý! A obraz sv. Josefa? Pracuj, šetř, konej svou povinnost, obětuj se pro jiné a budeš šťastný. A obraz anděla strážce? Provázím tě na všech cestách ve dne v noci. Pamatuj na to. Obrazy vybízejí k modlitbě. Proste, a bude vám dáno; budete svědomití a hodní, budeme vás milovati a půjdete správnou cestou životem. Obrazy mluví svou řečí a vnukají dobré myšlenky.

Dažme si obrazů, mějme je v úctě! I náš příbytek má býti katolický. Pohané mohou mít různé ty Venuše a Amory, v katolických rodinách byl by to zločin na dětech: máme své katolické umění. Budiž skromně podotknuto, že katolické umění musí tryskati z víry a býti projevem zbožnosti: kdo necítí a nežije s Církví, nemůže katolicky malovati a katolicky vytvářeti. Laicismus nesmí hyzditi naše svatyně a příbytky. V každé katolické rodině musí býti kříž; kříže u cest a Boží muka nenechme bez ozdob, starejme se o jejich opravy. Požehnaná ruka, jež staví a zdobí svaté obrazy, požehnaný příbytek, kde obrazy mluví o nebi.

¹⁾ Jan 14, 28.

PONDĚLÍ SVATODUŠNÍ:

CO JSOU SVATÉ OSTATKY A PROČ JE CTÍME?

„Kdo činí pravdu, jde ke světlu, aby skutkové jeho se zjevili, neboť v Bohu jsou vykonáni.“¹⁾ Můžeme těch slov použití o úctě, již Bůh dává prokazovati svým služebníkům již na zemi. Služebníci Boží jdou již zde ke světlu, t. j. požívají takové úcty, že jejich

ostatky chováme s posvátnou úctou. Mluvíme o svatých ostatcích a míníme pozůstatky těl svatých a předměty, jež byly v úzkém spojení s Ježíšem a svatými. Co tedy jsou svaté ostatky?

Pozůstatky oněch těl, jimiž světci konali křesťanské ctnosti. Svatý biskup Ignatius antiochejský, třetí nástupce sv. Petra, byl na rozkaz císaře Trajana v Římě předhozen dravé zvěři. Jsem zrno Boží, žertoval, tygři mě rozemelou. Křesťané uctivě sebrali jeho kosti a pochovali v Antiochii s největší úctou. Tak se dělo od nejstarších dob křesťanských. Jest to zcela pochopitelné. Nikdo se nepostí a nedává almužny pouze v duchu, musí tělo spolupůsobiti. Tak i při modlitbě, při chůzi do kostela, při každé oběti pro Boha. I tělo jest svaté a zasluhuje cti a odměny.

Svaté ostatky jsou částčky oněch těl, jež Bůh jednou vzkřísí a oslaví. „Půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení k životu.“²⁾ Hlava světce bude neobyčejně zářiti jako lesk několika sluncí, z rukou bude vycházeti překrásné světlo, a místo, jehož nohy světců se dotknou, zářiti bude jako diamanty, poněvadž tato těla v životě byla chrámem Ducha Svatého. Svaté ostatky mají cosi podobného s kalichem na oltáři: jsou zasvěceny pro příbytek Pána. Taková drahost cennost jistě úcty zasluhuje. Největší úcty přirozeně požívá svatý kříž a proto mu patří i největší úcta všeho křesťanského lidu, když nás na něm Spasitel krví svou vykoupil. Jak šťastný jest každý kostel a osadníci, kde mají částčku ze svatého kříže! Takových částček z velikého kříže Kristova jest mnoho.

Ostatky svatých Bůh často vyznamenal zázraky a tak jsou pozhledným pro lidstvo. Sv. Augustin vypravuje: Sourozenci Pavel a Palladia špatně zacházeli se starou matkou. Dostavil se trest: začali se trásti na celém těle a tak zůstalo. Na Hod Boží velikonoční šli oba k ostatkům sv. Štěpána v katedrále a nábožně se modlili: oba usnuli a, když se probudili, byli úplně zdraví. Lid jásal a děkoval Bohu.

Koho Bůh ctí a miluje, máme ctíti a milovati i my; co jest Bohu svatým, má býti svatým i nám. Proto vždycky veškerou úctu k svatým a všemu, co bylo s nimi v úzkém spojení. Svaté ostatky budtež nám připomínkou, aby i naše tělo bylo svaté a čisté.

¹⁾ Jan 3, 21; ²⁾ Jan 5, 29.

NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE BOŽÍ:

II. PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ.

JAK CTÍME JMÉNO BOŽÍ A KDO JMÉNO BOŽÍ ZNEUCTÍVÁ?

Svatá Cecilie, nemohouc po hrozném zmučení Boha ústy vyznávati, činila tak prsty své ruky. Ukazováček pravé ruky a ukazováček s prostředním prstem levé ruky natáhla, a tak s posledními zachvěvy nervů jako na zmírající harfě vyznala trojjediného Boha. Přicházíme k otázce, kdo ctí a kdo zneuctívá jméno Boží.

Jak ctíme jméno Boží? Když je uctivě vyslovujeme; náležitou

přísahou Boha za svědka béřeme; učiněné sliby věrně plníme. Uctivě vyslovujeme. Ve Starém zákoně směl jméno Jahve vysloviti jen velekněz a to jen jednou v roce. Veškeren lid od nejvyššího do posledního muže směl Bohu říkati Adonai, Pán, Hospodin. Jakou úctu máme míti k jménu Božímu, když jsme vykoupeni krví Syna Božího! Byli učenci a umělci, kteří při slově Bůh obnažovali hlavy. Na otázky, proč tak činí, odpovídali: Netázali byste se, kdybyste mohli obdivovati všemohoucnost Boží tak, jako my. Vizme polní úrodu: kdo dává všemu vzrůst? Z toho následuje, že máme za vše Bohu děkovati, jeho jméno světiti, t. j. uctivě vyslovovati. Jméno Boží světíme i náležitou přísahou, jež jest vzýváním a zároveň vyznáváním vševědouceho a nejvš spravedlivého Boha. Světíme jméno Boží i tehdy, plníme-li sliby učiněné, t. j. slibujeme-li dobrovolně bohumilý, vyšší skutek k jeho cti a chvále a slib ten plníme, poněvadž jsme se zavázali ku plnění pod těžkým hříchem.

Kdo zneuctívá jméno Boží. Kdo je vyslovuje neuctivě, lehkomyslně nebo ve hněvu. Mnozí tak činí ze zvyku, a přece jest to urážka Boží. Odevzdáme-li v domě visitku se svým jménem a sluha hned po hlášení odhodí ji do koše na papír, jest to či není urážka? Nesluší se zatahovati jméno Boží do všedních hovorů, uvážíme-li, jak svaté jest jméno Boží! Vyslovování jména Božího ve hněvu nazýváme obyčejně klením. Sobě nebo jinému přáti něco zlého nazýváme prokletím. Selský synek klel ze zvyku. Otec mu slíbil dolar, nebude-li klíti aspoň týden. Ku konci týdne synek hlásí: ani jednou jsem nezaklel. Dobře, dí otec, teď tak čin z lásky k Bohu. O Bohu a svatých a svatých věcech neuctivě mluvit jest rouhání. Biskup Brynych vypravuje: V hostinci tupili někteří páni náboženství. Jeden z nich vzal chléb a víno a počal napodobiti Spasitele. Rozděloval ostatním a, když chtěl dáti sobě, klesl mrtev k zemi.

Jméno Boží budiž nám svatým! I tehdy, když nebeský Otec povolá někoho z našich blízkých a milých. Slyšeli jste o tom, jak jedné matce se zjevilo mrtvé dítě se džbánkem slz? Děkujte Bohu za každé dítě, děkujte mu, povolá-li některé k sobě: kdo se vrací k Bohu, zůstává v rodině.

BOŽÍ TĚLO:

CO ZNAMENÁ PŘÍSAHATI; KDO PŘÍSAHÁ HŘÍŠNĚ; PROČ JEST KŘIVÁ PŘÍSAHA HROZNĚ TĚŽKÝ HŘÍCH?

O Božím Těle připomínáme si rádi přísahu Nejvyššího, jež zní: „Přisáhl Hospodin — a žet toho nebude — Ty jsi knězem na věky jako byl Melchisedech.“⁽¹⁾ Bůh se odvolal na svou vševědoucnost a nejvyšší spravedlnost. Přicházíme k otázce: co znamená přísahati, kdo hříšně přísahá, proč jest křivá přísaha hrozně těžký hřích?

Co znamená přísahati? Boha za svědka bráti, že mluvíme pravdu nebo chceme splniti, co slibujeme. Smíme tedy odpřisáhnouti jen

to, co jest pravda, co jest důležité a dovolené. Kristus kárá přísahati pro maličkost, bez uvážení a potřeby. Při slavné přísaze drží křesťan tři prsty pravé ruky vzhůru a pronáší přísežná slova před Ukřižovaným, po jehož stranách hoří rozžaté svíce.

Kdo přísahá hříšně? Kdo přísahá bez potřeby; kdo přísahá křivě; kdo přísahá, že učiní něco nedovoleného. Bez potřeby. Mnozí stále volají Boha za svědka: ať mě Bůh trestá, nemluvím-li pravdu, ať se zdráv s toho místa nehnu, atd. Tak slyšíme při koupi a prodeji a v denním styku. Většinou jest to jednání nepředložené, vždycky zbytečné dovolávání se Boha, proto všední hřích a u Boha trestné. Hříšně přísahá, kdo křivě přísahá. Kdo při přísaze lže, přísahá křivě: dovolává se Nejvyššího při svých tvrzeních, aby byl svědkem jeho nepravdy. Tím pohrdá Bohem a svolává na sebe Boží trest. Hříšně přísahá, kdo přísahá, že učiní něco nedovoleného. Tak činil Herodes. Herodias strhla její při tanci k přísaze: „Začkoli požádáš, dám tobě, byť to bylo polovice mého království.“²⁾ A zač požádala? Za hlavu Jana Křtitele. Čím hrozily vyhaslé oči, když přinesly do sálu na stříbrné míse hlavu proroka? Boha jsi se dovolával k zločinu, běda tobě, Herode! Žádala jsi to, co vyžadovalo zločin, běda tobě, Salome!

Proč jest křivá přísaha hrozně těžký hřích? Poněvadž křivě přísahající volá vševědoucího a nejvyššího spravedlivého Boha za svědka své lži; poněvadž u lidí podkopává věrnost a víru. Proto prohlašuje prorok Zachariáš, že na hlavu křivopřísežníka má padnouti kletba, zůstatí na ni a zničití ho.

Deškerou úctu ku přísaze. Musíme-li přísahati, činnme tak s veselou myslí a jak nejlépe dovedeme. Náležitá přísaha jest bohoslužba. Křivopřísežník, Bože chraň nás všechny toho hříchu, vyzpovídej se s největší pokorou a lítostí, naprav škodu, abys dosáhl odpuštění a Božího milosrdenství.

¹⁾ Ž. 109, 5; ²⁾ Mr. 6, 23.

II. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: CO JEST SLIB A KDO SLIB PORUŠUJE?

Jistě jest to rozkošné, zve-li nás Bůh k hostině, jak se stává u sv. přijímání. Jest rovněž rozkošné, smíme-li Boha k hostině pozvati. To se stává, kdykoli Bohu slibujeme nějaký veliký, záslužný skutek. Tu sytíme a napájíme Pána na jeho cestě tímto světem. Přistupujeme k otázce: co jest slib?

Slib jest dobrovolná přípověď, kterou se zavazujeme před Bohem k nějakému dobrému skutku. Není to slib, umiňujeme-li si vykonati něco dobrého: to jest úmysl, předsevzetí. Slib jest úkon bohopocty, poněvadž spočívá na oběti, holdu, daru a proto jest Bohu milý. Anna, matka Samuelova, neměla dětí, což ji velice trápilo, modlila se tedy k Hospodinu velmi plačíc: „Hospodine zá-

stupů, shlédneš-li milostivě na trápení služebnice své a dáš-li jí chlapečka: dám jej Hospodinu na všechny dny života jeho.“¹⁾ To byl skutek bohumilý, zcela dobrovolný a dobře uvážený, tedy pravý slib. Slibuji-li: jen se polepšiti po svaté zpovědi, jest to má povinnost, ale žádný slib. Žádné přikázání nemůže býti slibem; slíbil-li jsem něco, musím to splniti. Nejdůležitější sliby jsou vstup do řádu a věčné čistoty. Kdo se jich chce zbaviti, musí míti svolení Svatého Otce.

Co platí o porušení slibu? Slib jest velmi závažný, nesmíme tedy jednati v té věci ukvapeně. Doporučí se otáze se předem kněze, než něco slavnostně a pod těžkým hříchem slibujeme; máme se s knězem poraditi, nemůžeme-li učiněný slib splniti pro nepředvídané překážky, jinak platí učiněný slib splniti co možno nejdříve. „Slíbil-lis co Bohu, neprodlévej to splniti; nelíbíť se mu nevěrné a bláznivé slibování. Cokoli jsi tedy slíbil, splň; neboť mnohem lépe jest neslibovati, než po slibu, co připověděno, nesplniti.“²⁾ První křesťané prodávali domy a pole a dávali stržené peníze apoštolům na podporu chudých. Ananiáš a Safíra ponechali si listivě něco z utržených peněz za pole a oklamali apoštoly. Porušení dobrovolného závazku bylo Bohem trestáno náhlou smrtí. Jak teprve bude Bůh trestati porušení slibu! Jak hrozné jest, uloupí-li žena kněze oltáři nebo řeholníka odvede z kláštera! Jaký zločin, šlape-li slib nohama muž Bohu zasvěcený! To jest více než úder pěstí do obličeje Kristova.

Iméno Boží máme svobodně před celým světem vyznávat, pro čest a slávu Boží horliti, všechno konati a obětovati ke cti a chvále Boží. Při svatém birmování dostali jsme k tomu sílu a byli jsme pasováni na rytíře Boží. Konejme věrně svou povinnost, stůjme odhodlaně a bez bázně v prvních řadách služebníků Božích; jen ten zaslouží úcty před Bohem a lidmi, kdo neohroženě hájí své náboženské přesvědčení.

¹⁾ 1. Král. 1, 11; ²⁾ Kaz. 3—4.

III. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU:

III. PŘIKÁZANÍ BOŽÍ. PROČ A JAK SVĚTITI NEDĚLI?

„Přibližovali se k němu celníci a hříšníci, aby ho slyšeli.“¹⁾ I tito chtěli od Spasitele v den, kdy se k němu přibližovali, něco dobrého obdržeti. To nám připomíná den Páně, kdy přicházejí k dobrému pastýři nejen lidé zbožní, nýbrž i duchu světa hovící, ba i hříšníci, aby dostali jeho milost. Myslíme neděli, kdy se věřící shromažďují na Mši svatou. Tažme se: proč a jak světiti den Páně?

Neděle potřebuje tělo. „Šest dní budeš pracovati, sedmého dne nebudeš konati žádné práce.“²⁾ Bůh po stvoření světa v šesti dnech odpočinul dne sedmého, má tedy i člověk po šesti dnech práce

odpočívati dne sedmého. To platilo ve Starém zákoně, v Novém zákoně Spasitel dnem odpočinku ustanovil skrze apoštoly neděli, poněvadž v neděli korunoval své vykupitelské dílo slavným vzkříšením. My tedy máme světiti neděli. Pracovati musíme, ale s mírou a rozumem. Proto patří každému dělníkovi noc a patří mu i neděle. Kdo si nemůže dopřáti denního odpočinku a musí dřít i v neděli, škodí hrozně tělu. Proto dává Pán v sobotu večer hlásati kovovým hlasem zvonů: „Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím“.³⁾ Starost o tělesné zdraví jest míněna, praví-li katechismus, že světíme den Páně, odpočíváme-li od služebných prací.

Neděle potřebuje duše. Dvě události připomíná první neděle Nového zákona: Ježíš vstal z mrtvých a nechal ležeti prostěradla, což znamená břímě práce; kázal odvaliti kámen, což znamená naše denní starosti. Proto musí člověk jeden den vyraziti z práce a mysliti a činiti něco vyššího, lepšího, duchovního: více než tělo jest duše. Ve větších místech jest proto více Mší svatých, aby mohli všichni se vystřídati. Brzy ráno Mše svatá pro matky a ty, kteří musí vykonávati nutné práce, pozdější Mše svatá pro ty, kteří mají čas. A hodně často má býti věřícím hlášáno slovo Boží, máť každý člověk právo na vznešenější a vyšší myšlenky. To jest důvod, proč katechismus chce, abychom obcovali předepsaným službám Božím.

*„Jestliže jste povstali s Kristem, hledejte těch věcí, které jsou svrchu“.*⁴⁾ V neděli napřed povinnost k Bohu a teprve po bohoslužbě dovolená zábava: duše jest víc než tělo.

¹⁾ Lk. 15, 1; ²⁾ 2. Moj. 20, 9; ³⁾ Mt. 11, 28; ⁴⁾ Kol. 3, 1.

IV. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU:

CO JSOU PRÁCE SLUŽEBNÉ A KDY JSOU V NEDĚLI DOVOLENÉ?

„Po celou noc pracovavše nic jsme nechtyli“.¹⁾ Podobně můžeme i my často říci, poněvadž těžkou tělesnou prací znesvěcujeme den Páně. Služebnou prací nedovolenou.

V neděli jest zakázána každá služebná práce. Míněny jsou takové služebné práce tělesné, jež vykonávají obyčejně lidé služební, nádenníci, řemeslníci, tovární dělníci nebo jiní dělníci. Míněny jsou výkony, jež vyžadují tělesné síly a slouží tělesnému blahobytu. I dělník má míti svou neděli. Těžce se prohřešuje kapitalista i jiný prácedárce, kteří nařizují svým lidem v neděli pracovati. Taková práce nikomu nepřináší Boží požehnání: ani majiteli ani dělníkovi. Zamožný pán měl pilu, velký mlýn a hodně polností. Dobytek se mu nedařil. „Velebný pane, pomozte,“ volal jednou zdaleka a přiblíživ se vykládal, jaké má škody. „Dovolte mi skromnou otázku:

pracujete v neděli?“ „Ovšem!“ „Přestaňte pracovat a bude lépe.“ A bylo skutečně. Nedělní práce majetku nepřidává.

Kdy jest práce v neděli dovolena? Je-li nutně potřebná; dovolí-li jí církevní vrchnost z vážných důvodů. Církev dovoluje polní práce při nestálém počasí, aby se mohlo skliditi obilí, dovoluje práci v hutích, v tavných pecích a jiných podobných provozovnách, kde by zastavením práce pro celek vznikla veliká škoda. Práce jest dovolena i tehdy, nemůže-li se odložit, na př. zhotovení rakve, vykopání hrobu, při požáru a povodni, kdy jest nutná pomoc, jest dovoleno krmiti dobytek, zalévati zahrady atd. I tu platí slova Pána: „Jest dovoleno v neděli dobře činiti čili zle?“²⁾ V tomto ohledu budme opatrní a jednejme přísně; nedělní práce majetku nepřidá. Musíme zachovávat i dobrovolně stanovené svátky. Jistá obec slíbila v nebezpečí velikého požáru slavit každoročně svátek sv. patrona ohně. Jeden sedlák toho nedbal a v týž den dopoledne vyšlehly ze střechy jeho stavení ohnivé plameny. Výstraha pro něho i jiné!

Obchodníci a hostinští nají míti po čas bohoslužeb zavřeno. Budtež nám výstrahou slova Jeremiášova: „Neuposlechnete-li mne, a byste světili den Páně, zapálím města, zničím města a vše, co jest v nich“.³⁾

¹⁾ Lk. 5, 5; ²⁾ Mr. 3, 4; ³⁾ Jer. 17, 27.

V. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: PROČ MÁME BÝTI V NEDĚLI NA MŠI SVATÉ A KDO HŘEŠÍ PROTI TĚTO POVINNOSTI?

Slyšeli jsme o oltáři, k němuž člověk přináší své dary. Tato oběť koná se v našich kostelích, kde to možno denně, jinak v den Páně. Proč jsme povinni býti v neděli na Mši svaté? Poněvadž jest to příkaz Církve. V neděli máme slyšeti i slovo Boží a konati bohumilé skutky.

V neděli máme se zúčastniti veřejné bohoslužby. Když se Ježíš připojil na cestě do Emaus k dvěma učedníkům, stala se dvojí věc: hořela v nich srdce jejich, a otevřely se oči jejich; a jako třetí béřeme jejich slova: Pane, zůstaň s námi. Slyšíme-li v neděli slovo Boží, hoří naše srdce: tento oheň jsou dobré myšlenky, vážná předsevzetí, láska ke Kristu; naše oči se otvírají při nejsvětější oběti. A jak? Vyšším náhledem, světlem a silou ke všemu dobrému, neboť na oltáři jest Ježíš, náš Spasitel vpravdě, skutečně a podstatně ve svaté Hostii. Z jeho rukou máme všechny časné i nebeské dary. Tu musí každému oči se otevřít. I my máme říkati: Pane, zůstaň s námi, neboť i odpoledne tě chceme míti při svatém požehnání, jež převyšuje každé jiné potěšení.

Doma máme se modlití, nábožné knihy čísti, konati skutky křesťanské lásky k bližnímu. Domácí modlitby mají vykonávat ti, kteří nemohou býti na Mši svaté z velice vážných důvodů: mají doma

sledovati Mši svatou a prositi strážného anděla: jdi za mě a přines mi požehnání. Při obědě vyptávali se dříve rodiče dětí — škoda, že už se tak neděje — na obsah kázání, což mělo veliký výchovný význam: děti byly v kostele pozorné. Odpoledne chodili rodiče s dětmi na požehnání a jiné pobožnosti, navštěvovali chudé a nemocné a podle možnosti pomáhali. Můžeme a smíme pro chudé lehčí práce vykonávat, zhotovovat potřebná plátna a roucha pro kostel a bohoslužbu. Večer máme čísti náboženskopoučné spisy, Písmo svaté, životopisy svatých, a společnou modlitbou nebo nábožnou písní den končiti.

Neděle musí zase býti svěcena jako bývala, nechceme-li se přivíti o Boží požehnání. Zapamatujme si dobře, že neděle znesvěcuje: služební práce bez potřeby nebo bez řádného církevního dovolení; zanedbávání Mše svaté v neděli bezdůvodně; přicházení na Mši svatou značně pozdě; nestřídmost, rozpustilé hry a radovánky. Nezapomínejme, že neděle jest dobrodiním pro lidstvo. Tu musí duše, vnitřní člověk, čerpat vzduch, občerstviti se a posíliti, aby neutrpěla škody. Co prospěje člověku celý svět, když ztratí duši? Duše jest víc než tělo!

VI. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU:

IV. PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ: CO BŮH PŘIKAZUJE V TOMTO PŘIKÁZÁNÍ?

„Lítost mám nad zástupem.“¹⁾ Tak mohl Spasitel mluvit, kdyby byl myslel na nepodřízenost mnohých mladých lidí, kteří ani slyšeti nechtějí o poslušnosti k rodičům a představeným. Tím začínáme krátká poučení o čtvrtém přikázání Božím. Bůh v něm přikazuje rodiče ctíti, milovati a poslouchati.

Děti musí rodiče ctíti. Musí se k nim chovati s veškerou úctou a oddaností. Byl Šalomoun méně učený a rozumný než jeho matka? A jak se k ní choval? „Když přišla Betsaba ke králi Šalomounovi, povstal král jí vstříc a pokloniv se jí posadil se na trůn svůj. Postavili také trůn matce králově, i posadila se po pravici jeho.“²⁾ Stále musíme míti na paměti, že otec a matka jsou zástupci Boží. Povstati před nimi, slušně pozdraviti, přicházejí-li, srdečně se s nimi rozloučiti, odcházejí-li, vděčně jim ruce políbiti. Neodmlouvati jim, neužívati neuctivých slov: ve všem se poddávati.

Děti musí rodiče milovati. Všeho dobrého jim přáti, slušným chováním radost jim působiti, v nouzi všemožně jim pomáhati, jejich slabosti a křehkosti trpělivě snášeti, za ně se modliti. Stará matka stěžovala si dvěma synům: ani do kostela nemohu. Synové neměli prostředků na zjednání povozu, dovezli ji tedy do kostela na tračce. Všichni obdivovali tuto synovskou lásku.

Děti musí rodičů poslouchati. Rychle, ochotně a přesně konati to, čeho rodiče požadují, rádi a bez odmluvy zanechati to, co rodiče zakazují. Jak překrásný příklad dává jednorozený Syn nebeského

Otce! „Byl jim poddán.“ Časně vstával, když ho budili; pracoval doma i v dílně, konal vše, co rodička jeho a pěstoun přikázali. Je-
žíš byl poddán! To jest vzor dětí!

Když Josef Sarto, pozdější papež Pius X. stal se biskupem v Mantově, podal své matce ruku a řekl: „Viz, matko, jaký prsten mi dali.“ Matka pozdvihla ruku a pravila: „Bez mého snubního prstenu neměl bys biskupského prstenu.“ Opravdu, bez rodičů nebyli bychom zde a bez jejich výchovy nebyli bychom ničím. Josef Sarto byl hodný syn, proto dosáhl tak veliké důstojnosti. Kdo nechce poslouchati, není ničeho hoden a nic neznamena. Může se bez poslušnosti něčemu pořádně přiučiti? Můžeme bez poslušnosti vytvořiti charakter? Jak může jednou jiným poroučeti? Každý, kdo poslouchá, dává Spasiteli vzácný drahokam jako okrasu na jeho Srdce.

¹⁾ Mr. 8, 2; ²⁾ 3. Král. 2, 19.

VII. NEDELE PO SVATÉM DUCHU: KDY SE DĚTI PROHŘEŠUJÍ PROTI RODIČŮM?

Někteří blouznivci chtějí děti odejmouti poručníkování rodičů a učiniti je samostatnými, na nikom nezávislými. Tyto snahy staví na hlavu všechny výchovatelské zásady minulých století. Člověk musí nejdříve naučiti se pořádně poslouchati, chce-li vůbec něco znamenati. Tito moderní vychovatelé „přicházejí v rouše ovčím, uvnitř však jsou vlci draví.“¹⁾ Kdy se prohřešují děti proti rodičům?

Jest hřích rodiči pohrdati, za ně se stydět, o nich zle mluvit, k nim se hrubě nebo zpuřně chovati. Slyšeli jste, jak matka papeže Benedikta XI. přišla do Říma? Vznešené dámy ji oblékly do hedvábí a aksamítu. Papež jí nepoznal. Tu přišla znovu jako obyčejná selka, papež ji objal a řekl: „Teď poznávám nejmilejší maminku.“ Běda dětem, které z mozolů rodičů mohou lépe žíti a udřených rodičů nechtějí znáti! Běda dětem, které se rodičům posmívají! Oko, jež se svému otci posmívá, nechť vyklovají krkavci!

Jest hřích rodičům zlého přát, špatným chováním hanbu a zármutek jim působiti, v nouzi jim nepomáhati. Pamatujete se ještě na Absaloma? Bojoval proti otci. David před rozhodnou bitvou nařídil: šetřte mi Absaloma. Bůh usoudil jinak. Absalom na útěku zůstal viseti na stromě, měl hustý a veliký vlas, a Joab, vůdce Davidův, kopím probodl jeho srdce. Co vykonáte zlého rodičům, splatí vám i s úroky vaše děti.

Jest hřích rodičů neposlouchati. Kdo má poslouchati: ten, kdo má zkušenosti, či ten, kdo jich nemá? Od koho máte život? Bůh řekl Mojžíšovi: „Bude-li někdo mít syna vzpuřného a nepodajného, který neposlouchá rozkazů otcových nebo matčiných a nechce poslouchati, ani když byl trestán, ať ho vezmou a přivedou ke starším města, lid města ať jej uhází kamením; budiž usmrcen.“²⁾ To

by mělo i dnes ještě platiti! Kolikráte bychom viděli krvavé divadlo! Myslím, že v Novém zákoně sám Bůh obstarává kamenování: kamení přichází s nebe.

Sedm andělů provází poslušné dítě, sedm ďáblů nezdaru. „Požehnaní otcovo utvrzuje domy synů, zlořečení matčino z kořene vyvrací základy.“ (Sirach 3, 11).

¹⁾ Mt. 7, 15; ²⁾ 5. Moj. 21, 18—21.

VIII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: POVINNOSTI SVĚŘENCŮ, ŽÁKŮ A UČEDNÍKŮ.

Ježíš vypravuje podobenství o nevěrném správci. Jest tu tedy řeč o představeném a podřízeném a slyšíme slova Kristova o právu a bezpráví. Můžeme tedy mluvit o povinnostech podřízených ku představeným. Proč máme představené ctíti a poslouchati? Poněvadž jejich moc jest od Boha.

Slovo k svěřencům. Kdo byl prvním ve svaté Rodině nazaretské? Kdo měl tedy poroučeti? Ježíš byl první, Ježíš měl poroučeti! A co praví sv. evangelista? „Byl jim poddán.“ Ježíš poslouchal do třicátého roku svého života. Musíme se podříditi i pěstounům, v jistém smyslu ještě více než rodičům, poněvadž starati se o děti není přirozená jejich povinnost. Stejnou povinnost máme i k poručníkům. Ztratí-li dítě brzo rodiče a jest tu majetek, nesmí si mladíček mysliti: mé jsou peníze. „Pokud dědic jest nedospělý, nic se neliší od služebníka, ač jest pánem všeho, nýbrž jest pod poručníky a správcí až do času ustanoveného napřed od otce.“¹⁾ Tím více má poslouchati, jinak později brzo dohospodaří.

Slovo k žákům a učedníkům. Školy jsou veliké dobrodiní pro lidstvo. Míním školy dobré, jež se věnují výhradně svému povolání. Kněz vychovává k řádnému charakteru, světszí učitelé vštěpují přirozené vědomosti. Každý rozumný člověk uznává učitelskou činnost kněží i učitelů, uváží-li, jaký mnohdy materiál musí zpracovati, jak musí býti trpělivi a svědomití! Všecka čest všem svědomitým učitelům duchovním i světským! A úcta ke každému mistrovi. Dlouho se musel sám učit a plahočiti; jeho postava i ruce mluví o poctivé práci. Slušný učedník rád ho poslechné, ochotně se podřizuje jeho pokynům, ví, že mistr s ním dobře smýšlí, že chce jen jeho prospěch. Míním zase mistra poctivého, svědomitého, jenž ví, co jest zodpovědnost před Bohem. Mistra poslechnouti musíme, ať jest jakýkoliv, pokud jeho příkaz neodporuje zákonu Božímu. Úcta přísluší i starým lidem. „Před hlavou zešedivělou povstaň, cti osobu starcovu.“²⁾ Jak to hrozně působí, sedí-li mladý člověk a starší musí státi! Tyto smutné zjevy vidíme i v našich kostelích!

Každý šlechetný člověk chová se uctivě k bližnímu. Jest to především povinnost mládeže; slušné chování k bližním jest známka uhlazených mravů.

¹⁾ Gal. 4, 1—2; ²⁾ 3. Moj. 19, 32.

IX. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: POVINNOSTI SLUŽEBNÝCH KU PŘEDSTAVENÝM.

Ježíš pláče nad Jerusalemem. Kdyby Kristus dnes s nějaké hory hleděl na křesťanský svět, musel by plakati a říci: „Kdybys byl poznal, i ty, co jest tobě ku pokoji.“¹⁾ Spasitele velmi bolí, že podřízení jen s odporem se podřizují svým představeným. Jaké povinnosti mají služební?

Služební musí předárcce ctíti. Dobro prokazují i pohané. Každý živitel prokazuje služebným dobro, když jim dává práci a výdělek, jest tedy lidsky spravedливо ctíti ho. Každý chce býti výše a nikdo níže, proto nás Spasitel vychovával a poučoval. „Vezměte jho mé na sebe a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem; a naleznete pokoj duším svým.“²⁾ Kdo se rád podrobuje, jde klidněji a spokojeněji životem.

Služební musí představených poslouchati. Člověk od počátku nechtěl poslouchati. Od okamžiku neposlušnosti našich prarodičů jde ďábel světem a svádí lidi k neposlušnosti. To nejlépe vidíme v době bolševismu. A zase jest to Kristus, jenž ukazuje správnou cestu. „Sebe sama zmařil přijav způsobu služebníka tím, že podobným se stal lidem a ve vnějším zjevu svým byl shledán jako člověk. Ponížil sebe sama stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže.“³⁾ Poslouchati a zase poslouchati; jen tak půjdeme šťastně k nebi.

Služební musí svým pánům býti věrní. „Služebníky napomínej, ať jsou svým pánům poddáni ve všem, příjemni, neodmlouvající, nýbrž v každé příčině věrnost pravou osvědčující, aby ve všech věcech byli na ozdobu učení Boha, Spasitele našeho.“⁴⁾ Krádež a každá nepoctivost nemohou přinášeti Božího požehnání. Služební mají se o vše, co jest v domě, starati, dobře nakupovati, všemu škodlivému zabráňovati, čest pánů chrániti, z domu ničeho nevynášeti, co by mohlo škoditi cti a dobrému jménu rodiny. Kde jest úcta a svornost, jest i vzájemná podpora.

Na jistém hřbitově má služebná dívka pomník, jenž zastíní mnohé pomníky velikánů. Jest to pomník Anny Marie Haybergrové, jež sloužila přes třicet let v jedné rodině. Nápis na pomníku zní: „Vyznamenávala se zvláště mravným životem, poctivostí, věrností, vytrvalostí, svědomitou prací a oddaností k svým pánům a stala se vzorem všem služebným.“ Jak by bylo dobře, kdybychom každý konal své a s každým dobře a poctivě smýšleli! Nahoře poroz-

umění, láska, shovívavost a spravedlnost, dole oddanost, poslušnost, úcta a spokojenost: v takovém domě jest svatý pokoj, sem přicházejí a odtud vycházejí andělé.

¹⁾ Lk. 19, 41; ²⁾ Mt. 11, 29; ³⁾ Filip. 2, 7—8; ⁴⁾ Tit. 2, 9—10.

X. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: POVINNOSTI VĚŘÍCÍCH K DUCHOVNÍM.

Fariseus ve své modlitbě mluví o odvádění desátku. Tato zmínka uvádí nás na myšlenku, jaké povinnosti mají věřící k duchovenstvu.

Věřící mají kněze ctíti, milovati a ve všem dobrém poslouchati.

Sv. František prohlásil: Kdybych současně potkal anděla a kněze, pozdravím nejdříve kněze. A proč asi? Kněz proměňuje chléb a víno v Tělo a Krev Ježíše Krista a odpouští věřícím hříchy na místě Božím: této moci andělé nemají. Proto slova Spasitelova: „Kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.“¹⁾ Představme si, že by vystoupil muž a řekl by: vzdávám se rodinného štěstí a chci býti otcem všech. Ten muž jistě by zasloužil lásky. Tím mužem jest katolický duchovní. Kněze máme rádi poslouchati. Advokát rozumí paragrafům, lékař medicíně, odborník svému odboru; kněz jest lékař duší a odborník v náboženských otázkách: jest k tomu Bohem ustanoven. V málo kterém stavu najdete tolik obětavosti jako ve stavu kněžském! Dne 30. ledna 1889 stroskotala u Filipin španělská loď Reums. Za ohromného zmatku dva misionáři: jesuita Pavel Raymund a františkánský bratr Dorado pomáhali klidně ostatním do člunů. Námořníci chtěli v posledním člunu zachrániti i oba misionáře. Jesuita viděl, že pro dva není místa, zachytil se tedy pouze za okraj, a bratr Dorado, když jiný nešťastník zcela vyčerpaný žádal za přijetí, uvolnil mu místo skokem do vln. To jest láska k bližnímu.

Věřící musí k živobytí kněží svědomitě přispívati. V Americe stát neplatí duchovních, věřící si je sami vydržují. Podobné případy jsou i jinde. A mohou nastati i v jiných státech. Ať se poměry jakkoliv vytvářejí, věřící mají povinnost kněze živiti. „Kterí přisluhují oltáři, s oltářem se dělí.“²⁾ Kněz musí studovati patnáct let jako lékař, advokát, profesor, musí jíti zaopatřovati nakažlivé nemoci, poskytovat útěchu nemocným, musí míti otevřenou ruku pro chudé a nuzné. A jsou lidé, kteří mu závidí kousek pole, slušnější oblek a lepší žvanec. Jak ukazují dnešní poměry, špatně by se vedlo knězi, kdyby byl výhradně odkázán na věřící!

Věřící se mají za kněze modlití. Jak jest to krásné, udržují-li věřící v pořádku hroby duchovních a pamatují na ně modlitbami, dobrými skutky a Mší svatou! Stav kněžských hrobů nejlépe ukazuje, jaký duch v té osadě vládne. Kněz se za vás modlí denně, kněz jest veliký dobrodinec lidu, zaslouhuje tedy i vaši denní modlitby.

¹⁾ Lk. 10, 16; ²⁾ 1. Kor. 9, 13.

XI. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: POVINNOSTI RODIČŮ K DĚTEM.

Spasitel vkládá hluchoněmému prsty své v uši jeho a nasliniv si prst, dotkl se jazyka jeho, a pohlédnuv k nebi, vzdechl a řekl jemu: Efeta, to jest Otevři se. Přáli bychom si, aby božský Spasitel podobně otevřel duševní sluch mnohých rodičů, aby chápali své povinnosti k dětem a zachovávali a plnili je svědomitě. Slyšte všichni, kdo máte děti!

Rodiče mají se starati o časné blaho svých dětí. K tomu patří pokrm, šat, přístřeší, všecko, čeho potřebuje tělo k vzrůstu a zachovávání. Tedy stejně rozdělovati, počítati a šetřiti. Smutné, nedovedou-li rodiče počítati a šetřiti a ještě slabé děti vyhánějí do práce nebo na žebrotu. Uctyhodná jest žena, jež za stejných výdělkových poměrů má děti čisté, slušně oblečené. Dětem nedáváme alkohol, ani v malých částkách; nedáváme alkoholové bonbony; to vše má veliký vliv na pozdější tělesný i duševní vývin. Příbytek má býti vzdušný, čistý, slunný, suchý, světnice často a hodně větrané; děti nemají spáti společně; záhy mají jíti do postele; ráno raději dříve vstávati, aby se zbytečně v posteli nepovalovaly. Večer mají děti býti doma. Rodiče mají vždy vědět, kde děti jsou, s kým jsou, s jakými dětmi se stýkají, do jakých společností chodí.

Rodiče mají se starati o věčné blaho svých dětí. Básník Kliment Brentano ztratil víru svého mládí. Sam vypravuje, jak ji opět našel. Za večera vzpomínal, jak v dětství matka se k němu skláněla, u postýlky sedala, s ním Zdravas a Andělíčku Boží se modlívala a kříž před spaním na čele dělávala. To byla niť, která mě zachránila. Tu viděti, jak důležitá jest křesťanská výchova, jak důležitě jest děti před pokušením chrániti, poklesky rozumně trestati a sami dobrý příklad ve všem dávat. Francie poznala, kam dospěla beznáboženská výchova, když zločiny mladistvých se zdvojnásobily. I sami nepřátelé Církve posílali raději děti do náboženských škol, aby je měli v bezpečí. Přirozeně, že sama katolická škola není ještě vše, nepomáhají-li rodiče vychovávat doma v duchu katolickém. Učme děti záhy modliti se, posílejme je na Mši svatou, sami s nimi chodme, varujme všeho zlého, skutečně vychovávejme, abychom nemuseli později litovati. Děti budou takové, jaký jim dáme základ. Je-li dítě nezvedené, ukazují se záhy následky, které v první řadě pociťují sami rodiče.

Příklady táhnou: v dobrém i ve zlém. Dávejme jen dobrý příklad. Chlapec otcí lhal, otec ho káral s podotknutím: Bůh vše slyší. „Ano, tatínku, slyší tedy také, když často kleješ.“ Dobře působí slovo, mocněji příklad: slova znějí, příklady táhnou.

XII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: POVINNOSTI PODŘÍZENÝCH K SVĚTSKÉ VRCHNOSTI.

Zákoník táže se Spasitele: „Mistře, co musím učinit, abych obdržel život věčný?“ Ježíš odkazuje jej na slova zákona: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vši mysli své, a bližního svého jako sebe samého.“¹⁾ Mezi bližními zaujímá důležité místo vrchnost duchovní i světská. Jaké jsou povinnosti podřízených k světské vrchnosti?

Podřízení mají světskou vrchnost ctiti. „Se mnou nemluvíš? Nevíš-li že mám moc tebe propustiti a mám moc tebe ukřižovati? Ježíš mu odpověděl: Neměl bys žádné moci proti mně, kdyby ti nebylo dáno shůry.“²⁾ Vrchnost nemá moci zdola, neřídí stát z milosti lidu, nýbrž vládne z milosti Boží. Hlava státu má své právo shůry. Proto o představených mluvití dobře, ne stále kritisovati nebo haniti, a při tom stále mysliti, že Církev jest nezničitelná. Sv. Pavel napomíná: „Každý buď poddán mocnostem vyšším; neboť není mocnosti, leč od Boha, a ty, které jsou, od Boha zřízeny jsou.“³⁾

Světské vrchnosti musíme poslouchati. Příklad dává thebská legie. Měla obětovati modlám. Mořic, jejich vůdce, hlásil Maximianovi: ve všem jsme poslušni, ale modlám neobětujeme. A všichni byli pobiti. Sláva těmto hrdinům víry! Poslouchati musíme ve všem, co jest správné: ve věcech víry a svědomí vždycky více Boha než lidí. Kdyby na př. státní vrchnost prohlašovala, že stačí civilní sňatek, katolík ví, že nutno se dáti oddati i církevně. Dovoluje-li státní vrchnost odhlašování dětí z náboženství, opravdový katolík ví, že by hřešil, kdyby dítě z náboženského vyučování odhlásil. Náboženství jest světlo, páka mravnosti; bez náboženství hyne člověk tělesně a duchovně. O víře rozhoduje Církev; proticírkevní zákony katolíka ve svědomí nezavazují. Katolík má se za vrchnost i modliti; má ji i ve všem dobrém podporovati.

I státy potřebují světla shůry. Proto slova sv. Pavla: „Napomínám tě tedy předem, aby se konaly prosby, modlitby, přimluvy, děkování za všechny lidi, za krále i za všechny, kteří jsou v důstojenství, abychom vedli život tichý a pokojný ve vši pobožnosti a počestnosti; neboť to jest dobré a příjemné před Bohem, Spasitelem naším, jenž chce, aby všichni lidé byli spaseni a přišli ku poznání pravdy.“⁴⁾

¹⁾ Lk. 10, 25—27; ²⁾ Jan 19, 10—11; ³⁾ Řím. 13, 1; ⁴⁾ 1. Tim. 2, 1—3.

XIII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: POVINNOSTI PŘEDSTAVENÝCH A VRCHNOSTÍ.

„Ježíši, smiluj se nad námi.“¹⁾ Ježíš pomáhá všem: vysokým i nízkým. Lidé musí spolupůsobiti. Volání o soucit zaznívá na každém místě ze všech kruhů podřízených k těm, kteří jsou před-

stavení a mají povinnost o ně se starati. Jaké jsou povinnosti představených a vrchností?

Představení musí býti k podřízeným spravedliví. Křesťanští vládcové měli vždycky na korunách kříž, jenž byl učitelem vysokých i nízkých, učil představené i podřízené. Kříž praví: Bůh jest spravedlivý, musí zlé trestati a trestal na svém Jednorozeném, jemuž předal soud nad živými i mrtvými. Jen spravedlnost udržuje svět. Proto „páni, prokazujte služebníkům co jest spravedливо a slušno, vědouce, že také vy máte Pána na nebi“.²⁾

Představení nesmí podřízených utiskovati ani přímo ani nepřímě. Jeden Spasitel zemřel za všechny lidi, jsou tedy všichni lidé bratři a sestry, všichni mají jednoho Otce, jenž nezná stranictví. Pohanství znalo svobodné a otroky; křesťanství zrušilo otroctví; v křesťanském domě má vládnouti rodinný poměr i pro služebné. I služební, kteří jsou vzdáleni rodičů a sourozenců, mají právo na domov. I služební jsou vykoupeni krví Kristovou.

Představení musí se starati o časné a věčné blaho podřízených. Tomu zase učí kříž. Vykoupení osvobodilo celého člověka: duše nyní má své právo a tělo má své právo, proto nutno starati se o duši a tělo. Kdo tak má činiti? Jistě ten, jemuž jsou lidé svěřeni: továrník, prácedárce, vrchnost. Mnoho získá, kdo jest k lidu dobrý. Pražský arcibiskup Chlumčanský přinesl svému nemocnému šafáři dvě láhve starého vína. Šafář prohlásil: Více než víno pomohla ruka, jež je podala.

Služební jsou naši bratři a naše sestry. Podle toho s nimi jednejme. Dejme jim příležitost k modlitbě, bohoslužbě, přijímání svatých svátostí. Učme je lásce k bližnímu, předcházejme ve všem dobrém svým příkladem. Netrpme jim klení, pomluvy, noční toulky, buďme jim svědomitými otci a matkami.

¹⁾ Lk. 17, 13; ²⁾ Kol. 4, 1.

XIV. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU. PÁTÉ PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ:

CO BŮH V NĚM ZAKAZUJE A KDO SE PROHŘĚSUJE PROTI SVÉMU TĚLU?

Spasitel napomíná k důvěře v Boha. O všechny se stará laskavý Otec, jenž ve své dobrotě nezapomíná na nikoho, stará se i o polní květiny a ptactvo ve vzduchu. Mnohem více pečuje o nás, poněvadž jsme jeho děti. Spasitel poučuje, jak drahocenný jest lidský život. Tak drahocenný, že Bůh stále nad ním bdí svou všemohoucností a vševědoucností, věrností a milosrdenstvím. Proto také chrání lidský život pátým přikázáním.

Co Bůh přikazuje v pátém přikázání a kdo hřeší proti svému životu? Bůh zakazuje sobě nebo bližnímu nespravedlivě škoditi na

těle a na duši. Proti tomuto přikázání hřeší: kdo si život bere nebo ukracuje nebo lehkomylně v nebezpečí vydává.

Kdo se svévolně o život připravuje hřeší proti Bohu, jenž jediný jest pánem života a smrti. Všichni jsme majetek Boží. „Nedarovala jsem vám já ducha ni života,“¹⁾ vyznává matka machabejská, život a ducha máte od Stvořitele světa. „Ty, Pane, máš moc nad smrtí i nad životem.“²⁾ Jediný Bůh má právo určit den naší smrti. Dostaví se bolest, zármutek, zklamání, nesnáz: nikdy nemáme práva zasahovati do práv Božích a brát si život.

Kdo se svévolně o život připravuje hřeší proti duši, již uvrhuje ve věčnou záhubu. Sebevražda jest těžký hřích, kterého se už nemůže nikdo zbavit. Pozorujme, jaká to pošetilost. Kříž jest onomu ubožákovi těžký a proto jej odhazuje i se svým životem. A co získává? Má teď pokoj a klid? Stojí před nejvyšším spravedlivým soudcem, jehož rozsudek zní: do ohně věčného. A není mnohdy čin jeho zbabělostí? Vizme mučedníky! V utrpení vytrvati jest veliký čin!

Kdo se svévolně o život připravuje hřeší proti bližním, jimž působí zármutek a škodu. Bezpráví činí rodině, hanbu příbuzným a celé obci dává pohoršení. Všimněme si, jak obyčejně dochází k sebevraždě. Dostaví se neštěstí, dluhy, nezhojitelná nemoc, a mladý člověk bere si život. A jeho žena a děti? Neslíbil jí věrnost až do chvíle, kdy ho Bůh se světa povolá? Nečiní děti sirotami?

Církev trestá sebevraha odepřením církevního pohřbu. Nikdo nemusí býti v Církvi: setrvá-li v Církvi, musí konati, čeho Církev požaduje, musí zachovávat její zákony a předpisy.

¹⁾ 2. Mach. 7, 23; ²⁾ Moud. 16, 13.

XV. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: DALŠÍ HŘÍCHY PROTI VLASTNÍMU TĚLU (ŽIVOTU).

Ježíš potkává pohřeb v bráně městečka Naim. Chudá vdova oplakává jediného syna. Spasitel dovede posouditi tuto ztrátu, má soucit s ubohou matkou: křísí mrtvého mládence. Kdyby tak dnes Ježíš sestoupil s nebe a viděl pohřeb mnohého mladého člověka, slyšel by nářek rodičů a příbuzných: náš syn, naše dcera sami zavínili předčasnou smrt. Mnohý člověk zbytečně a hříšně život si ukracuje. Nejsou tedy zbytečné některé výstrahy.

Nevydávejme sebe a bližního svévolně v nebezpečí života. Kolik lidí zbytečně hyne, že nedbají výstrah při koupání, zacházení se zbraní, klouzání atd. Myslí, že dokazují hrdinství, přestupují-li určité zákazy a vydávají sebe i jiné v nebezpečí života. Jest hřích vydávati se v nebezpečí života při různých závodech nebo v souboji. K čemu to? Pro trochu slávy? Není všecka lidská sláva polní tráva, která dnes jest a zítra na oheň uvržena bývá? Zkouška síly?

Tu ukazujeme mnohem rozuměji při práci a mužným sebezpřemáháním. Síla se nejlépe projevuje v boji proti rozkošnictví a smyslnosti. Ochrana cti při souboji? Což nepadá často v tomto boji napadený, jenž jest zcela nevinný? Jak nespravedlivé rozhodnutí!

Darujme se hněvu, zášti a nevraživosti, nepřátelství, a všeho, co nám nebo jiným může škoditi. Pohlédneme zlostnému člověku do obličeje, neponižuje sám sebe? A škodí nervům a srdci. Záští udržuje člověka v chorobném rozčilení. Tělu velmi škodí záští. A což teprve škody duševní! Nečiní záští a hněv člověka slepým a hluchým a zatvrzelým? Jak strašně fariseové nenáviděli Krista! Proto vše, co konal a mluvil, bylo v jejich očích špatné a lidu škodlivé. Svůdcem lidu ho nazývali; nebeské učení pokrytectvím zvali; dovolával-li se nebeského Otce rouhačem ho nazývali; jeho zázraky jim byly ďáblovým klamáním. Vidíme, že záští vede k nepřátelství. A výstraha Páně zní, že nemá slunce zapadati nad hněvem naším. Pociťujeme-li záští v srdci, máme si aspoň večer při zpytování svědomí uvědomiti svou povinnost a umíniti si: Ježíši, z lásky k tobě chci odpustiti a odpouštěti.

Janu Qualbertovi zavraždili bratra. Dobře, život za život. Tu ve Florencii v úzké uličce potkává vraha. Jest Velký pátek a vrah prosí za smilování pro Ježíše. Jan odpouští a touto obětí stává se světce.

XVI. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: PÉČE O ŽIVOT A ZDRAVÍ.

„Jest dovoleno v sobotu uzdravovati?“ Tak se táže Kristus zákoníků a fariseů. Mlčeli. I řekl. „Kdo jest mezi vámi, jenž padne-li mu vůl neb osel do jámy, nevytáhne ho v den sobotní?“⁽¹⁾ Život lidský má mnohem větší cenu. Proto Bůh se stará o náš život a my musíme spolupůsobiti, t. j. pečovati o život a zdraví.

Žijme střídmě. Již v Starém zákoně napomíná Bůh: „Nebud' nenasytný a nehltej jakéhokoli pokrmu; ze mnohých jídel bývá nemoc; pro nestřídmost mnozí zemřeli, ale člověk zdrželivý prodlužuje si život.“⁽²⁾ Kdo střídmě žije, dosáhne vyššího věku. Tedy již z důvodů zdravotních doporučuje se půst.

Zachovávejme čistotu. Nebáti se vody a prádlo často střídati, místnosti větrati a peřiny dávat na vzduch: nešetřiti na čistotě. Čistota půl zdraví. Častěji se koupati. Příbytek nemá býti tmavý a vlhký, nýbrž jasný, slunečný, suchý. Kam nechodí slunce, chodí lékař. Nejzdravější lidé jsou ti, kteří se hodně pohybují na slunci a zdravém vzduchu.

Žijme spořádaně. Proč slunce ráno vychází a večer zapadá? Poněvadž den jest určen ku práci a noc k spánku. Častější noční práce člověku zdraví nepřidá, ale mnohem více škodí prohýřená

noc. Kdo se vrací domů po půlnoci, nemá hulákati a bouřiti: po-
přejme pořádným lidem spánku.

Krotme vášně. Hlavně smyslnost a hněv. Zlostný člověk škodí
srdci, mladý prostopášník předčasně chřadne. Na různých klini-
kách vidíme mladé lidi, jimž není pomoci. Klesnouti jest slabost,
sváděti ku pádu jest sprostáctví.

Pořádek ve všem. Zaslepení jest krátké, lítost dlouhá. Zábava
musí býti, ale vždy ve vsí počestnosti. I sport jest oprávněn a do-
volen a přináší užitek, ale i tu platí: zlatá střední cesta. Nikdy ne-
přehánět! Sv. František Sáleský byl znamenitý šermíř. Někteří
mladíci ho přepadli. Odzbrojil je a přinutil k útěku. Odkud ta
obratnost? Získal ji jistě cvičením. Cvičiti tělo jest zdravé, ale jen
potud, pokud tělesné síly zbytečně nepřepínáme. Proto ve všem
pořádek a mírnost: jen tak zachováme zdraví těla i duše.

¹⁾ Lk. 14, 5; ²⁾ Sir. 37, 32—34.

XVII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: CO ČINITI V PŘÍPADĚ ONEMOCNĚNÍ?

„Mistře, které přikázání v zákoně jest veliké?“¹⁾ Kristus nej-
větším přikázáním označuje zákon lásky. Musíme milovati Boha,
sebe a bližního. Láska k sobě požaduje péči o tělesné blaho. Co tedy
činiti, jsme-li nemocní?

Starati se, abychom opět byli zdraví. Voláme lékaře. „Važ si
lékaře pro případ potřeby, neboť i jej stvořil Hospodin, jenž tvoří
ze země léky.“²⁾ Lékař i nemocný mají se modliti. Lékař, jenž se
modlí, má docela jiný rozhled, správný úsudek a vhodné prostřed-
ky; nemocný s důvěrou v Boha má lepší duševní náladu a zvláštní
ochranu. Nemoc může se protáhnouti, v tom případě

snášejme bolesti s odevzdaností do vůle Boží. Sv. papež Řehoř
mnoho trpěl dnou. V této nemoci psal patriarchovi Eulogiovi do
Alexandrie: „Dva roky jsem neopustil světnice a bolesti mnohdy
jsou nad moji sílu. Přidržuji si před očima kříž, neznám jiného
prostředku.“ Abychom se naučili trpěti, musíme se již nyní v mno-
hém přemáhati. Přemáhání školí sílu vůle. Není-li naděje na
uzdravení

udělejme pořádnost s lidmi i Bohem. Dejme se zaopatřiti a učinme
poslední pořízení. Svatá zpověď, svaté přijímání, pomazání nemoc-
ných v první řadě. Nepřipravujme nikoho o tuto poslední útěchu.
Jest to bezprávi na nemocném, nevoláme-li včas kněze: mnohého
připravujeme o klid duše a snad i o věčnou blaženost. Pak dejme
do pořádku i své světské záležitosti. Zaplatiti dluhy, pamatovati
na své nejbližší, na dobré účely, zbožné nadace.

V životě i smrti patříme Bohu. Nevolejme na sebe smrt, nereptejme, volá-li nás nebeský Otec, jenž nejlépe ví, kdy nás povolati. Musíme-li odejít, pokládejme smrt za odchod do otcovského domu.

¹⁾ Mt. 22, 36; ²⁾ Sir. 38, 1 a 4.

XVIII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU:

KDO HŘEŠÍ PROTI ŽIVOTU BLIŽNÍHO A JAK VELIKÝ JEST TO HŘÍCH?

Ježíš uzdravuje ochrnutého. Vidíme, jak Spasitel cení život a zdraví člověka. Má s ubožákem soucit a uzdravuje jej; tu také vidíme, jak hrozně se prohřešuje proti Bohu, kdo ukládá o život bližního.

Kdo se prohřešuje proti životu bližního zasahuje neoprávněně v práva Boha Stvořitele. Míjíme zásah neoprávněný. Vrchnost na příklad má právo jisté škůdce společnosti odstraniti. Jest rovněž docela něco jiného náhodné zabití. Kdo nespravedlivě a zúmyslně bližního o život připravuje, jest nástupce Kainův. Cos to učinil? Krev bratra tvého volá o pomstu. Totéž platí o hříchu na klíčícím plodu. Mnohé hříchy volají k nebi o pomstu, nejhlasitěji vražda.

Kdo se prohřešuje proti životu bližního bere mu nejvyšší pozemský statek. Mnohému bere se tím i příležitost ku přípravě na dobrou smrt. Každý má život rád, každý si život brání, každý má na život právo. Za požáru, povodně nechá člověk vše a zachraňuje holý život. Tonoucí i stébla se chytá. Loupež a zhárství jsou jistě velké hříchy, ale mnohem větší hřích jest vražda. Tím větším hříchem se stává, není-li ten člověk na smrt připraven.

Kdo se prohřešuje proti životu bližního bere mnohdy dětem živitele a jiným dobrodince. Co s jeho ženou a dětmi? Bráti ženě muže, její jediné a vše? Bráti dětem otce? Bráti jim ruku, jež chléb opatrovala, srdce, jež je milovalo? Tu volají k nebi o pomstu krev zabitého a s ní zároveň vzdechy a slzy opuštěné vdovy a ubohých sirotek. Chápeme teď, že mezi hříchy do nebe volajícími na prvním místě jest zúmyslná vražda.

Přejme bližnímu život, važme si jeho života. Již to je špatné, ukracujeme-li bližnímu život zármutkem, hádkami a sváry. Jistý rolník měl v malém domku dva staré lidi. Dal je násilím vystěhovati a v domku se usadily sedlákovy sestry. V zimě, právě v tu hodinu, kdy dal vyházeti nábytek dvou ubožáků, shořel domek, sestry sotva zachránily život a musily choditi žebrat, aby mohly domek zase vystavěti. Bůh trestá necitelnost. Zdar a blaho bližního má býti i naším štěstím. Radovati se máme s radujícími, plakati s pláčícími.

XIX. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: POVINNOST STARATI SE O ŽIVOT A ZDRAVÍ BLIŽNÍHO.

Slyšeli jsme podobenství o královské svatbě. Král učinil svatbu svému synovi a rozeslal služebníky, aby povolali pozvané, ale ti nechtěli nebo nemohli přijíti. Ve své velkomyslnosti dal zavolati chudé, aby požívali jeho darův. Míněn jest nebeský Král a od jeho dobroty chceme se učití míti dobré srdce pro bližního.

K bližnímu musíme býti milosrdní. Křesťanství od počátku nejen hlásalo, nýbrž i konalo veliké skutky milosrdenství. Kdo budoval první nemocnice, kdo první sirotčince, kdo první nalezince? Kolik řádů má ještě dnes Církev ku praktické lásce k bližnímu! Sv. Jan z Boha všecken majetek rozdal chudým a zajatým a chodil žebrati pro jiné. Brzo byla v Granadě zřízena veliká nemocnice pod jeho vedením. Když tu vypukl zhoubný požár vynesl napřed na svých zádech posledního nemocného a pak teprve myslel na sebe. Jest zakladatel Milosrdných bratrů. Připomeňme si Vincence z Pauly, Jeronýma Aemiliani, Kamilla z Lellis. Milosrdné sestry známe i řadu jiných duší, které se věnují praktické lásce k bližnímu. Učme se od nich činiti dobro, pokud můžeme.

Musíme od bližního vzdalovati, co mu může škoditi na životě a zdraví. Biskup Brynych vypravuje, jak byl zavolán k starému otci, jenž byl dětmi opuštěn a plný nečistoty. Víte, jak Bůh mladým odplatil? Přišli o statky a museli se živiti nádenickou prací. Nevěsty mají se chovati slušně i k tchýni, mohou jednou býti v podobném postavení. Co půjčujeme, bývá nám vráceno i s úroky! Budme na dobré noze i se sourozenci a příbuznými, chraňme jich všeho zlého. Milosrdní máme býti i k zvířatům, netrápiti jich, nezanedbávati. „Víš zbožný o potřebách dobytka svého, ale srdce bezbožných ukrutné jest.“ (Přisl. 12, 10.)

Bůh otcovsky o vše pečuje. I my máme o všechno pečovati a pro každého míti dobré srdce. I služebným a dělnictvu přáti vzduch a světlo a zotavení a dovolenou radost. Na tyto potřeby má každý svaté právo.

XX. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: KDO ŠKODÍ SVÉ DUŠI A DUŠI BLIŽNÍHO?

Královský úředník přichází k Ježíšovi a prosí za pomoc pro nemocného syna. Nebylo by lépe pro toho syna, kdyby byl zemřel? Jistě, ale jen tehdy, kdyby později zašel na scestí a zahubil duši, poněvadž vždycky největším neštěstím jest těžký hřích, jenž připravuje duši o nadpřirozený život.

Kdo hřeší proti duši bližního? Kdo jej špatným příkladem nebo sváděním přivádí do hříchu. Proti duši bližního hřeší každý, kdo

dává pohoršení, poněvadž bližního činí horším, špatnějším a lehkomyslnějším. To se stává na příklad při devateru cizích hříchů: jiným ke hříchu raditi, hřích prikazovati, k hříchu svolovati, k hříchu ponoukati, hřích vychvalovati, k hříchu jiných mlčeti, hříchu jiných netrestati, na hříchu jiných podíl bráti, hříchu jiných hájiti. Těmito hříchy dáváme částečně špatný příklad a částečně svádíme ke hříchu. Kristus varuje před pohoršením slovy vážnými: „Kdo by pohoršil jedno z maličkých, kteří ve mne věří, tomu bylo by lépe, aby kámen mlýnský zavěšen byl na hrdlo jeho a on pohroužen byl do hlubokosti mořské. Běda světu pro pohoršení. Jest nutno, aby přicházela pohoršení, ale běda člověku tomu, skrze něhož pohoršení přichází.“¹⁾ Pro pohoršení a svádění oheň zničil Sodomu a Gomorrh, Ninive a Babylon byly zbořeny, Athény a Řím zkrušeny.

Jakou povinnost má ten, jenž se prohřešuje proti tělu a duši bližního? Musí škodu podle možnosti napravit. Jedná-li se o hřích proti tělu jest náprava obyčejně snadná, jedná-li se o hřích proti duši při pohoršení jest náprava těžká, poněvadž svůdce obyčejně má na svědomí více svedených. Svede-li na příklad jeden svedený dva jiné, máme při deseti svedených celou řadu hříchů. Jak jest těžko, skoro vůbec nemožno, vše to odčinit! Proto musí se svůdce aspoň hodně a vroucně modliti, aby Bůh svedené osvítil, musí ukazovati tak kající život, aby bylo zjevno, že svůj dřívější čin rozhodně odsuzuje a že ho to velice mrzí. Musí se všemožně přičiňovati, aby svedené dobrým slovem a příkladem přivedl na správnou cestu. Vidíme-li, že ten, jenž dal pohoršení, skutečně s Bohem se smířil, poctivě žije a v každém ohledu ukazuje polepšení, máme mu odpustiti: máme si ho opět vážiti a posuzovati ho podle jeho nynějšího chování. Všichni potřebujeme milosrdenství Božího, máme tedy býti rádi milosrdnými k bližním, odpouštěti jim provinění.

Bůh chrání v pátém přikázání život tělesný i duševní každého jednotlivce. Bůh rukou svou chrání hlavu každého a hrozí přísnými tresty tomu, kdo bližního poškozuje; Bůh chrání i život zvířat: „Víš zbožný o potřebách dobytka svého.“ Bůh miluje a chrání všechny tvory, všem chce býti otcem a pomocníkem, příznivcem a přítelem.

¹⁾ Mt. 18, 6—7.

XXI. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU:

ŠESTÉ PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ: KDO HŘEŠÍ NEČISTOTOU?

Přicházíme k přikázání, jež více nebo méně dotýká se všech nás, poněvadž více nebo méně skoro všichni se proti němu prohřešujeme. V tomto ohledu potřebují lidé nejvíce soucitu a shovívavosti v posuzování. Evangelium odsuzuje nemilosrdného služebníka a dodává: „Tak i Otec můj nebeský učiní vám, jestli neodpu-

stíte jeden druhý bratru svému ze srdcí svých.“¹⁾ Kdo se prohřešuje nečistotou?

Kdo ze zlé žádostivosti nepočestně myslí a žádá. Dechneme-li na zrcadlo, ztrácí lesk. Zrcadlem jest naše duše. Zlý duch chce toto zrcadlo znečistiti svým dechem, což se stává, vnuká-li nám špatné myšlenky. Vyženeme-li ty myšlenky z hlavy, zmizí dech a zrcadlo jest zase čisté; máme-li v těchto myšlenkách zalíbení, vypadá to, jako bychom zrcadlo přetřeli černou barvou: lesk jest pryč a vše jest tmavé. Proto, dostavují-li se špatné myšlenky, rychle je zahmati střelnou modlitbou, aby ďábel nemohl škoditi duši.

Kdo na nemravnost se dívá nebo čte nemravné spisy. „Uložil jsem závazek svým očím, na pannu že ani nepomyslím.“²⁾ Musí-li čistá mysl se chrániti všetečného a lehkomyšlného pohledu, musí se tím více oko chrániti všeho, co slušnost a nevinnost uctivě ukrývají. Víme, že nemravné obrazy a knihy působí mnohá zla, musíme tedy žádati, aby světská vrchnost tyto výstřednosti důsledně zakazovala a potírala. Pohled na lidské tělo jest dovolen z důvodů čistoty, zdraví a z uměleckých snah. Přirozeně, že špatné myšlenky musí býti vyloučeny.

Kdo nepočestné řeči poslouchá nebo nepočestně mluví. V přítomnosti chlapce Bernardina ze Sieny nikdo se neodvážil nepočestně mluvit. Ticho, říkali, Bernardin přichází. Kéž by všichni tak jednali! Jak často se zapomínáme. V továrnách, dílnách, na poli, ve společnosti přechoť slyšeti nepočestné řeči, jež pronikají k trůnu Božímu. Jsme-li přítomni, zakřikneme mluvící a, nemůžeme-li tomu zabrániti, vzbudíme úmysl: Bože, posiluj mne a chraň mne, jest to těžký hřích.

Kdo nepočestnost koná nebo připouští. I píchnutí jehlou může působiti smrt, je-li jehla otrávená. Pro duši jest smrtelný každý dobrovolně vykonaný nečistý skutek, ať má následky nebo nemá, ať jej pášeme sami nebo s jinými. Svět toho nedbá, nejvýš odsoudí děvče, u muže pokrčí rameny. Naše myšlenky nejsou myšlenky Boží. Z příkazu našeho budoucího soudce praví sv. Pavel: „Ani smylníci, ani cizoložníci neobdrží království nebeského.“³⁾

Pohledme do oka nevinného dítěte a do oka zvrhlého muže! Chápete ten veliký rozdíl? Dítě má Ducha Svatého, nečistý jej vyhnal. „Svící těla tvého jest oko tvé.“⁴⁾ Je-li oko čisté, celé tělo jest čisté. Jen čistý člověk může býti opravdu šťastný...

¹⁾ Mt. 18, 35; ²⁾ Job 31, 1; ³⁾ 1. Kor. 6, 9; ⁴⁾ Lk. 11, 34.

XXII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU:

PROČ SE MÁME CHRÁNITI HŘÍCHŮ PROTI NEČISTOTĚ?

Spasitel zahanbuje své odpůrce, když si dává ukázati peníz daně: „Čí jest tento obraz i nápis?“¹⁾ Tak se máme tázati i duše. A od-

pověď zní: duše jest obraz Boží a majetek Kristův: jest vykoupěna jeho krví. Jak jest to smutné, olupujeme-li ji o tuto důstojnost těžkým proviněním proti čistotě. Proč se máme hříchů proti čistotě zvláště pečlivě chrániti? Protože tyto hříchů znesvěcují i tělo člověka, jež jest chrámem Ducha Svatého; protože uvrhují do záhuby tělo i duši. V čem spočívá zkáza pro člověka?

Nečistý člověk ztrácí radost a spokojenost. Vidíme sice tyto mladé lidi se smáti a žertovati a slyšíme je i zpívati, ale činí tak proto, aby nemuseli slyšeti pláč duše. Pohlédne-li zkažený jinoch do oka nevinného dítěte, musí jistě povzdechnouti! Ten pohled mu praví, že i on byl jednou lepší. Ovoce hřichu jest trpké jako žluč, odporné jako louh a ostré jako dýka.

Nečistý člověk má nechut k Bohu a božským věcem. Taikosama, císař japonský, jenž dal mučiti dvacetšest misionářů, prohlásil: „Dám ihned křesťanství pokoj, škrtne-li Církev šesté přikázání Boží.“ Jeho hněv proti křesťanství diktovala chlipnost. Chlipnost nenávidí Boha, potlačuje v člověku každou vyšší myšlenku.

Nečistý člověk zapomíná na vše vyšší a zatvrzuje se v hřichu. „Nejrychleji se žříká Boha ten, jehož žene chlipnost“ (sv. Tomáš z Villanovy). Jest to zcela přirozené: člověk ví, že jedná nesprávně, svědomí se ozývá, chce je přehlušiti a proto drze tvrdí: není Boha, není soudu, dejte s tím pokoj!

Nečistý člověk způsobuje si často rozličné nemoci, jež jsou mnohdy nevyhrožitelny. Na jaře máme vážné obavy o květy stromů. Což přijde-li mráz a vše zničí? A dostaví-li se skutečně mráz a zničí květy, lomíme rukama a naříkáme. I na člověka může přijíti neštěstí a s květem ničí se i zdraví, a nemoc přechází i na potomky.

Šesté přikázání chrání štěstí a zdraví. Leonardo da Vinci hledal vzor pro Krista při poslední večeři. Nalezl choristu Petra Bandinelli. Známe vznešené rysy toho obličeje. Umělec léta pracoval na svém díle a hledal i podobu Jidáše. Nalezl ho na ulici, zpustlého člověka, jemuž chlipnost z očí koukala. Umělec se zhrozil, byl to týž Petr Bandinelli. I zevnějšek člověka stojí a padá s tímto přikázáním, základním to zákonem pro blaho národů.

¹⁾ Mt. 22, 20.

XXIII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: CO ČINITI K ZACHOVÁNÍ ČISTOTY?

„A hle, žena, která trpěla krvotokem dvanáct roků, přistoupila od zadu a dotkla se třepení roucha jeho, neboť řekla sama u sebe: „Dotknu-li se jen roucha jeho, budu uzdravena.“¹⁾ I my se musíme dotknouti roucha Kristova, chceme-li zůstatí čistí. Toto roucho držíme pevně, utíkáme-li se s důvěrou k Ježíšovi v modlitbě a při při-

jímání svatých svátostí. To ještě nestačí; chceme-li si zachovati čistotu, musíme konati ještě více.

Musíme se varovati všeho, co k nečistotě svádí. Tedy: varovati se zahálky, nestřídmosti a každé zlé příležitosti. Biskup Brynych znal hodného muže, jenž se živil s dvěma syny pletením košíků. Přestali choditi do kostela. Dědili a zaháleli: starý se oddal pití a mladí nedbalosti. Vzpomeňme na onoho syna ve spise sv. Augustina: De civitate Dei. Mladý muž přichází domů opilý a znásilnil sestru. Matka chce tomu zabrániti, odhodí ji na stěnu, otec chce pomoci, rozbíjí mu lebku. Tam vede nestřídmost! Proto varovati se každé příležitosti hned spočátku.

Musíme se za zachování čistoty modliti a často svaté svátosti přijímati. Modliti se denně ráno i večer. Vroucně říkejme ráno: Bože, chraň mě dnes nečistoty v myšlenkách, žádostech, slovech i skutcích. Totéž opakujeme i večer. Utikejme se o pomoc k Panně Marii, k strážnému andělu, svatému patronovi. Přijímejme často i svaté svátosti. Mnozí navštěvují ročně lázně a, pokud tak činí, jsou zdraví. Takovou koupelí pro duši jest svátost pokání. Tuto koupel Spasitel zahrál svým dechem. Kdo této koupele používá, má zdravou duši. K tomu přistupuje Chléb života, Pokrm vyvolených: v jeho síle půjdeme až na horu Páně.

Musíme pokušení rychle odpírati a Pána Ježíše a Pannu Marii vzývati. Před zloději zavíráme dveře, přijde-li přece, voláme o pomoc, Tak si musíme počínati, obchází-li ďábel jako lupič a lev řvoucí. Musíme se před ním zajistiti, tedy: odpírati mu a prositi za pomoc. Jména Ježíš bojí se pekelné mocnosti, bojí se i jména Maria.

Musíme stále pamatovati, že Bůh všechno vidí a můžeme každé chvíle zemřít. Před očima šlechetného přítele varujeme se konati zlo, rovněž tak před očima učitele, a ještě více před zrakem otce. A Bůh vidí vše, vidí i ve skrytosti, proniká i temnosti. Oko jeho tě vidí a pomáhá i jeho ruka: chop se jí a volej k Pánu. Nezapomínej, že nevíš dne ani hodiny, kdy tě Bůh odvolá před svůj soud. Co by následovalo, kdybys musel odejít s těžkým hříchem? Bože, chraň nás tohoto největšího zla!

Čistým zůstane ten, kdo opravdu chce. Pevná vůle láme železo! Varujeme se nebezpečí a pamatujeme na všudypřítomnost Boží. Modleme se vytrvale a přijímejme svaté svátosti. Krátká jest rozkoš, dlouhé trápení.

¹⁾ Mt. 9, 20—21.

VŠECH SVATÝCH: PANICTVÍ.

Ve Zjevení sv. Jana čteme: „I uviděl jsem, a hle, Beránek stál na hoře Sionu a s ním sto čtyřicet čtyři tisíce těch, kteří měli jméno jeho i jméno Otce jeho napsáno na čelech svých. A uslyšel jsem

hlas s nebe jako hukot mnoha vod . . . i zpívali jako píseň novou před trůnem . . . jsou to ti, kteří se neposkvrnili s ženami, neboť jsou panici.“¹⁾ Promluvme si o panictví.

Panictví jest veliké před Bohem. Panicky žije, kdo z lásky k Bohu provždy zřídá se manželství a žije bez poskvrny. K těmto vyvolencům se připojují ti, kteří sice rádi by podali ruce k manželskému svazku, ale poněvadž se stalo jinak, rádi se podrobují úradkům Božím. „Jsou panicové, kteří se sami oddali panictví pro království nebeské.“²⁾ Tím jest panictví milost a ctnost. Sv. Pavel píše: „Kdo neprovdává pannu činí lépe. Kdo se oženil, stará se o věci světské, kdo není ženat stará se o věci Páně. Provdaný jest rozdělen, svobodný není rozdělen.“³⁾ Vidíme, že panické duše od dob apoštolských byly ve veliké vážnosti: Svatí Otcové tento stav velebili a sv. Tomáš prohlašuje: Býti andělem jest štěstí, býti panicem jest zásluha. Pohled do života poučuje, že panictví jest veliké před Bohem. Stačí nahlédnouti do nemocnic, sirotčinců, do domů malomocných, abychom viděli panická srdce v těsném spojení s Bohem z lásky k němu. Čisté duše jinak se modlí, jinak zpovídají, jinak přijímají: vidí Boha.

Panictví jest veliké před světem. U polodivokých Albánců požívají veliké úcty Františkáni. Dělá to bílý provaz. I u zpustlých Římanů byly ve veliké vážnosti vestálky. Tyto neporušené panny byly zasvěcené bohyni Vestě, ochránkyni Říma; střežily oheň na oltáři bohyně. Vestálka, jež jednou básnila o štěstí v manželství, byla odsouzena k smrti. Soudce jí řekl: „Uvaž, jakou čest ti římský lid prokázal. Jen před vestálkou konsul sklání hlavu, senátoři musí se jí vyhnouti na ulici, před ní se sklání říšské znaky, ona rozhoduje v cirku o životě a smrti, zločinec dostává milost a svobodu, potká-li ji na poslední cestě.“ Čistoty každý si váží. Proto coelibát byl zachováván apoštoly a dnes jest pro kněze příkazem.

Čest panictví, úcta před ním! Pozemské nevěstě přejí štěstí lidé, nevěstě Boží andělé. Nebe se raduje nad každým jinochem, jenž si umínuje v čistotě následovati Spasitele a věnuje se kněžskému nebo řeholnímu stavu. Býti čistým z lásky k Ježíšovi znamená býti dokonale šťastným.

¹⁾ Apok. 14, 1—4; ²⁾ Mt. 19, 12; ³⁾ 1. Kor. 7, 38, 33.

XXIV. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: CO HLAVNĚ SVADÍ KU PORUŠENÍ ČISTOTY?

Ústa Kristova pronášejí vážnou výstrahu před falešnými proroky. Přijdou mnozí a přicházejí, aby svedli mnohé a odvedli od Krista. To se děje nejvíce rozkošnictvím, smyslností a nečistotou. Zlý duch má na zemi přemnohé pomocníky a ti zase mnohé prostředky. Co hlavně ku porušení čistoty svádí?

Hýřivý život, lenost a nestřídmost v jídle a pití. Vzpomínám na krále Davida.

Prochází se po střeše domu a vidí na střeše koupati se ženu Uriášovu. A následky? Cizoložství s Betsabe a vražda jejího muže. To dokázala zahálka. Proto přidržujme děti záhy ku práci. Kdy bývá nejvíce hřešeno? S neděle na pondělí, kdy mladí lidé mají hodně příležitosti k pití. Proto pozor a učme se přemáhati a něco si od-pírati.

Nepočetnost v oděvu, drzost ve vystupování, účast na neslušných tancích, divadelních hrách, biografických představeních. Sv. Cyprián praví karthaginským dívkám: „Vaše fintivost, líčení, strojený úsměv dokazují, že nepatříte k pannám Kristovým.“ Jiné nebezpečí jsou rozpustilé tance. Tanec, ovšem slušný, není sám o sobě špatný, špatným a nebezpečným činí tanec okolnosti. Hudba, noční doba, alkoholové nápoje, těsný styk, svůdné řeči a noční doprovod jsou okolnosti, které mohou býti příležitostmi ke hříchu. Tak mnohá šla s růží ve vlasech a vrátila se s zžíravou bolestí srdce.

Nebezpečný styk. Sem patří i nemravné obrazy, knihy a spisy. Otec varoval syna před špatnými druhy. Chci je polepšiti, namítal syn. Otec mu podal košík broskví a položil navrch dvě špatné. Syn je chtěl odstraniti. „Snad jsi porozuměl, proč jsem tě varoval?“ Totéž platí o špatných obrazech, knihách, časopisech. Znam mnohé mladé lidi, kteří zbloudili jen proto, že tuto četbu přímo hltali. Rodiče, vychovatelé, dobří přátelé měli by si dobře všimati četby svých svěřenců a přátel.

Co stála vyvolence Boží jejich čistota! Když v patnáctém století husité v Lehnici vstoupili do kláštera Benediktinek, dal si jejich hejtman představit sestry. Jistou řeholnici vyžádal si pro sebe. I otázala se ho: „Co se na mně panu hejtmanovi líbí?“ „Oči!“ „Dobře, přijdu hned.“ Na talíři přinesla obě oči: „Tu má pan hejtman, co si přeje.“ Pan hejtman odešel a nevrátil se. „Co kdo bude sítí to bude i žíti. Kdo totiž rozsévá na svém těle, z těla také bude žnouti záhubu; kdo však rozsévá na duchu, z ducha bude žnouti život věčný.“ (Gal. 6, 8).

XXV. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU (VI. PO ZJEVENÍ PÁNĚ):

CO SE POROUČÍ V ŠESTÉM PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍM?

S královstvím Božím jest to jako s kvasem, který vzavši jedna žena, zadělala do tří měric mouky, až zkynulo všecko. Křesťanská ctnost musí lidstvo proniknouti, aby bylo zdravým množstvím, požehnáním pro zemi a radostí pro nebe. Co od nás žádá vůle Boží v šestém přikázání Božím?

Zachovati čistotu a nevinnost počestným chováním. Není nad čistotu. Sv. panna Anežka odmítá každého nápadníka, chce býti jediné nevěstou Kristovou. „Jemu jediné chci sloužiti, on mi dal svůj prsten.“ A dala život za Ježíše. Chlapec a dívka, zachovávají-li čistotu v myšlenkách a pohledech, slovech i skutcích, jsou počestní a stydliví, zasluhují plného uznání. Jsou to roztomilí tvorové Boží. I nevěrec a spustlík v duchu je obdivuje a uznává jejich přednost. Čistý člověk má ze všeho mnohem větší radost a vše se mu lépe daří.

Musíme zachovati nevinnost a čistotu, poněvadž lidská důstojnost jest veliká.

Jsme obraz Boží a naše tělo podobno tělu Krista. Obraz Boží: máme duši, máme rozum. Má nás býti vzdálena každá nízkost. Jsme uměleckým dílem: viz oko, ucho, ruku, nohu. Máme míti úctu k tělu jako ke každému jinému daru Božímu, máme s tělem zacházeti jako s Božím darem. Nezapomínejme, že Spasitel vchází do našeho těla při svatém přijímání! Na hoře Tábor zastkvěla se tvář Ježíšova jako slunce a jeho roucho bylo bílé jako sníh. Přichází-li k nám oslavený Spasitel, musíme míti tyto dvě barvy: čisté musí býti tělo jako plátno oltářní a srdce musí zářiti zlatem. Tělo křesťana jest chrám Ducha Svatého. Při svěcení kostela kropí biskup vše svěcenou vodou a maže zdi na dvanácti místech sv. křížmem. My jsme pomazáni sv. olejem na křtu svatém a ve svatém biřmování. Kdyby tento chrám byl znesvěcen, jaká ohavnost by to byla!

Jsme děti svatých, nesmíme tedy žiti jako pohané. Abychom skutečně byli děti svatých jest třeba ducha obětavosti. Jen při sebeovládání a odříkání uchováme se čistými. U Boha mají cenu jen čistí. Jak krásné jest čisté plémě! Krásné před Bohem i lidmi! Blahoslavení čistého srdce, neboť Boha viděti budou.

I. NEDĚLE ADVENTNÍ. SEDMÉ PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ: CO V NĚM BŮH ZAKAZUJE?

Kristus líčí hrůzu posledních lidí před soudem. „Lidé budou trnouti od strachu a očekávání těch věcí, které přijdou na veškeren okrsek zemský.“¹ Důvod těchto hrůz jsou jistě i přestupky lidí proti sedmému přikázání: hříchy proti poctivosti. V tomto přikázání zakazuje Bůh bližnímu nespravedlivě škoditi na jeho majetku. A kdo tak bližnímu škodí? Kdo jeho majetek poškozuje:

Krádeží a loupeží, lichvou a podvodem. Vezmu-li cizí věc bez vědomí a vůle majitele, jest to krádež; děje-li se tak násilím, jest to loupež; beru-li jmění církevní, jest to svatokrádež. Kdo způsobuje velkou škodu, má těžký hřích. U služebných a dělníků jest škoda velká, přesahuje-li částku potřebnou na denní výživu. Spoluvinným krádeže se stává, kdo věci odcizené vědomě kupuje nebo prodává, zatajuje nebo skrývá nebo při krádeži napomáhá. Podvodem se pro-

hřešuje, kdo lstí . nebo klamem škodí bližnímu na jeho majetku, na př. kdo jej šidí padělanými penězi, měrou nebo váhou, kdo špatné zboží za dobré prodává, nesvědomitě pracuje, falešně hraje a lehkomyslně dělá dluhy. Lichvou se prohřešuje, kdo nouze bližního k svému prospěchu zneužívá: nakoupí-li na př. množství potravin, aby mohl požadovati přemrštěné ceny; půjčuje-li na vysoké úroky. Lichva byla zakázána v Starém zákoně, Církev lichvu zakazovala a trestala. Báti se musí, že mu ruka uschne, kdo se nespravedlivě obohacuje církevním majetkem.

Kdo cizí majetek svévolně poškozuj, věci nalezených a svěřených nevrací. V některých obcích jsou nápadné časté požáry. Zhárství. To jest veliký hřích; hříchem jest i každá škoda zúmyslně činěná v lesích, na polích, v zahradách. Nechme cizí majetek na pokoji, jinak nás stihne trest Boží. Hřeší, kdo věci nalezené nebo svěřené si ponechává. Nalezená věc má se ohlásiti na patřičných místech. Hříchem jest nespravedlivé zadržování mzdy. „Chléb skrovný jest život chudých; kdo jim jej odpírá, jest krvelačník.“²⁾ Dejme každému nezkrácenou mzdu a v pravý čas. Dělníci musí se řídit zdravým rozumem: správně nahoru, správně dolů.

Každému jeho práva! Chraň nás Bůh nespravedlivého majetku! Císař Jindřich VIII. oloupil sta a sta kostelů a klášterů. Po čtyřech letech bylo všechno pryč a císař v nouzi. Před smrtí volal žalostně: „Všecko pryč a vše ztraceno.“ Snad si vzpomněl na slova sv. Pavla: „Nevíte, že nespravedliví království Božího neobdrží!“³⁾

¹⁾ Lk. 21, 26; ²⁾ Sir. 34, 25; ³⁾ 1. Kor. 6, 9.

II. NEDĚLE ADVENTNÍ:

CO MUSÍ ČINITI, KDO BLIŽNÍHO NESPRAVEDLIVĚ NA MAJETKU POŠKODIL?

Spasitel odkazuje učedníky Janovy na své zázraky: „Jděte a zvěstujte Janovi, co jste slyšeli a viděli: slepí vidí, kulhaví chodí, malomocní se očisťují, hluchí slyší, mrtví vstávají z mrtvých.“¹⁾ Největším zázrakem jest vnitřní proměna duše, obrácení člověka. K tomu patří i úcta k majetku jiných. K tomu chci povzbuditi otázkou: Co musí činiti ten, kdo bližního nespravedlivě na majetku poškodil?

Nespravedlivý majetek vrátiti. Pontius ve svém mládí mnoho lidí ošidil. Po obrácení dal v celé krajině s kazatelem prohlásiti: všichni, jimž jsem způsobil škodu, přihlaste se v prvních dnech svatého týdne. Všem přihlášeným škodu nahradil a pak přistoupil k stolu Páně. Tak musí učiniti každý: při větší škodě pod těžkou povinností, při menších škodách pod lehkou povinností. Cizí majetek křičí a pálí a píchá do ruky: odčinněmež chybu a budeme míti klid. Povinnost

přestává, můžeme-li bezpečně souditi, že majitel ničeho nenamítá. Sv. Paschal Baylon jako pastýř úzkostlivě dával pozor, aby jeho stáda se nepásla na cizím majetku. Jednou se tak stalo v noci. Ihned se zavázal k náhradě, jakmile dostane mzdu. Majitel ničeho nepřijal.

Učiněnou škodu podle možnosti nahraditi. Nemáme-li té věci, musíme nahraditi penězi: poškodili-li jsme svévolně cizí věc, musíme škodu zaplatiti. Držíme-li neprávem louku, pole, les, musíme nahraditi i patřičný výnos. Při penězích nahraditi i úroky. Nežije-li majitel, patří náhrada dědicům; nevíme-li, komu nahraditi, patří náhrada chudým; jsme-li sami chudí, můžeme podržeti pro sebe. Vypůjčené nebo svěřené věci patří majiteli, nalezené musíme ohlásiti. K jednomu kupci přišel v roce 1899 mladý muž s prosbou za místo v obchodě. Měl dobrá vysvědčení, ale místa nebylo. Mladý muž měl chatrný svrchník, šéf mu daroval lepší. Druhého dne přišel žadatel a podával šéfovi obálku s penězi, které našel v kapse svrchníku. Byl ihned přijat.

Uvrátiti cizí věci! Běda, kdyby nás v nepoctivosti stihla smrt. Nespravedlivá koruna vyhání deset spravedlivých; nepoctivost zůstává nepoctivostí, hříchem, musí tedy Bohem býti trestána.

¹⁾ Mt. 11, 4—5.

NEPOSKVRNĚNÉ POČETÍ: CO BŮH CHRÁNÍ SEDMÝM PŘIKÁZÁNÍM?

Viděli jste někdy obraz setkání Anny a Joachima u zlaté brány? Tak chtěla stará doba znázorniti rodinné tajemství rodičů Mariiných a tím i neposkvrněné početí Panny Marie. Obraz připomíná i rodinné štěstí, žijeme-li v bázi Boží a svatém pokoji. S myšlenkami na dům, majetek, vlastnictví končíme poučení o sedmém přikázání Božím. Bůh chrání tímto přikázáním spravedlivé vlastnictví každého člověka. Odtud čerpáme tři vážná poučení pro život.

Starejme se poctivě a řádně o živobytí. Překrásná jsou slova sv. Pavla k starším církve: „Stříbra a zlata neb roucha nežádal jsem od nikoho, jak sami víte; neboť pro potřeby moje a pro ty, kteří byli se mnou, sloužily ruce tyto.“¹⁾ Ty ruce, které uměly tak mocně žehnati, ty ruce apoštolské, jež tak velkomyslně pomáhaly, požehnané ruce apoštolské robily stany. Tedy pracovati, hleděti si zajistiti existenci, a k tomu mladé lidi pobádati. Jen poctivá práce oslazuje život.

Šetřme s tím, co máme; važme si domova. Vzpomínám si na Josefa Egyptského. V sedmi úrodných letech nashromáždil tolik, že mohli vydržeti v sedmi letech neúrodných a ještě jiným pomáhati.

Duch Svatý napomíná: „Pamatuj na hlad v čas hojnosti, a na chudobu i nedostatek v den bohatství.“²⁾ Přidržíme děti k šetrnosti a jednoduchosti v jídle, šatu, příbytku: kdo má malé požadavky jest vždycky šťastný a nejspíše činí dobro. Přirozeně, že šetrnost se nesmí zvrhnouti v lakomství: vždy musíme žíti, šatiti se a bydleti stavu přiměřeně, čistě a důstojně vystupovati a stavu i domu dělati čest.

Majetku užívejme především pro Boha, pak pro sebe a pro chudé. V kostele vidíme lásku lidu k Bohu. Slušné obrazy a sochy, zachovalá mešní roucha a plátna dokazují, že lid má lásku ke kostelu a Bohu. V kostele nesmí býti ničeho, co uráží andělské oči. Jsou-li roucha a plátna roztrhaná, svědčí to o malé lásce lidu ke kostelu a Bohu. I ten nejchudší může aspoň korunhou přispěti. Velké řeky jsou z malých praménků. Starejme se, abychom k bohoslužbě měli vše nejlepší. Mešním rouchem odíváme Krista, krásný kalich jest pro jeho Krev, drahocenná monstrance pro jeho trůn. Starejme se, aby v domácnosti bylo vše čisté, krásné, byť i jednoduché. Pamatujme i na chudé: jsme jedna rodina, musíme si pomáhati. Nemilovati jazykem, nýbrž skutkem.

Majetek jest Boží vlastnictví, my jsme jen jeho správcové. Vše časné musíme stále považovati za dar Boží, ježž nám Bůh svěruje, ale ponechává si jeho vlastnictví. Máme-li málo, máme pamatovati, že jiní mají ještě méně. Buďme milosrdní, abychom milosrdenství došli.

¹⁾ Sk. ap. 20, 33—34; ²⁾ Sir. 18, 25.

III. NEDĚLE ADVENTNÍ. OSMÉ PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ: CO V NĚM BŮH ZAKAZUJE?

Jan Křtitel vydává svědectví o sobě a Kristu. „Já jsem hlas volajícího na poušti: spravte cestu Páně... ale uprostřed vás stojím, jehož vy neznáte, jemuž nejsem hoden rozvázatí řeménky u obuvi jeho.“¹⁾ Fariseové a zákoníci jednali jinak: vydávali falešné svědectví o Kristu, připravovali jeji o čest a dobré jméno. Přicházíme k osmému přikázání, v němž Bůh zapovídá: poškozovati nespravedlivě čest a dobré jméno bližního; porušovati pravdu, t. j. lháti. Promluvme si nejdříve o lži.

Lež jest od ďábla a svádí k jiným hříchům. Lháti jest vědomě jinak mluvití než myslíme, tedy vědomě za pravdu vydávati to, o čemž víme, že pravdou není. Není lží každá nepravda: jen vědomá nepravda jest lež. Bůh prohlásil v ráji: „S každého rajského stromu smíš jísti; avšak se stromu poznání dobrého a zlého ať nejíš! Kterýkoli den s něho budeš jísti, smrtí zemřeš!“ Had řekl: „Nikoliv! Nikterak nezemřete!“²⁾ Lež jest od ďábla. Lží svedl prarodiče a

tak se stává i teď často, že lež lidi svádí ke hříchům a neposlušnosti. Přísloví říká: Kdo lže, ten i krade. A proč? Neupřímnost a nepoctivost jsou stejné věci: špatný charakter. Tak správně smýšlel sv. Ondřej Avellinus. Jako advokátovi uklouzla jednou malá lež. Doma četl v Písmě sv. „Ústa lživá zabíjejí duši.“³⁾ A volil jiný stav.

Lež подрývá důvěru v lidstvu. Císař Theodosius daroval své ženě Eudoxii jablko. Císařovna je poslala nemocnému vysokému dvornímu úředníkovi Paulinovi. Císař se to dozvěděl. Druhého dne tázal se císařovny, jak jí jablko chutnalo. „Dobré bylo,“ řekla. Císař ji poslal do vyhnanství a Paulina dal popraviti. Lež podryla v něm všecku důvěru k císařovně. Bylo to jistě veliké bezpráví. — Kdyby lež stala se všeobecnou, měli bychom všichni veliké škody, proto upřímnost ve všem. Ani lži žertovné a lži z nouze nejsou správné. Nemusíme vše říci, co jest pravda, ale vše, co říkáme, musí býti pravda. Nejhorší jest lež zlomyslná. Jak mluvila žena Putifarova o Josefovi!

Netrpme mládeži lež! Učme děti upřímnosti! Matka dala fotografovati chlapce a dcerku. „Otec o tom nesmí vědět,“ přikazovala oběma, „řekněte, že jsme byli tam a tam“. Na otázku otcovu, kde byli, odpověděl chlapec poctivě: u fotografa. Matka chlapce pořádně zbila. Chlapec si to dobře pamatoval a lež pokládal za samozřejmost. Ve škole sice slyšel o upřímnosti, ale soudil, že to platí jen pro školáky. Musíme předcházeti dobrým příkladem a mládeži lež zoškliviti a lež jí netrpěti.

¹⁾ Jan 1, 23, 26—27; ²⁾ 1. Moj. 2, 16—17; ³⁾ Moud. 1, 11.

IV. NEDĚLE ADVENTNÍ:

ČÍM HŘEŠÍME PROTI CTI BLIŽNÍHO; CO MUSÍ ČINITI, KDO BLIŽNÍMU NA CTI UBLÍŽIL?

Hlasatel pokání napomíná na poušti: „Připravte cestu Páně. Každé údolí budiž vyplněno a každá hora i pahrbek budiž ponížěn, a místa drsná cestami rovnými.“¹⁾ Jinými slovy: pořádek ve všem. K pořádku patří i úcta ke cti bližního. Čím hřešíme proti cti bližního?

Podezříváním, opovážlivým posuzováním a donášením. Křivě podezřívati znamená o bližním bez dostatečné příčiny domýšleti se něčeho zlého; opovážlivě posuzovati znamená o bližním bez dostatečné příčiny něco zlého za jisté a pravdivé pokládati. Jak snadno se lidé klamou. K večeru vychází z města Betulie mladá žena do vojenského tábora, má nejkrásnější šat a nejdražší šperky jako by šla na nějakou slavnost: co všechno by si mohli lidé mysliti. Tato žena jest Judit a jde zabít Holoferna, nepřítele lidu. Jinoch kráčí v pozdní hodině ulicí na předměstí pohanského Říma: co všechno

lidé mohli by si myslet. Jest to sv. Šebestián, a jde na bohoslužbu do katakomb. Kdo jiné posuzuje, často se mýlí a sám hřeší dříve než myslí, proto „nesudte, abyste nebyli souzeni“.²⁾ Donášením se prohřešuje, kdo jinému sděluje, co jeho přítel nepříznivého o něm pověděl, aby je znesvářil. Nikomu tím nepomáhá, zasévá nesvár a činí dvě srdce nešťastná.

Pomluvou a na cti utrháním. Na cti utrhati znamená skutečné chyby bližního bez dostatečné příčiny vyjevovati. V tomto ohledu často chybujeme všichni, poněvadž v neprospěch bližního mluvití není ctnost, byť i jeho chyby jsou známé: láska žádá soucitu. A přece jsou okolnosti, kdy chyby bližního musíme vyjeviti: táže-li se představený; děje-li se tak ku polepšení chybujícího; chceme-li tím jiné před škodou chrániti. Pomlouvati znamená vymýšletí o bližním chyby nebo jeho skutečné chyby zveličovati. Velmi špatné jest, činíme-li tak před soudem. Nejvíce se hřeší v tomto případě, že zveličujeme skutečné chyby. Obchodník mnohdy pomlouvá jiného, aby mu odvedl kupující; služební své pány, aby jim způsobili mnohé nepříjemnosti a omluvili své skutečné chyby. Každý takový hřích jest zlomyslnost a tím i ďábelství.

Co musí činiti, kdo bližnímu na cti uškodil? Škodu podle možnosti nahraditi: při pomluvě nepravdu odvolati; při na cti utrhání odprositi a zdůrazňovati jeho dobré vlastnosti. Cti a dobrého jména bližního musíme šetřiti, neboť „lepší jest jméno dobré než bohatství velké, a mít vážnost lépe než stříbro a zlato“.³⁾

K jedné nemocné paní chodil denně duchovní na návštěvu. Ve vigilií Narození Páně opět se zpovídala a přijala Tělo Páně, ale nemohla svatou Hostií spolknouti, ani pomocí vody. Brzo zemřela a po její smrti se zjistilo, že kněze několik hodin před smrtí hrozně pomlouvala. Pozor, pozor na jazyk! Bližní má jen jednu čest!

¹⁾ Lk. 3, 4—6; ²⁾ Mt. 7, 1; ³⁾ Přisl. 22, 1.

NAROZENÍ PÁNĚ:

KDO SE PROHŘEŠUJE PROTI PRAVDĚ?

Dnes splnila se slova evangelia sv. Jana: „A světlo ve tmě svítí.“¹⁾ Kristus přinesl na zemi světlo. Pod světlem smíme rozuměti i to, že Spasitel nás učil svou pravdou a pravdomluvností. Ujařmil království lži a tím odsoudil i lež jednotlivců. Jezulátko učí: kdo lže, hřeší, poněvadž vědomě mluví nepravdu. A poučení pro nás?

Mluvme vždy a všude pravdu a budme upřímní. Pravdomluvný jest, kdo mluví jen to, co za pravdu pokládá. Sv. Pavel klade na srdce Efeským: „Mluvte jedenkaždý pravdu s bližním svým.“²⁾ Totéž chce i Spasitel, jenž o sobě praví; „Já jsem cesta a pravda a život“. I nepřátelé museli o něm doznati: „Mistře, víme, že pravdomluvný

jsi.“³⁾ Zákon pravdomluvnosti jest vepsán do lidského srdce: červená se, kdo po prvé lže. Proto pravda nade vše. Petr Mayr po uzavření míru s Ondřejem Hofrem ještě jednou chopil se zbraně proti Francouzům. Nevěřil v uzavření míru. Teď měl prohlásiti, že o míru nevěděl. Neučinil toho, raději nastavil prsa nepřátelské kulce a zemřel jako hrdina pravdomluvnosti.

Budme v řeči opatrní a mlčme v pravý čas. Duch Svatý napomíná: „V ústech mívají bláhoví svoje srdce; ale moudří mívají ústa svá v srdci.“⁴⁾ Obchodník utrpěl ztrátu, jeho žena byla lakomá a zle by byla láterila: mlč a neříkej jí ničeho. Žena ztratí cennou věc, muž by zuřil: není lépe o tom pomlčeti? Povinnost mlčeti mnohdy ukládá úřad: u kněze, soudce, lékaře a představených. Co všechno ví lékař, soudce, úředník, co by z toho bylo, kdyby směli všechno vypovídati! Musíme mlčeti, kdyby vzniklo pohoršení nebo škoda. Jak věrní byli první křesťané: jeden druhého neudal! Jaká podlost a ničemnost, zradí-li někdo z pomsty bližního a pro nic ho udává. Hanba a opovržení nechť padne na jidášskou hlavu!

Počestně v srdci, počestně ve slovech, počestně v skutcích. Ukažuj se takým, jakým jsi, to jest charakter. Washington jako chlapec posekal stromy v zahradě. Otec nařikal, že by raději hodně peněz ztratil. „Otče,“ řekl chlapec, „nesmím lháti, já to učinil“. Otec objal syna se slovy: „Tvoje upřímnost má větší cenu.“

¹⁾ Jan 1, 5; ²⁾ Ef. 4, 25; ³⁾ Mt. 22, 16; ⁴⁾ Sir. 21, 29.

SV. ŠTĚPÁNA:

CO BŮH CHRÁNÍ OSMÝM PŘIKAZÁNÍM?

Slyšíme-li kázání sv. Štěpána před veleradou, připadá nám jako učitel osmého přikázání Božího. Zastává se cti svého (Spasitele, božství Ježíše, zaslíbeného Mesiáše. Tím hájil i svou čest a ukázal se jako věrný křesťanský jáhen. To jest obsah osmého přikázání: starati se o čest bližního jako o svou čest a všude pravdu hájiti.

Starejme se o svou čest. Žijme ctnostně, poctivě a varujme se i stínu zla. Ztráta majetku jest veliká ztráta, ztráta zdraví jest větší ztráta, ztráta cti jest největší ztráta, poněvadž ztrácíme vše. Dobrý pozor na svou čest, neboť nezáleží na tom, odkud jsi nebo čím jsi byl, nýbrž na tom, co jsi a budeš zítra, a hlavně záleží na tom, jaký jsi před Bohem. Svět velebí zápasníky, běžce, jezdce, to jest všechno hezké, ale je-li to člověk bez mravních zásad? Zdání klame a my chceme viděti charakter. Nedejme se klamati názory světa, jednejme podle vůle Boží a zkoumejme, co před ním jest dobré a jemu příjemné. Bůh chce naši skutečnou čest. Svou čest musíme i hájiti: jest to požadavek domu, stavu, povolání.

Pečujme o čest bližního. Chovati se k němu uctivě, dobře o něm

mluviti a jeho chyby omlouvati. S jakou úctou chová se Bůh k nám a vše nám dává a slouží nám: dává nám zemi, vodu, oheň, vzduch, atd. Nesmíme tedy bližního podceňovati, nýbrž slušně se k němu chovati, úctu mu prokazovati, dobře o něm mluvit. Opata Konstantiusa řeholníci nazývali pláštěm bratří. A proč. Protože každého dovedl omluviti. Čest bližního musíme i hájiti. Nemlčeti, děje-li se jiným křivda a bezprávi, zastati se jich klidně ale rozhodně. Vidíme-li rozpaky bližního, pomozme mu vlídným slovem.

Kéž bychom uměli jazyk na uzdě držeti! Pozor na řeč a domyslití následky. Opatrná řeč přináší čest u Boha i u lidí.

SV. JANA, MILÁČKA PÁNĚ. DEVÁTÉ A DESÁTÉ PŘÍKÁZÁNÍ BOŽÍ: CO BŮH V NICH ZAKAZUJE?

Miláček Páně jako stařeček stále opakoval: „Miláčkové, milujte se vespolek.“ To znamená: buďte spravedliví, dobrotiví ke každému, nechávejte každému, což jeho jest, a tak si zachováte lásku a svornost. Přicházíme k posledním dvěma příkázáním, jež jsou dvě příkázání pro vnitřní pořádek člověka. V devátém Bůh zakazuje všechny nečisté myšlenky a žádosti, v desátém všechny lakotné myšlenky a žádosti. Vysvětleme si ona příkázání blíže.

Nepožádáš manželky bližního svého. Tak mluvil Bůh na Sinaji. A ten, jenž nepřišel zákon zrušit, nýbrž naplnit, připojil: „Já však pravím vám, že každý, kdo hledí na ženu, aby jí požádal, již scizoložil s ní ve svém srdci.“¹⁾ Zákon Boží zakazuje nečisté myšlenky a žádosti. Bylo toho zákona třeba? Ano! Dr. Rinseis v mladých letech provázel korunního prince bavorského do Neapole. Na počest královského syna uspořádán veliký ples. Jak to tam asi vypadalo, svědčí mínění jednoho dvorana: „Nemožno odporovati takovým svodům.“ Dr. Rinseis odpověděl: „Jest to těžké, ale není to nemožné.“ Jak mohl tak mluvit? Poněvadž máme deváté příkázání, jež poroučí bojovati proti špatným myšlenkám. Ano, bojovati, ne tedy se jim oddávati! Každý boj jest těžký, ale tím sladčí vítězství.

A nepožádáš statku jeho. Lakotné myšlenky jsou hřích. Vidíme to v Písmě svatém. Král Achab zatoužil po vinici sousedově. Vinice Nabotova bylo dědictví po otci a proto ji nechtěl prodati. Achab byl mrzutý a nechtěl se ani jídla dotknouti. Lačnost cizího majetku v srdci krále stála Nabota život. Jezabel podvodně dopomohla muži k vinici, když Nabota ukamenovali na falešné udání. Co jest myšlenka, co lačnost cizího majetku, a jak hrozné následky! Každá vášeň jest nebezpečná jiskra. Dopadne-li jiskra na šat, rychle ji uhasneme. Daleko nebezpečnější jest jiskra v prsou člověka. Lačnost po církevním majetku byla první a hlavní důvod, že mnohá knížata přidržela se protestantismu.

Nejlépe poučila světová válka, co znamená nedbání Desatera. Tato hrozná válka, jež hubila ženy, starce i děti, jež si vyžádala miliony mrtvých a miliony raněných, jest plod lakoty, a proudy krve výstražně volají: Nechte každému, což jeho jest, buďte se svým spokojeni, zachovávejte svědomitě Desatero, abyste měli mnohonásobné požehnání Boží a život věčný.

¹⁾ Mt. 5, 28.

MLÁDÁTEK:

PRAVO NA SPRAVEDLNOST.

Slyšíme o králi, jenž šlapal právo nohama. Jest to Herodes, vrah nevinných chlapců. Nespravedliví vládcové byli vždycky a budou vždycky, musí tedy vždycky přijít i karatelé jako Jan Křtitel, kteří povědí pravdu nejen lidem dole, ale i těm velkým nahoře. Tažme se:

Co platí pro ty nahoře? Nepožádáš statku bližního svého. I dělníkovi patří právo, i on musí dostat, což jest jeho. I dělník má právo na tělo a duši a rodinu, na kousek pole. Potřebuje chleba, brambor, zeleniny, atd. Má právo na život. Slyším námitku: co mám, jest mé a ze svého práva neslevím ničeho. Dobře, ale nemáme zákona lásky? Kde zůstává spravedlnost? Jak chápeš slova Kristova o dvou pláštích? Máš dost, dej tedy. Kdo stojí, dej pozor, abys nepadl. Nepadl hluboko. Kdo jest nahoře, má spravedlivě mysliti a spravedlivě jednati.

Co platí pro ty dole? Ani ty nesmíš požádati statku bližního. Dvě výstřednosti zavinují světové neštěstí. Předně to, že vše má několik lidí ve svých rukou. „Běda vám, kteří připojujete dům k domu, a pole s polem slučujete, že nezbyvá mezery.“¹⁾ Běda, přivlastňuje-li si všechno stát jako by on byl neomezeným pánem, a jiným jen diktuje bez ohledu, mohou-li ona břemena snést nebo ne. Za druhé to by bylo neštěstím, kdyby měli míti všichni stejně, t. j. stát všechno a lid nic. Každý člověk touží po majetku, tedy účast ve správě. Kdo musí nésti zodpovědnost, musí míti i podíl na správě a zisku. Při tom nesmíme zapomínati, že hlava jest více než ruka: člověk může žíti bez ruky, ale nikdy bez hlavy. Musíme uznávati a vážiti si správy i pracovníků a každý musí svou práci rád konati.

Právo a spravedlnost nahoru i dolů. Vyžaduje to oběti na obou stranách: láska všechno zmůže a přemůže. Sv. František z Pauly měl heslo: In caritate — z lásky. K právu patří vždycky láska. Jen láska, t. j. právo a spravedlnost, zavede opět pořádek ve světě a lidé budou se zase cítiti šťastnými na krásné Boží zemi.

¹⁾ Is. 5, 8.

P ř í d a v e k

NOVÝ ROK:

ZLEHO SE VAROVATI A DOBRÉ KONATI.

Jistý kněz upozornil nedbalou matku: „Nebudete-li posílati chlapce do náboženství, nemohu ho připustiti k svatému přijímání.“ „Můj syn nepotřebuje náboženství; stromy v lese rostou a daří se také bez náboženství.“ „Zvířata ve chlévě také rostou bez náboženství.“ Za dvacet let byl syn postaven před porotu a odsouzen k smrti provazem, poněvadž uškrtil matku, když mu nechtěla dáti peněz na karban a pití.

Hřeší, kdo nečiní, co Bůh přikazuje, a činí, co Bůh zakazuje. Prorok Jonáš měl z příkazu Božího jíti do Ninive kázat pokání. Neposlechl. Jonáš sedl na loď a ujížděl opačným směrem. Bohu nikdo neunikne. Strhla se bouře, lodníci metali los, kdo má zemřít: los padl na Jonáše. „Vezměte mě a uvrzte do moře, neboť vím, že pro mne bouře tato veliká přišla na vás.“¹⁾ Kolikráte jsme nevykonali, co Bůh poručil. A Bohu nikdo neunikne! Hřeší i ten, kdo koná, co Bůh zakazuje. Když Levita z hor efraimských odvážel si z Betlema svou manželku a přenocovali v Gabae zneužili Benjaminovci jeho ženy až k smrti. Tu přikázal Bůh: Všecek lid ztrestá tu hanebnost a „Juda budiž vůdcem vaším“.²⁾ Každé zlo přivolává trest. Musíme se Boha báti, varuje-li: nesmíš znesvěcovati dne Páně, nesmíš rodičům působiti bolest a zármutek, nesmíš smilniti. Kdo toho nedbá, stihne ho trest Boží.

Křesťanský spravedlivý jest, kdo se varuje všeho, co Bůh zakazuje, a plní vše, co Bůh přikazuje. Druhá kniha Machabejská vypravuje o starci Eleazarovi. Antioch, král syrský, nařídil, že Israelité musí jísti vepřové maso, zakázané zákonem Mojžíšovým. Kdo neuposlechne, bude trestán smrtí. Přátelé chtěli Eleazarovi podstrčiti jiné maso, což tento rozhodně odmítl: „Nesluší se na náš věk přetvářeti se, aby mnozí z jinýchů domnívajíce se, že Eleazar odpadl k pohanství, nedali se svésti.“³⁾ Ten muž byl spravedlivý. Místodržitel Aegeus říká sv. Ondřeji: „Mlč o Kristovi, nechceš-li zemřít.“ Apoštol dále kázal o Kristu. Byl odsouzen k smrti na kříži. S toužebností vztáhl po něm ruce: „Buď pozdraven, svatý Kříži!“ A ještě s kříže hlásal Krista. Zemřel na kříži druhého dne. Jaké bude setkání soudce a odsouzeného před věčným Soudcem? Tam budou jistě úlohy vyměněné.

Zlého se varovati a dobré konati. K tomu potřebujeme náboženství. Francouzský senátor Remaud platil činži v pařížském hotelu měsíčně 250 franků. „Přejete si potvrzenku?“ tázal se majitel. „Nepotřebuji potvrzenky, Bůh to viděl.“ „Věříte, pane senátore,

v Boha?“ Samozřejmě, a vy jistě také.“ „Já nevěřím,” řekl majitel. „Pak zcela určitě potřebuji stvrzenky,” dodal senátor. Jen s náboženstvím můžeme a budeme se zlého varovati a dobré konati.

¹⁾ Jonáš 1, 12; ²⁾ Soud. 19, 18; ³⁾ 2. Mach. 6, 24—25.

ZJEVENÍ PÁNĚ: KATOLICKÁ RODINA.

Den svatby jest pro rodiče milou vzpomínkou. Když stáli v mladém věku u oltáře s největšími a nejlepšími nadějemi do budoucnosti, cítili se jistě šťastnými. Utěchylně zněla slova kněze při Mši svaté: Bůh Israelův vás spoj a budiž s vámi on, který se smiloval nad dvěma jedinci... Plni naděje odcházeli z kostela. Šťestí a Boží požehnání kéž vás provází na všech cestách života! K tomu jest třeba tří předpokladů:

Katolický musí býti váš dům. Váš příbytek musí býti tak zařízen, že každý návštěvník musí při vstupu říci: tady bydlí katolíci. U dveří kropenka se svěcenou vodou: jediná kapka její zahání zlého ducha. Pohané mohou ozdobovati stěny příbytku Venušemi a Amory, u katolíků by to byl zločin, když máme vyspělé křesťanské umění. Na stole nesmí býti protináboženské a nemravné knihy, časopisy a listy, nýbrž jen katolický a nezávadný tisk. Čestné místo musí zaujímati kříž. Dítě má k němu s úctou vzhlížeti, aby v pozdějších letech vždy s důvěrou a láskou k němu vzhlíželo a útěchu, posilu a klid u něho hledalo a nalézalo.

Katolický musí býti váš život. Kristus má tu býti hostem. Nedejme se zahanbiti jinověrci a zachovávejme přesně domácí pobožnosti a modlitby. Ráno, pokud možno, vykonějme společně ranní modlitbu, modleme se před a po jídle, konejme společně večerní modlitby a pobožnosti. Otec má žehnati rodině, v jeho nepřítomnosti matka. Požehnání máme dáti dětem, odcházejí-li z domova. Kde přebývá Bůh, přebývá láska, jest vzájemné porozumění, ohled, obětavost, ochota, křesťanská svornost. Tu jest otec síla, matka radost a dobrota; otec statečnost, matka trpělivost, křesťanský život.

Katolická musí býti výchova. Je-li dítě na cestě, musí se rodiče stále modliti za jeho štěstí; je-li v náruči matčině, musíme je křížkem znamenati; počíná-li nabývati rozumku, učiti modlitbě. Později musí dítě věděti, co je dobré a zlé, co jest hřích, co smí a a co nesmí činiti. Musí věděti, že hřích se Bohu nelíbí a anděl při každém hříchu pláče. Od nejútlejšího mládí musíme zdůrazňovati závaznost přikázání Božích a nebezpečí od dětí vzdalovati.

Bůh vám s dětmi svěřil veliké a drahocenné poklady! Na rodině nesmírně záleží. Dobrý příklad rodičů dělá v budoucnosti divy, špatný příklad má strašlivé následky. Bůh vám děti svěřil, z vašich

rukou je bude požadovati. A bude odměňovati a bude trestati. Jaká zodpovědnost! Proto vyprošovati si pomoc modlitbou, přijímáním svatých svátostí, ctnostným životem!

POPELEČNÍ STŘEDA: O POSTU.

Církev znamená čela věřících posvěceným popelem se slovy: „Pomni člověče, že prach jsi a v prach se obrátíš!“ Jest to vážná životní výstraha, jež předpokládá sebeovládání, odříkání, obětavost. Promluvme si o postu vůbec.

Postiti se musí oči. Dveřmi vchází zloděj a očima vrah od počátku. Hříšný pohled připravil Holofernovi smrt. V jiném smyslu dnes mnohé ženy a dívky vedou smrt světem, ty totiž, které se neslušně odívají: po jejich boku kráčí smrt. Oči musí si zvyknouti na mnohé odříkání. Bez oběti není charakteru.

Postiti se musí ústa. Přestoupení tohoto příkazu přivedlo všechno neštěstí na svět. Hřích u stromu vědění dobrého i zlého. Celý Starý zákon mluví o postu. Ježíš dal tak krásný příklad odříkání! Apoštolové činili zázraky modlitbou a postem. Musí se postiti i jazyk. Dej pozor na řeč, hlavně před dětmi. Abychom se tomu lépe naučili, nepovídejme vše, co víme, byť i to bylo dovoleno. Bez oběti není charakteru.

Postiti se musí celý člověk. Máme na mysli zábavy: tanec, hry, pitky, výlety. Vše má svůj čas, je-li jinak vše v pořádku. Jsou tance, jež ďábel vynalezl. Přimysleme si prostředí a okolnosti: hudba, alkohol, noční doba, nenucené chování, pozdní noční doprovod. Zahrávati si s ohněm jest vždycky nebezpečné a pomoc mnohdy přichází pozdě. Potřebujeme lidí, kteří dobrovolně tanců se zříkají, jako jsou terciáři. Bez oběti není charakteru.

Misionář potkal v horách pastýře. „Kdo jsi?“ tázal se jinocha. „Král.“ „A kde jest tvé království?“ „V mém srdci.“ „A kde tvoji poddaní?“ „To jsou zlé žádosti; vládnouti jim a ovládati je jest mé právo a moje chloubka.“ Tak máme i my mluvit: vše nízké na uzdě držeti má býti naše pýcha, poněvadž jest to naše povinnost.

SV. JOSEFA: VĚRNOST V POVOLÁNÍ.

Sv. Josef byl řemeslník. Ježíše nazývali synem tesařovým. Promluvme si o věrnosti v povolání.

Bůh chce různé stavy. A proč? Protože chce pořádek ve světě. Nemohou všichni lidé býti rolníky: někdo musí zhotovovati pluh, stroje, hrábě, lopaty; nemohou všichni býti úředníky, musí býti

i obchodníci, ba i poslední metař jest potřebný, neboť „malého i velkého Bůh učinil“.¹⁾ Lidská přirozenost má různé potřeby, proto Bůh chce i různá povolání. Písmo sv. vypravuje, že Jabel byl první těch, kteří sídlí pod stany a pasou stáda, Jubal praotcem těch, kdož hrají na loutnu a šalmaj, Tubalkain koval a robil různé práce z mědi a ze železa, Nimrod byl první lovec, Noe byl první vinař. Bůh tedy práci rozdělil a dává i povolání, proto nesmíme žádnou práci pohrdati a každou rádi máme konati.

Blaho společnosti vyžaduje různé stavy. Celek jest jako lidské tělo. V těle údy se nehaštěří.: noha nezávidí ruce, že může nositi zlaté prsteny, nosí člověka s místa na místo, na vrcholky hor a získává mu v běhu vítězství; ruka nezávidí uchu, že sama nemůže slyšeti, za to zhotovuje nádherné obrazy, malby, a staví dómy; ústa nenaříkají, že neslyší a nevidí, za to jazykem ovládají zástupy, poučují pokolení, jejich moudrost plní knihy. Poněvadž oko i ruka i noha spolupůsobí, může člověk konati různé věci. Proto každý podle svého stavu a vše s čílostí, věrností a poctivostí; vše s největší přesností: každý tah pera, každý tah štětce, každý steh, zkrátka vše přesně, pilně a svědomitě. Jak Bůh každého motýla, každého červíčka, každou rostlinku tak krásně vytvořil! Každá činnost má se vyznamenávati horlivostí a radostí.

Pracující ruce jsou ctihodné ruce. Mnohdy krvácejí, mnohdy jsou posety mozoly od těžké a namahavé práce, ale vždy při poctivé práci jsou šlechtné a úctyhodné. Nezáleží na tom, čím ve světě jsme, nýbrž na tom, jak žijeme a pracujeme. Važme si všech zaměstnání a všech povolání, budme spokojeni s tím, co máme a jsme, abychom si zasloužili té nejlepší odměny u trůnu Božího.

¹⁾ Moud. 6, 8.

ZVĚSTOVÁNÍ PANNY MARIE: MODLITBA A POBOŽNOSTI V POVOLÁNÍ.

Panna Maria konala nejsvědomitěji své stavovské povinnosti a při tom jí zbýval čas i na modlitby a pobožnosti. Jak můžeme při denní práci býti zbožní?

Máme před prací vzbuditi dobrý úmysl. Jest to zcela slušno a spravedливо. Vše máme od Boha a bez něho nemůžeme nic, proto hned ráno vzbudme dobrý úmysl: Ježíši, všechno z lásky k tobě! Bože trojjediný, cokoli budu dnes mluvit, mysliti a konati, nechť se děje ke tvé cti a chvále. Častěji máme vzbuzovati dobrý úmysl podobnými slovy, hlavně při věcech, které neradi konáme, abychom jich nekonali jen ze smyslné žádosti, pak i při jednáních, jež by se mohla zdáti nedůležitá nebo málo důležitá, na př. při jídle a pití, hrách, a koupání, a při všem co patří ke sportu. Máme častěji říkati: Ježíši, všechno z lásky k tobě. Podle Tertulliana první křesťan-

né před každou prací se znamenali křížem: znamenali se křížem ráno při procitnutí, večer před spánkem, znamenali se křížem při vycházení z domu a při návratu; všechno činili pod ochranou a požehnáním kříže.

Všecky práce musí provázeti modlitba. Při ručních pracích rozjímáme, při duševních na chvíli ustaneme a posílíme se střelnou modlitbičkou. Jistý klášterní bratr při ohni stále myslel na věčný oheň, jenž jest pro neposlušné a necitelné. Sv. Krispin z Viterbo při pěstování růží stále myslel na nejkrásnější rajskou květinu, Pannu Marii. Rolník může obdivovati moudrost a dobrotu Boží, vidí-li, jak Bůh vše dobře zařídil. Pole, zahrady, vinice dávají nám potřebné plody, louky a polní plodiny obživu zvířatům, od nichž máme mléko, maso, tuky, kůže. I stromy mluví nám jasnou řečí o kolébce a rakvi, kříži a svatostánku.

Člověk stvořen ku práci: každý stav a každé povolání má své dobré a stinné stránky. Chceme-li, aby práce byla pro nás požehnáním, musíme ji posvěcovati modlitbou a dobrými úmysly. Přinášejí-li andělé večer ve zlatých miskách před trůn Boží modlitby lidí, odnášejí jiní andělé v miskách práci věřících, posvěcenou dobrým úmyslem a modlitbou, do ráje. Zamění-li misky, může se státi, že nevědí, které jsou s modlitbami a které s prací: bojojí jest bohumilé, záslužné, opravdová bohoslužba.

VELKÝ PÁTEK: SLZY JEŽÍŠOVY.

Odhalování kříže jest jistě jeden z nejdojemnějších církevních obřadů a zároveň nejpuččnější kázáním. Hříchý přibily Krista na kříž, hříchý svými znovu Krista křížujeme, slzy bolesti a nevděku vynucujeme. Proč Kristus pláče?

Proto, že lidé neznají neděle. Bůh přikázal práci v šesti dnech, v sedmý odpočinek. V Novém zákoně nařizuje Církev jménem svého zakladatele: v neděle a zasvěcené svátky celou Mši svatou pobožně slyšeti. Kdo Církve neposlouchá, neposlouchá Syna Božího, a kdo neposlouchá Syna Božího, prohřešuje se proti Trojici Boží. Za celý týden života a zdraví jest přemnohým obtíží věnovati půlhodinku na poděkování Bohu. Vidí-li Kristus, že náš lid pracuje v neděli jako ve všední den, že jiní jdou jen za zábavou, jiní docela žijí ku pohoršení mnohých, povalující se po lesích a březích vod, vidí-li v jakém stavu se vracejí, musí věru plakati nad tou spouští a nevděkem necitelného lidu. Jest to věru velmi smutné, že i tak zvané katolické noviny mají nedělní rubriky přeplněné oznámeními všemožných komedií, výletů, atd. Mezi pohany žijeme a přičiněním různých těch redaktorů a vůdců i s pohany. Jak jinak žili první křesťané! Můžeme očekávati Boží požehnání?

A kolik zábav v sobotu před nedělí! A ráno prázdné kostely, katolíci vyspávají. Biskupové to sice zakázali, ale děje se to dále, poněvadž dnes organisovaní více poslouchají svých vůdců než biskupů. Kristus musí plakati. Každá ta slza připravuje lidstvo o pomoc a přispění Boží.

Proto, že lidé neznají poslušnosti. Bůh přikazuje: Cti otce svého a matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi. Jen podřízenost a kázeň přemáhají svéhlavost a umíněnost, ovládají člověka, učí míti úctu k právu a pořádku. Skromného a poslušného mladého člověka má každý rád a dá mu přednost: takový člověk spíše se uplatní. Bůh za poslušnost život prodlužuje, za vzdor, umíněnost a drzost život ukracuje, neboť na drzá ústa padají slzy Spasitele.

Proto, že lidé nejsou poctiví. Příkázání Boží zní: Nepokradeš, což znamená: nesmíš bližnímu působiti škody. Bůh otcovsky střeží časný statek svých dětí. A co takřka denně slyšíme a čteme? Krádeže, podvody, lichva malých i velkých, na denním pořádku! Byli dříve také nepoctivci, ale bylo jich tolik? Kolik lidí začíná již s tím úmyslem, že jiné okradou! A proč té nepoctivosti tolik přibývá? Poněvadž ubývá pravé víry! Kdo se nebojí trestu Božího, nebojí se lidí. A kdo to zavinuje? Podívejte se kolem. Kolik lidí nemělo nic a teď jsou milionáři. Poctivě jmění sotva nabyli. Na každou nepoctivou ruku padají slzy Kristovy. Potěšme Pána, usušme jeho slzy. Pryč s nepoctivostí z katolických řad!

Proto, že lidé jsou nemravní. „Bůh želel, že učinil na zemi člověka.“¹⁾ To jsou strašlivá slova! A proč Bůh želel stvoření člověka? Protože člověk pohrdá tím, co mu Bůh dal: řítí se do propasti tělem i duší, proto ani nezasluhuje života. Bůh želel, že stvořil člověka. Podívejte se na ty stíny mladých starců a stařen, jako mátohy jdou světem a pobledlé tváře musí uměle zdobiti, aby nevypadali jako živé mrtvoly. S tělesnou spustlostí jde ruka v ruce spustlost duševní, mladý člověk jest bez citu a svědomí, drzý a sprostý. Kolik marnotratných synů a dcer zbytečně promarnili zdraví! Na nedovolené cestě jako strašně hrozící oči svítí slzy Kristovy.

Běda, musí-li andělé při posledním soudu v smaragdové misce ukazovati nám slzy Kristovy a tyto budou proti nám svědčiti! Jak hrozné pomýšlení, musí-li proti nám svědčiti požehnané, nekonečně drahocenné, božské slzy Ježíše Krista.

¹⁾ 1. Moj. 6, 6.

HOD BOŽÍ VELIKONOČNÍ: ZVĚST O VZKRÍŠENÍ.

Jaká to zvěst dnešního rána! Jak tu zprávu přijali v hradě Antonii, jak v paláci velekněze? Jak mnohý fariseus, zuřivý nepřítel Kristův? Vstalť jest!

To byla zpráva naprosto nečekaná. Předně a hlavně pro ženy. Nečekaly toho. Viděly Pána potáceti se pod těžkým křížem ulicemi města, viděly jej krví zbroceného, vysíleného, zmučeného, doprovodily jej až na Golgotu, viděly jej umírat v hrozných bolestech. Neměly tušení o z mrtvých vstání, jinak by ho nebalsamovaly, kdyby byly tušily, že vyjde z hrobu. A u otevřeného hrobu slyší slova andělova: „Proč hledáte živého mezi mrtvými?“¹⁾ Ani apoštolové nemyslí na vzkříšení: byli smrtí Kristovou zcela zmateni, byli bezradní, evangelista výslovně praví, že tomu nechtěli věřit: „Slova ta zdála se jim jako nesmysl.“²⁾ A přece vstal Pán právě!

Byla to zpráva naprosto jistá. Nemožno zapírat, co vidí vlastní oko, tu netřeba důkazů a svědků. Kristus se jim ukázal tělesně. „Pán vstal skutečně a ukázal se Šimonovi,“³⁾ ukazoval se ostatním apoštolům, ukázal se ženám, pozdravil je, ony se uchopily nohou jeho a poklonily se mu, ukázal se dvěma učedníkům na cestě do Emaus a šel s nimi, Tomášovi dovolil vložit prsty do ran v ruku a boku, u moře Tiberiadského jedl s učedníky, ukázal se „více než pěti stům bratrů najednou“ na jedné hoře v Galileji. Těchto skutečností apoštolové se dovolávali: viděli jsme jej svýma očima, mluvili jsme s ním, jedli jsme s ním, viděli jsme jeho rány. Petr káže Ukřižovaného a tři tisíce židů přijímají křest. S touto zvěstí, že Kristus umřel a z mrtvých vstal, šli apoštolové do světa a kázali v Řecku, Itálii, Španělsku, Africe, Indii. Tato víra přemohla svět, za tuto pravdu radostně umírali mučedníci, na této víře buduje křesťanství staletí a nikdo nemůže ho zničit: díla Boží jsou nesmrtelná a proto nezničitelná.

Kristovo vzkříšení nedá lidem pokoje. Ruský časopis Sewodnja v Rize rozšířil zprávu o hostině na Bílou sobotu ve vídeňské sovětské společnosti. Ruský umělec Tairoff právě skončil slavnostní řeč o pokroku v zemi sovětů. U sousedního stolu jeden pán položil vedle sebe hodinky, tiše povstal a slavnostně prohlásil: „Dámy a pánové, právě dvanáct, Kristus vstal.“ Všichni sedí jak zařezaní. „Ano, přes všechny kommunistické dekrety, přes všechno zuření bezbožců Kristus z mrtvých vstal. Hanbím se za Evropu, že jest možné prováděti pronásledování křesťanů. Mluvíte o pokroku, mlčíte o svých ohavnostech...“ Opozitivce vystrčiti ze sálu. Mohou nepřátelé Kristovi zuřit, křesťany mučit, mordovati, kněze a biskupy věznit, s Římem účtovat, ďáblu pomáhati různými sektami a církvíčkami, mohou vydávati kazatelnicové zákony — všechno marno: Kristus vstal z mrtvých, Kristus jest Bůh, jeho Církev božské dílo, proto nepřemožitelná! Mnozí si již o ní hlavu rozbili, přemozí ještě rozbijí, Církev tu byla před námi a bude i po nás!

¹⁾ Lk. 24, 5; ²⁾ Lk. 24, 11; ³⁾ Lk. 24, 34.

PONDĚLÍ VELIKONOČNÍ: CO PŘIPOMÍNAJÍ EMAZŠTÍ UČEDNÍCI.

Na cestě do Emaus připojuje se Spasitel k dvěma učedníkům a vchází s nimi do jednoho domu. Křesťanské umění nám znázornilo tuto událost, a to právem, poněvadž jest velmi poučná.

Učedníci opouštějí hluk světa. Kdo ví, čeho by byli zažili, kdyby zůstali ve městě. Věrných bylo málo. Měli kolem lidí, jimž jiné Páně bylo pohoršením, jeho skutky provázeli posměchem a pronásledovali všechny, kteří zachovali Kristu věrnost. Jaké nebezpečí pro věřící srdce! Dva učedníci na cestě do Emaus dávají vzácné poučení: „Nemilujte toho světa ani těch věcí, které jsou ve světě.“¹⁾ Kristus a svět jest protiklad. Svět říká: katolicky nekato-licky, vše stejné; Kristus praví: „Kdo Církve neposlouchá, budiž tobě jako pohan a celník.“²⁾ Svět říká: neděle jest pro zábavu, modlit se mohu v přírodě. A Kristus? Kristus praví: „Chceš-li vejíti do nebe, musíš zachovávat příkázání. Svět říká: užívej mládí, život jest krátký; Kristus: „Blahoslavení čistého srdce, neboť Boha viděti budou.“ Vidíte ty rozpory, protiklady? Musíme se chrániti míst lehkomyšlnosti, nesmíme jíti cestou širokou, kde zpěvem a tancem hrabeme si propast. V odloučenosti od světa učedníci emazští našli Spasitele.

Učedníci zvou Krista k sobě. Spasitel dělal jako by chtěl dále jíti. Oba prosí: „Pane, zůstaň s námi, neboť se připozdívá, a den se již nachýlil.“³⁾ Spasitel vyhověl. Můžeme i my Spasitele k sobě pozvati? Ano! Činíme tak při modlitbě a při přijímání svatých svátostí. Již ráno při dobrém úmyslu zveme k sobě Ježíše: buď u nás a s námi a přijmi, co máme a činíme. Nabízíme Pánu své skutky i sebe, zveme jej jako hosta. Tedy ráno řekeme: „Ve jménu tvém, Pane, začínám den a dávám ti vše, zůstaň se mnou a žehnej mi.“ A večer: „Děkuji ti, Pane, za vše, co mi prokázal dnešního dne, zůstaň se mnou v noci a chraň mne všeho zlého.“ Njlépe a nejúpřímněji zveme Spasitele k sobě ve svatém přijímání. „I otevřely se oči jejich a poznali ho.“ Přichází-li k nám Kristus, otvírají se nám oči, rozumíme, co v Kristu máme, poznáváme své povinnosti a jdem správnou cestou. Jaké štěstí, přijímáme-li Pána ve svatém přijímání!

Pozvání Krista přináší i časný zisk. Katolíci: hejtman Köhl a Fitzmaurice, irský velitel vzducholodstva, byli první, jimž se podařil let z Evropy do Ameriky. Před letem přijali oba Tělo Páně a, když se jejich létadlo vzneslo do výše, poklekli k modlitbě. Se slovy: „Bohu díky“ přistáli oba hrdinové na půdě Nového světa. Bezpečně jede, kdo má po boku Spasitele.

¹⁾ 1. Jan. 2, 15; ²⁾ Mt. 18, 17; ³⁾ Lk. 24, 29.

PONDĚLÍ PROSEBNÝCH DNŮ:

RANNÍ MODLITBA.

Ve dnech prosebných dáváme průchod přesvědčení, že každý dobrý dar přichází shůry od Otce světél. Toto smýšlení máme uplatňovati denně při ranní modlitbě.

Ráno se modlíme, abychom Bohu děkovali. Bůh zase nám daroval jeden den; každý den jest veliká milost, může rozhodnouti o naší věčnosti. A jakou cenu má každý jednotlivý dobrý skutek! Mše svatá, svaté přijímání, růženec a vůbec každá dobrá modlitba. Každým dobrým skutkem zvětšuje se stupeň naší slávy, neboť každý tento dobrý skutek znamená více než koruna a říše. A kolik dobrých skutků můžeme vykonati v jednom dni! Má tedy každý den nesmírnou cenu. I v ohledu časném znamená den mnoho. Doba od rána do večera může přinést veliký užitek nebo velikou škodu a často obchodně rozhoduje jedna hodina o štěstí nebo neštěstí. K ranní modlitbě zavazuje nás i poměr dětí k Otci: Bůh jest otec všech nás a my jeho děti. V rodině ráno otec a matka sklánějí se nad kolébku, dítě otvírá oči, objímá otce i matku, směje se a pozdravuje slovy: otče, matko. Dítě projevuje, že jest odkázáno na otce a matku. I my máme věděti, že jsme závislí na nebeském Otci. Tomu nás učí již příroda. Ráno otvírají květiny své kalíšky, skřivánek přináší radostně pozdrav svému Tvůrci. Nerozumní tvorové Boží nesmí nás zahanbiti.

Ráno se modlíme, abychom Boha prosili. Kdo nepotřebuje pomoci pro tělo i duši? Potřebujeme hlavně pomoci pro duši. Jedná se o zachování milosti Boží a uchránění se těžkého hříchu. Jak hrozné neštěstí upadnouti do těžkého hříchu! Všecky zásluhy pro nebe jsou ztraceny, v tomto stavu nemilosti nemůžeme žádných zásluh pro nebe si získati, stojíme pod mocí zlého ducha a propadáme věčným trestům. Jest tedy nutno vyvarovati se tohoto neštěstí, jest tedy nutná i pomoc Boží. I všední hřích jest politování hodný. Dobrá ranní modlitba chrání nás před mnohými poklesky: dává nám nutnou trpělivost, tichost, snášelivost a smířlivost. Potřebujeme i časného požehnání. Nesmírnou cenu má požehnání Boží. Jsou lidé s malým majetkem, nepracují přes míru, zachovávají neděle, konají své povinnosti, modlí se, vše se jim daří, dobře vycházejí a cítí se spokojení. Jiní mají slušný majetek, šetří až to zavání laktou, pracují v neděli, nemají pro samou práci ani chvilky pro Pána Boha, nedaří se jim, nemohou nikam; chybí tu zjevně požehnání Boží. Začínějme den a všecky práce s Bohem.

S Bohem začni každé dílo. Zdaří se. Začni s ním den, aby nechybělo požehnání Boží.

ÚTERÝ PROSEBNÝCH DNŮ: MODLITBA PŘED JÍDLEM A PO JÍDLE.

Přistupuje-li rodina k jídlu, slyšíme nejvýše: Dobré chutnání, o modlitbě ani zmínky. Promluvme si, proč se modlití před jídlem a po jídle?

Zjevení Boží učí nás modlitbě před jídlem a po jídle. „Chválu vzdavše vyšli na horu Olivetskou.“¹⁾ Ježíš s učedníky po poslední večeři. Modlitbě učí nás příklad Ježíšův a jeho učedníkův. Sv. Pavel výslovně napomíná, že věřící mají s děkováním požívat pokrmů, které Bůh stvořil, neboť všechno, co Bůh stvořil, jest dobré a posvěcuje se slovem Božím a modlitbou. (1. Tim. 4, 3—4.) Modlitba před jídlem a po jídle byla zvykem již v Starém zákoně: židé v tom ohledu měli přísné předpisy; s tímto zvykem shledáváme se často i u pohanů: i oni věděli, že vše dobré dávají bohové. I pohané mohli, jak objasňuje sv. Pavel, Boha poznati z toho, že jim dává deště a časy úrodné a naplňuje srdce jejich pokrmem a radostí (Sk. ap. 14, 16). Křesťané od prvopočátku modlili se před jídlem i po jídle. „Sedáme k jídlu, když jsme se napřed k Bohu pomodlili. Modlíme se i po jídle“ (Tertullian). Nemohlo ani jinak býti u křesťanů, když pohané chápali povinnost vděčnosti.

Modlitbě před jídlem a po jídle učí rozum, jenž praví: Bůh dává pokrm i nápoj, vzhlížej tedy s úctou k němu. Bůh řídí střídání počasí, dává všemu vzrůst, dává pokrm zvířatům, aby člověk měl mléko, tuky a maso: jest tedy zcela přirozeno, abychom za dary byli vděční a ze srdce za ně Bohu děkovali. Bůh dává pokrm a nápoj hříšným lidem. Každým dnem Boha urážíme, mnozí velmi těžce. Bůh by mohl seslati velikou neúrodu, bídu a hlad; nečiní-li tak, zasluhuje jistě díků. Při jídle a pití dějí se mnohé hříchy: nestřídmost a hrozné řeči. Modlíme-li se před jídlem a po jídle, chráníme se spíše hříchů. Sv. král Alfons pozoroval, že jeho panoši se nemodlí před jídlem a po jídle. Dal zavolati žebráka, jenž se posadil s panoši za stůl, jedl s nimi a bez nejmenší vděčnosti odešel. Hoši počali reptati a král prohlásil: „Právě tak si počínáte vy, když neděkujete Bohu.“

Učme se Boha prositi a jemu děkovati. Modleme se rádi, pokud možno společně, před jídlem a po jídle. Nestydíme se ani ve společnosti poznamenati sebe a pokrmý křížem. Požehnej, Bože, nás i těch darů, které ze štědrosti tvé požívatí budeme. Amen. Děkuje tobě, všemohoucí Bože, za všechna dobrodiní tvá. Amen. Tyto krátké a krásné modlitby může se každý pomodlití. Zvykejme modlitbě i děti a domácí.

¹⁾ Mt. 26, 30.

STŘEDA PROSEBNÝCH DNŮ: VEČERNÍ MODLITBA.

„V soužení svém vzýval jsem Hospodina, i vyslyšel ze svého svatého paláce hlas můj, nářek můj před ním došel jeho sluchu.“¹⁾ Tak voláme k Bohu každou večerní modlitbou. Proč se večer modlíme a jak se modlití máme?

Proč se večer modlíme? Protože nás Církev tak učí. Spasitel praví, že se máme vždycky modlití a neustávati. Poněvadž máme ještě jiné povinnosti, určila Církev k modlitbě jistou denní dobu. Modlití se máme ráno a večer. A proč večer? Tak stanovil sám Bůh v Starém zákoně: obětovali jednoho beránka ráno a jednoho večer. Když Jerusalelem byl obklopen Římany a blízký pádu byli obětováni poslední beránci. Spravedlivým Starého zákona byl večer dobou rozmluvy s Bohem. Tomu nás učí i Ježíš. Evangelium vypravuje, že Ježíš večer podle obyčeje svého odebral se k modlitbě. Rozum praví, že jest slušno, abychom tak činili i my. Přežili jsme zase z vůle Boží jeden den, mnozí zemřeli, mnozí mnohem mladší; Bůh nám ponechal život, dal zdraví, práci, výdělek, což vše jsou vzácné dary. A mohli jsme konati i dobré skutky. A nepotřebujeme ochrany v noci? Při večerní modlitbě podáváme nebeskému Otci ruku a dostáváme jeho požehnání.

Jak se máme večer modlití? Může se tak díti různým způsobem. Někteří večer rozjímají, t. j. přemýšlejí o některé pravdě svaté víry a při tom vzbuzují zbožné city a spasitelná předsevzetí; jiní čítají denně večer v Písmě svatém; kněží a řeholníci modlí se předepsané žalmy; v některých rodinách modlí se společně růženec nebo konají společné pobožnosti. Hlavní jest, abychom Bohu děkovali, hříchů litovali a pomoc Boží si vyprošovali. Doporučuje se modlitba svatého růžence, poněvadž si připomínáme tajemství vykoupení a můžeme v duchu prožívatí život, utrpení a smrt Páně a o nich rozjímati. Přirozeně, že musíme se modlití s veškerou sebraností a důstojností. Jedná-li se o krátkou modlitbu, můžeme se modlití asi takto: Děkuji ti, dobrý Bože, za vše, co jsi mi dnes na těle a duši prokázal. Lituji všech svých hříchů z lásky k tobě, neboť ty jsi mě z lásky stvořil, svou krví vykoupil a svou milostí posvětil. Bože, buď milostiv mně hříšnému a ochraňuj mne po celou noc. Nezapomeňme poprositi i Pannu Marii za ochranu, svého svatého patrona a strážného anděla. Vše se může státi krátkými slovy.

Prorok Daniel při večerní modlitbě dostal zjevení o Vykupiteli. I my máme osvědčení Boží při večerní modlitbě, jež zní: Kdo s Bohem usíná, toho Bůh vítá s ranním požehnáním.

¹⁾ Ž. 17, 7.

NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ:

NEBE NAŠE NADĚJE.

Stojíme-li na hoře, zdá se svět jiný. Vesnice a města zdají se menší, údolí a pahrbky vzdálenější, obloha bližší. A tak i dnes na hoře Olivetské: vše pozemské jest zcela nepatrné a vzdálené a jen to, co nahoře jest, naplňuje právem srdce, poněvadž nebe jest naše naděje. {

Co by byl náš život bez naděje na nebe? Kdyby život na zemi byl opravdu jen jediný život a smrtí byl dosažen cíl jeho a potom už nic, byli bychom v tomto případě největší záhadou na zemi. Jak to? To, co nazýváme zdarem, štěstím a blažeností, to, po čem toužíme z celé duše, nikdy zcela nenalzáme v tomto životě. A přece každý toužíme po plném štěstí: to jest v naší přirozenosti, v duši, srdci. Kdyby smrtí vše končilo, byl by nám darován rozum pro posměch, pak bychom mohli záviděti nerozumným tvorům, kteří tu nalézají úplné upokojení svých smyslů. A člověk, koruna a král tvorstva, by neměl nikdy býti upokojen? A necítíme se tu jako cizinci, pocestní, poutníci? Má tu snad někdo z nás místo trvalé? Nemusíme všichni dříve nebo později odložit poutnickou hůl? Nezmizí jednou tento svět našim očím?

Náš život má naději na nebe. Přijdeme tam, kam nás Spasitel předešel. Spravedliví vejdou do života věčného. Tato pravda naplňuje důvěrou. Mysleme na nebe při denních pracích a trampo-tách. Jednou nastane večer a věčná neděle. Mysleme na nebe při bídě a nouzi: Kristus neměl ničeho, neměl místo, kde by hlavu sklonil, dnes jest nebe i země jeho království. I nás čeká za všechno odpírání a strádání královský trůn s korunou. Mysleme na nebe při bolestech a neštěstích: věz, že to tak Bůh chce, že vše přejde a bude lépe, že to jest vše k zásluze a větší odměně. Mysleme na nebe, odcházejí-li na věčnost drahé nám osoby: dříve nebo později odejdeme všichni domů a zase se shledáme: kdo se vrací k Bohu, zůstává v rodině. Mysleme na nebe, schyluje-li se život ke konci: blížíme se otcovskému domu, svému cíli, Bohu. Nebe jest naše naděje.

Nebe naše naděje, peklo naše hrůza. V Lille vysokoškolský posluchač krutě zavraždil děvče a čekal na popravu. Odmítal každého kněze. Navštívil jej jesuita. V překvapení táže se student: „Pater, proč přicházíte vy, právě vy nyní ke mně?“ „Znáte mě?“ „Ano, již třicetkrát jste mě zachránil před smrtí.“ „Jak to?“ „Byl jsem vaším žákem v konviktu a tenkrát jste řekl, že věčnost závisí na okamžiku. Třicetkrát chtěl jsem vyskočiti oknem, vždycky mě napadla ta slova a ustoupil jsem zpět.“ Vyzpovídal se s velikou lítostí. Peklo byla hrůza, nebe jest bezpečná naděje.

HOD BOŽÍ SVATODUŠNÍ:

OHEŇ DUCHA SVATÉHO.

Proč se ukázal Duch Svatý v podobě ohně? Oheň svítí, čistí, zahřívá.

Oheň svítí. Lampa osvětluje světnici, slunce svět, měsíc noc. Duch Svatý zaplašuje všechnu tmu z mysli, abychom učení víry chápali a rozuměli mu. To vidíme na apoštolech. Tři roky v nejlepší škole a tak málo chápali. Spasitel musel je kárati. Až přijde Duch Svatý, ujistil je Spasitel, naučí vás veškeré pravdě. A tak se stalo. Po seslání Ducha Svatého bylo jinak. Uvědomili si všechna slova Ježíšova, pochybnosti zmizely, vše jim bylo jasné. Prostí rybáři znají celý zákon, mluví jako mistři slova, vystupují neohroženě a káží, že každý žasne. To jest dílo Svatého Ducha. Takového světla potřebujeme i my. Mnozí katolíci berou mnohé na lehkou váhu, na př. zákazy šestého, sedmého a osmého přikázání Božího, potřebují hodně osvětlení, mají se tedy hodně modliti, aby je Duch Svatý osvětlil.

Oheň čistí. Čistí železo a jiné kovy. Duch Svatý musí nás zbaviti všeho duševního rezu a vši nešlechtnosti a špíny, vše smyslné podřídit duchovnímu, vše pozemské náležitě osvětliti. Vizme apoštoly. Jak byli ctižádostiví a malicherní, jak netrpěliví a popudliví, jak závistiví a pyšní. A po Letnicích? Vším pozemským pohrdali, pracovali jen pro duše, plní pokory a tichosti, trpělivosti, šetrnosti a lásky. Duch Svatý může všechny tak proměnit: dává lítost, dává sílu ku poznání, dává posvěcující milost. Máme sklony k hněvu, závisti, nemravnosti; to vše chce Duch Svatý odstraniti, chce nás vychovati, abychom milovali Boha a jeho zákon.

Oheň zahřívá. V zimě tlačíme se ke kamnům, příroda potřebuje tepla. Duch Svatý zahřívá lidská srdce, rozplaměňuje v lidech lásku, již není nic příliš těžkým a velikým, nic dalekým, vysokým a hlubokým. Vizme zase apoštoly. Již to nejsou bázlivci. Vznešeně ve velekněžské důstojnosti stojí sv. Petr o Letnicích před lidem jerusalemským. A vystupuje jako by mu svět náležel. Lid stojí v údivu a tisíce židů dávají se pokřtiti. Tu je zřejmý účinek Ducha Svatého. A jdou do všech končin světa a patří jim celý svět. Duch Svatý i z nás dělá docela jiné lidi: slabé činí silnými, váhavé smělymi, mrtvé živými. V jeho lásce začínáme nový život, vyšší život, blažené štěstí.

Americký lékař Dr. Bull naučil se od jedné pacientky modlitbě k Duchu Svatému. Tak se mu zalíbila, že ji denně opakoval. A stal se katolíkem. Byl to popud Ducha Svatého, jemuž za to budiž čest a sláva na věky.

PONDĚLÍ SVATODUŠNÍ: MILOSRDENSTVÍ BOŽÍ.

„Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný.“¹⁾ Jest to jistě jedno z nejúchvatnějších míst Písma svatého. Připomíná překrásně milosrdenství Boží.

Bůh jest milosrdný. Lidé strašně neradi odpouštějí urážky. Uraží-li urozený pán sobě rovného, není to tak veliká urážka, jsou oba stejného stavu, horší by bylo, kdyby urážející stál společensky mnohem níže. Čím kdo výše stojí, tím i větší urážka. Uvažme, jaká urážka musí býti hřích, když jsme ubozí tvorové Boží a Bůh, jehož urážíme, náš Stvořitel, bytost nejdokonalejší a nejvyšší! A uražený Bůh mlčí, zadržuje svůj trest, prokazuje dobrodiní jako dříve.

Bůh jest nekonečně milosrdný. I podle času i podle způsobu. Do posledního dechu života na nás myslí, chce nám odpustiti, ne jednou, nýbrž desetkrát a stokrát. Milosrdenství Boží jde až ku bráně podsvětí. Kdybychom tisíckrát klesli, prosíme-li s opravdovou lítostí Boha za odpuštění, chce dobrý pastýř vše odpustiti, vše smazati a zapomenouti. Opravdová lítost z lásky vše napraví. Božské milosrdenství jest nevyčerpatelné i podle způsobu. Čím více se rozlévá, tím jest větší, jako tomu jest při ctnosti. Kdybychom rozdělili poklady světa, ubývá jich, u pokladů milosti pravý opak. Před stvořením světa, když Bůh své poklady milosti skrýval, stál při svém bohatství sám, když poklady rozdával, získal poddané a služebnictvo a zdál se býti bohatší. Zcela tak s milosrdenstvím Božím: Bůh tím získává mnohé děti, které mají účast na jeho dobrotě. Důvěřujme v milosrdenství Boží.

Bůh jest milosrdný. Nekonečně milosrdný. Milosrdným slíbil milosrdenství. Jen ten dojde milosrdenství, kdo byl milosrdný. Milosrdenství můžeme bližnímu prokázati v různé době a různým způsobem. Nezatvrzujme tedy srdcí svých.

¹⁾ Jan 3, 16.

SV. PETRA A PAVLA: APOŠTOLSKÝ ZÁKLAD.

Kdo má pravdu? Má pravdu katolická Církev nebo mají pravdu jinověrci? Jest katolická Církev pravá Církev nebo jsou pravé náboženské společnosti jinověrců? Pravda jest jenom jedna. Pravdu božskou přinesl Kristus. Pravdu Kristovu má jediná jeho Církev. Která to jest? Ta, která má apoštolský základ! Proč jest římskokatolická Církev apoštolská? Každé školní dítě ví, že mezi všemi křesťanskými náboženskými společnostmi není jediné, kromě římskokato-

lické Církve, která by mohla dokázati, že jest od Krista a má apoštolský základ. Pravoslavná církev vzniká v jedenáctém století, protestantská v šestnáctém století, starokatolická ke konci devatenáctého století, československá v dvacátém století: před tou dobou o nich nikdo ničeho nevěděl. Vidíme, že tyto náboženské společnosti zrodily se příliš pozdě, nemohou tedy, což chápe každý rozumný člověk, míti svou moc a své učení od Krista, nemohou míti apoštolskou posloupnost: nemají dědiců a nástupců apoštolů. Z toho následuje, že jen ona církev může býti pokladnice božské pravdy a milosti, jejímž zakladatelem jest sám Kristus a první viditelnou hlavou Petr: jen v římskokatolické Církvi jest nepřetržitá posloupnost nástupců od sv. Petra až nynějšího 262. papeže.

Římskokatolická Církev nikdy neztratila božské pravdy a milosti. Kristus pravdu a milost přinesl pro všechno lidstvo všech dob: všechny chce spasiti, zachrániti, neboť „jest světlo, které osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět“.¹⁾ Proto Spasitel praví apoštolům: „Odejdouce tedy do celého světa, učte všechny národy, učíte je zachovávat všecko, co jsem přikázal vám; a hle, já jsem s vámi po všechny dni až do skonání světa.“²⁾ A opět praví: „A já prositi budu Otce a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstal na věky, Ducha pravdy ten vás naučí všem věcem a připomene vám všecko, co jsem mluvil vám... naučí vás všelike pravdě.“³⁾ Kristus prohlašuje: zůstanu s vámi a Duch Svatý naučí vás všemu. Kristus zůstane s apoštolý, aby vždy jen pravdu hlásali a učili, proto i Duch Svatý naučí je všelike pravdě. Apoštolové nemohli osobně všude sami kázati, nemohli kázati všem pokolením, musí tedy příkaz Kristův platiti i jejich nástupcům, může tedy pravda Kristova a jeho milost býti jen tam, kde jsou skuteční nástupci Petra a apoštolů.

Konvertitka Ida Eckhardová vypravuje, jak léta studovala katolické učení. Den přijetí do katolické Církve pokládala za nejšťastnější den života. Právem! Kdo jest v pravé Církvi, nalezl nesmírný poklad pravdy a milosti, může bezpečně dojíti spásy. Vážme si pravé Církve, modleme se za ty, kteří ji ztratili!

¹⁾ Jan 1, 9; ²⁾ Mt. 28, 20; ³⁾ Jan 14, 16 a 25.

II. TŘI POVINNOSTI KATOLICKÝCH MUŽŮ.

Sv. Petr a Pavel, knížata apoštolů, vynikali horlivostí ve službě Boží. Kdyby dnes kázali našim mužům, zdůraznili by jistě tyto povinnosti: musíte choditi na kázání, musíte choditi na Mši svatou, musíte se zpovídati.

Muži, musíte choditi na kázání. „Víra z kázání, kázání pak z rozkazu Kristova.“¹⁾ V kázání slyší úředník: buď spravedlivý, poctivý, pracovitý; lékař: uzdravuj sebe sama, svou duši; učitel: vychová-

vej k zbožnosti a mravnosti; kapitalista: dělník jest tvůj bratr, jeho práce získává tvůj blahobyt, buď tedy k němu spravedlivý, štědrý, laskavý, i ty budeš jednou státi před věčným soudcem; dělník: cti svého chlebodáře, dává ti práci a výdělek, bez kapitálu není možné podnikání, naprostá rovnost stavů jest nesmysl. Máme všichni stejná nadání ke všemu? Jsme všichni stejně pilní a spořiví? Snažení a radost z tvoření jsou možné jen tehdy, má-li z toho člověk prospěch. Buď tedy poslušný, poddaný a uctivý, věř, že pravé štěstí pro člověka jest vědomí poctivě vykonané povinnosti. A tak každý stav v kázání slyší o svých povinnostech.

Muži, musíte choditi na Mši svatou. Při Mši svaté jsou věřící zcela nezávislí na vlivu, vedení a poručníkovaní kněze, mohou se zcela oddati potřebám srdce. Každý: umělec, učenec, řemeslník, úředník, obchodník, boháč, chudšas, dělník, továrník, právník, lékař, atd. mohou čerpati veliké milosti z této prohlubně Boží lásky a Božího milosrdenství. Mohou zpívati, mohou se modliti, mohou rozjímati, Mše svatá, nekrvavé obnovování krvavé oběti na kříži, dává tolik krásných popudů k opravdové zbožnosti. Jak výmluvné jsou již samy obřady Mše svaté! Jaká hloubka modliteb! Kolik síly tu může načerpati katolický muž pro své povolání a denní práce!

Muži, musíte choditi k svaté zpovědi. Míním tím i svaté přijímání. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev zůstává ve mně a já v něm.“²⁾ Co znamenají ta slova? Musíš v milosti Boží žíti a s milostí Boží působiti, budeš tedy zachovávatí přikázání Boží a církevní, budeš plniti své stavovské povinnosti a budeš pořádným občanem státu, budeš mužně hájiti své přesvědčení, budeš jiným člověkem. Myslíš, že zůstane bez vlivu, máš-li Spasitele v těle svém? Blízkost Kristova vytváří jiné lidi. Požehnaně působí již svatá zpověď. Zpytování svědomí, seznání svého nitra, jest první krok k nápravě. Kdo se opravdově zpovídá, pokračuje v dokonalosti, zanechává starých chyb, varuje se nových, přibližuje se Kristu. Přirozeně, že jediná zpověď za celý rok nemůže míti těchto blahodárných účinků. Svatá zpověď jest důkaz božské moudrosti a projev velikého milosrdenství. Zpovídejme se rádi, zpověď není břemeno ani hanba, často a upřímně, úplně a opravdově.

Apoštolům, kteří k nám takto promlouvají, děkujeme, líbáme ruku a slibujeme řídit se jejich pokyny, (poněvadž tyto tři povinnosti patří ke katolickému charakteru.

¹⁾ Řím. 10, 17; ²⁾ Jan 6, 57.

NANEBEVZETÍ PANNY MARIE: MARIA JEST NEJVÍCE OMILOSTNĚNÁ ŽENA.

Anděl z příkazu Božího ji nazývá milostiplnou, měla tedy tolik milostí jako žádná jiná žena a to z toho důvodu, že byla vyvolena za matku Boží.

Maria jest tajemství pro lidi. Milostiplná, Pán s tebou, požehnanás mezi ženami, Duch Svatý sestoupil v tebe, moc Nejvyššího zastíní tě, to jsou slova tak vznešená, že nikdo z nás nemůže pochopit velikost Marie. Maria měla být matkou Boží, měla jí být nezměrnými milostmi, a při tom zůstává tvorem Božím a po celou věčnost nemůže být stejné podstaty s Bohem. Kdo pochopí to tajemství? „Bůh mohl stvořit větší nebe a větší zemi, ale nemohl učinit větší matku nad Marii“ (sv. Bonaventura). Proč mlčí evangelia o tak mnohém? Proč nám neříkají ničeho o čtyřiceti dnech po velikonočních, kdy Pán s učedníky rozmlouval o království Božím? A o třiceti letech v Nazaretě praví evangelia pouze krátce: „Byl jim podán.“ Maria zůstává pro nás tajemstvím.

Maria jest tajemství pro anděly. Podle proroka Ezechiela přikázal Bůh jednomu andělovi změřit Jerusalem, jeho šířku a délku i výšku. Anděl tak učinil. Žádný anděl v duchu nezměří důstojnost matky Boží. Andělé jsou služebníci Boží: byli při Zvěstování Marie, byli v Betlemě, v Egyptě a Nazaretě. Jejich služby nikdy se nevyrovnaly úřadu Panny Marie. Maria dala nám Spasitele, jenž přijal tělo z jejího těla, bylo tedy povolání Marie neskonale vyšší a proto i její milost nevýslovně bohatší. Oč se jednalo při zkoušce andělů? Vtělenému Synu Božímu a jeho lidské matce měli holdovati. Takové hodnosti nedovedli pochopit: přirozenost lidská jest nižší přirozenosti andělské; jedni věřili a podrobili se, Lucifer se svými stoupenci odepřeli sloužit a padli. A přece andělé nepochopili důstojnosti Marie: zůstala jim tajemstvím.

Maria jest z části tajemství i pro Boha. „Sestra naše maličká jest, co s ní učiníme?“¹⁾ Hle, Bůh se radí sám se sebou, když připravuje tento zázrak, a mluví tak slavnostně, aby naznačil důležitost události. Bůh chce říci: učiníme jí veliké věci. A Bůh skutečně učinil jí tak veliké věci jako žádnému jinému tvorů. Michelangelo v chrámě svatopetrském s úctou vzhlížel na svou práci: Pieta. Nechtěl skoro ani věřit, že jest to jeho dílo, soudil, že by po druhé něco podobného nesvedl. Snad smíme i o Bohu říci: měl radost ze svého díla, Marie, a něco tak ušlechtilé něžného — abych se po lidsku vyjádřil — snad by po druhé nedokázal.

Utikejme se k Marii denně, berme ji za ruku při modlitbě: jsme-li dobře s matkou, jsme dobře i se Synem; střeží-li nás oko její, střeží nás i Syn, střeží nás i oko nebeského Otce.

¹⁾ Velepíseň 8, 8.

POSVĚCENÍ CHRÁMU:

NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOST STROM ŽIVOTA.

Podobal se jerusalemský chrám v něčem ráji? Mlha nad archou úmluvy znázorňovala korunu stromu života v rajské zahradě. Z obou míst vycházelo všechno požehnání. V domě Božím Nového

zákona nesmí chyběti toto útočiště: máme je v ciboriu a monstranci na našich oltářích. Pojednejme o Nejsvětější Svátosti jako stromu života. Bohoslovci tvrdí, že plod stromu života chránil první lidi před smrtí, dával sílu ke každé činnosti a upřímnou radost. To vše platí o Nejsvětější Svátosti.

Strom života skýtá ochranu. Svatá panna Anežka měla podle rozhodnutí soudce býti dopravena do domu hanby. Toto čisté dítě posílilo se u stromu života nebeským plodem a nejsilnější muži nemohli s ní hnouti s místa. Strom života chrání před každým zlem, hříchem, ďáblem, peklem, smrtí. „Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky.“¹⁾ Kdo hledá pomoc ve svatém přijímání, zůstává uchráněn pádu. Mnozí, kteří často klesali, zůstali pevní při denním svatém přijímání. Sv. přijímání chrání i před tělesným zlem: mnozí vážně nemocní byli uzdraveni po sv. přijímání a posledním pomazání.

Strom života dává sílu. Jest to jistě jedinečná událost světových dějin, když za pohanského císaře Valeriána r. 257 svatý jáhen Vavřinec na žhavém rošti žertuje. Při takových mukách taková síla? Odkud to? Tu dává sv. přijímání, plod se stromu života, abychom ctnostně žili, trpěliví byli, tichost projevovali, čistotu zachovali. To jsou plody se stromu života v novém ráji. Každý hospodář má si pokládati za štěstí, že může pěstovati pšenici, z jejichž zrn se připravuje mouka pro Chléb silných. Svaté přijímání sílí i tělesně, jak dokazují mnozí světcí.

Strom života dává radost. Sv. František z Assisi nejlépe to dokazuje. Každý světec vyznamenává se opravdovou radostí. Jest to zcela přirozené, že pocítují nevýslovnou radost ti, kteří věrně a poctivě jednají podle příkazu Ježíšova a stále se posilují se stromu života. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší ovoce mnoho.“²⁾ Toto ovoce roste ze semena stromu života. Odtud vyvěrá naše poctivost a s ní jistota spásy, což přináší vnitřní klid, jenž převyšuje vše, co může znamenati radost. Sv. přijímání i tělesně působí radost, jest jaksi předchůť nebeského království.

Strom života v katolickém chrámě musí nám býti nejmilejším neboť v jeho stínu Bůh přislubuje: „Tomu, kdo zvítězí, dám jísti se stromu života, který jest v ráji Boha mého.“³⁾ !

¹⁾ Jan 6, 52; ²⁾ Jan 6, 57 a 15, 5; ³⁾ Apok. 2, 7.

SVÁTEK KRISTA KRÁLE: KRÁLOVSTVÍ KRISTOVO.

Napoleon na ostrově Elba pozoroval jednou vzdálenou kostelní věž. Tehdy pronesl pozoruhodná slova: „Všecka království světa zanikají, jen jediné nezaniká, to jest království Ježíše Krista.“ Kristus jest skutečně Král.

Kristus byl jako Král předpověděn. „A dám ti národy v majetek, a v tvé vlastnictví končiny země.“¹⁾ Plným právem mohl Kristus prohlásiti: „Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi.“²⁾ Pocho-pitelně, neboť „všecky věci povstaly skrze ně (Slovo), a bez něho nepovstalo nic z toho, co povstalo.“³⁾ Vše stvořené jest od Krista a proto i jeho vlastnictví. Všecko tvorstvo stvořilo jeho slovo, jeho ruka rozsela hvězdy, zapálila slunce a měsíc, moři vyměřila hranice, vytýčila hory; všecky zákony, podle nichž lidstvo staví stroje, ra-dia, telegrafy a telefony, vymyslel Kristus a vložil do stvoření; har-monie tónu, chvění vzduchu, rychlost světla jsou myšlenky našeho Krále. A tak jest tomu i se všemi osudy lidstva: všecky události ná-rodů a států, příběhy rodin, činnost každého jednotlivce, vše to od věčnosti zřelo oko Kristovo.

Kristus jest Král všech lidských osudů. Kristus nás zcela ovlá-dá: náš rozum, přinesl pravdu a řekl, odkud jsme a kam jdeme; naši vůli, řekl co musíme činiti. „Zachovávej přikázání.“⁴⁾ Zůstává pravdou, že ho poslouchá dítě, jež žvatlá první modlitbu, i stařec, jenž vysílá k nebi poslední vzdech; podle zákona Kristova jedná matka, jež věrně střeží své děti, i sluha, jenž se podrobuje co nej-svědomitěji; přání Kristovo a jeho rozkaz plní učenec, jenž svým badáním víru podporuje, i dělník, jenž poctivě koná svou práci. Kristus řídí naši mysl: milosrdná sestra u lůžka nemocných zřeká se pozemských požitků; misionář opouští pohodlí, vlast, a věnuje se v nehostinných krajinách s velikým nebezpečím spásu duší; kněží a řeholníci konají své povinnosti bez ohledu na časné uznání; kdo těm milosrdným sestrám dává spokojenost, kdo volá missionáře, kdo dává kněžím a řeholníkům vyšší radost? Vše vychází z Krista, vše se děje skrze něj, vše jest od něho a pro něj.

„*Boj se krále, synu můj.*“⁵⁾ Prapor, jemuž jsme přísahali věrnost jest zákon Boží a církevní. V přikázáních spočívá veškerá spravedl-nost, všechna blahobyť lidu, štěstí každého jednotlivce.

¹⁾ Ž. 2, 8; ²⁾ Mt. 28, 18; ³⁾ Jan 1, 3; ⁴⁾ Mt. 19, 17; ⁵⁾ Přisl. 24, 21.

NAROZENÍ PÁNĚ:

MALÝ A PŘECE TAK VELIKÝ BŮH.

Myslí zalétáme do Svaté země. Z Betlema svítí hvězda, z Betlema zaznívají andělské zpěvy a jásavý zpěv pastýřů: jak veliký jest Pán a jak malý jest Pán. Pojdme k jesličkám.

Veliký jest Pán a veškeré chvály hodný. Na hoře Sinaj řekl Bůh Mojžíšovi: „Nemůžeš viděti mé tváře, neboť viděti mne a zůstatí na živu žádný člověk nemůže.“¹⁾ Tak zjevuje Bůh svou velikost. „Viděl jsem Pána, an sedí na trůnu vysoko vyzdvíženém; cípy roucha jeho naplňovaly chrám. Serafové vznášeli se nad ním, a vo-lal jeden ke druhému: Svatý, svatý, svatý jest Hospodin, Bůh zá-

stupů, plná jest všechna země slávy jeho. Chvěly se pak podvoje veřeji od hlasu volajícího a dům naplnil se dýmem.“²⁾ Ohlášení Boží velebnosti. Očekávejme nyní Pána s prorokem Eliášem na hoře. Blíží se bouře, podvrací hory a rozráží skály, po bouři je zemětřesení, pak oheň, soudíme, že blíží se Bůh, on však není přítomen. Po ohni šelest tichého věterku. A to byl Hospodin. Bůh přichází v tichém vánku a ukazuje tak svou laskavost, shovívavost, mírnost a dobrotivost.

Malý jest Pán a veškeré lásky hodný. Všichni mudrci světa musí umlknouti před tímto tajemstvím. Který vědec Řecka, který řečník Říma vymyslel něco podobného? K tomu patří moudrost, jež není z tohoto světa, dobrota, jež se nedá na světě změřiti. Všemi stoletími po Kristu zaznívá nářek všech svatých, že se Bůh tak ponížiti musel. To může jen Boží všemohoucnost, jež činí veliké a nepočetelné bez počtu. Nebesa nebes zaznívají obdivem, propasti žasnou, svět stojí v údivu, Bůh člověkem, dítětem, slabým a bezmocným dítětem v jesličkách! Jeho oči jsou Boží oči, jeho uši před tisíci lety slyšely andělské zpěvy, ruce budovaly svět a celý ten svět jest jako malá koule, již dítě v ruku drží, nohy šly dalekou cestou s nebe k nám: malý jest Pán a veškeré lásky hodný.

To vše zjevila láska. Dnes sestoupilo nebe na zemi a země stala se nebem. Stavme jesličky v domácnostech. Ježíškovi, malému a přece tak velikému Bohu, obětuje dobrá předsevzetí a všechny starosti, božské Dítě vztáhne svou ruku a udělí nám své požehnání.

¹⁾ 2. Moj. 33, 20; ²⁾ Is. 6, 1—4.

SV. ŠTĚPÁNA: O TRPĚLIVOSTI.

Sv. Štěpán, první mučedník, zůstane povždy vzor trpělivosti. Utrpení, jež Bůh mu seslal, snášel klidně a s odevzdaností do vůle Boží. Promluvme si o trpělivosti, které všichni hodně a hodně potřebujeme.

Trpělivosti potřebujeme s jinými. Co všechno musíme snášeti! Vezmeme na př. nemotornost a nejapnost dětí i dospělých doma, ve škole, v práci: mnohé dítě jest málo nadané, zapomíná, vše rozbije, ve škole nemůže nikam, těžko chápe, při práci jest nepozorné, nemůže s ničím býti hotovo. Co to vyžaduje trpělivosti přemáhati pomalu a důsledně všechny ty nectnosti. U mnohých lidí shledáváme se s velikými nedostatky charakteru: jeden jest dráždivý, prudký, prchlivý a zlostný, jiný neupřímný, lstivý a falešný, jiný žárlivý a sobecký. Se všemi těmito slabostmi musíme počítati, zvykati si na ně a učit se je trpělivě snášeti. Setkáváme se se zjevnými nepřátelstvími a zlomyslnostmi, potupami a pronásledováními, což zase znamená zachovati klid, rozvahu. Pamatujme si především, že Bůh

má soucit s bližním, musí jej také snášeti, ba chce jej zachrániti a do nebe přivést. Za zlomyslníky a pronásledovatele se modleme, to je udržuje v mezích a přivádí na dobrou cestu. Odpouštějme a zapomínejme, ustupujme, pokud možno, snažme se všechno v dobrém skoncovati.

Trpělivosti potřebujeme sami se sebou. Jak často mnohé dopadne proti našemu přání, jak často mnohé podnikání se nám nezdaří, život jde jinou cestou, než sami chceme! To znamená ihned dáti se plně do vůle Boží: Pane, jak to řídíš, tak to přijímám, buďž jméno tvé chváleno a velebeno. Máme i mnohé chyby: nemůžeme se soustřediti při modlitbě, mrzí nás to, jsme sami sebou nespokojeni; to znamená učit se a cvičiti se v trpělivosti. Čiňme, co můžeme, a ostatní přenechme Pánu Bohu. Jiní musí bojovati proti vášním: pýše, závisti, lakotě, nestřídmosti a nemravnosti; to znamená vážně se brániti, býti na pozoru, každé příležitosti v tom směru se varovati, hodně a hodně se modliti. Pozorujeme-li, že znovu upadáme, znamená to neztráceti mysl, klidu, trpělivosti; nikdy nepřipustiti si myšlenku, že to vše nepomáhá, nezhazovati flinty do žita. Jak musel sv. Augustin bojovati, aby ovládl svou smyslnost, jak museli bojovati sv. Jeronym, sv. Benedikt, sv. František! Mnozí vážně a svědomitě se snaží, ale nedaří se jim vše tak, jak si přejí, nezbyvá tedy nic jiného než trpělivost: „vytrvalostí svou získáte duše své“¹⁾ t. j. vytrvalostí, neustálým bojem za ctnost můžete zachrániti své duše. Tedy trpělivost a vytrvalost přivádějí k nebi.

Pamatujme si tři věci: berme každý křížek jako dopuštění Boží; berme jej jako pokání; berme jej jako zásluhu. Vzpomeňme si často na sv. Filipa Neri: „Chraň Bůh, abych vystřídal kostelníka, připravil bych se o každou příležitost k trpělivosti.“

¹⁾ Lk. 21, 19.

NEDĚLE MEZI OKTÁVEM VÁNOČNÍM:

BŮH JEST VŠUDE S NÁMI.

Jaké štěstí pro Marii a Josefa, když stále na nich spočívalo oko Syna Božího! Toho štěstí jest účasten každý, kdo si představuje, že Bůh s ním všude jest a jeho oko všude jej doprovází.

Bůh chce, abychom pamatovali na jeho přítomnost. Nemůže ani jinak býti, vyplývá to z víry, jak dobře praví sv. Pavel: „V něm žijeme a se hýbáme i trváme.“¹⁾ Hned ráno, když otevřeme oči sklání se Bůh nad námi a hledí do oka. Přijímejme vděčně jeho pohled, zasluhuje toho, jeho jest zásluha, že můžeme zase povstati. V každém okamžiku potřebujeme dobroty Boží, máme tedy každým okamžikem na Boha mysliti, na jeho přítomnost. Myšlenka na Boží přítomnost přináší mnoho dobrého, když již myšlenka na do-

brého člověka zdržuje mnohého hříchu. Myšlenka na matku, myšlenka na otce zachránila nás, říkájí hodné děti. Mocnější jest myšlenka na Boha, jež chrání před zlem. Stačí uvést Josefa Egyptského a Susannu. Myšlenka na Boha pobádá i k dobrému. Přítomnost učitelova pobádá dítě k větší svědomitosti, přítomnost mistra, hospodáře, šéfa pobádá k větší pilnosti, myšlenka na přítomnost Boží k svědomitému plnění povinností.

Jak si počínati, abychom stále pamatovali na přítomnost Boží? Můžeme tak činiti různým způsobem. Především nutno žiti s duchem církevního roku, denně čísti krátká rozjímání o životě Pána Ježíše a rozjímati o tom, co jsme četli. Tak prožíváme Vánoce s Ježíšem v jeho mládí, dobu před Velikonocemi prožíváme s Kristem v jeho veřejném životě, jeho utrpení a smrti atd. Musíme si vždycky představit všeho živě jako bychom skutečně s Ježíšem byli v Betlémě, Egyptě, Nazaretě a provázeli jej na všech cestách. Jiný způsob jest ten, že častěji za dne vysíláme kratičké střelné modlitbičky a tak v myšlenkách zalétáme k Bohu a připomínáme si jeho přítomnost; hlavně máme tak činiti v pokušení a jsme-li na rozpacích, co činiti, pak tehdy, potřebujeme-li útěchy, pomoci, rady: máme tak činiti i tehdy, vycházíme-li z domu, vstupujeme do jiného domu, k cizím lidem, při návratu atd.: hlavně před spaním, aby poslední myšlenka platila Bohu. Jiný způsob jest častěji opakovaná myšlenka: Bůh jest zde se mnou, vidí mě, miluje mne, chce mi dáti milost; proto několik slov lásky k němu promluvíme. Mnohý vzpomíná na přítomnost Boží při úderu hodin atd. A tak nás dobrý pastýř chrání, cítíme se v blízkosti Boží.

Boleslav IV., král polský, stále nosil ve zlatě zasazený malý obrazek otcův. Kdykoli se jednalo o něco důležitého, pohleděl na tento obraz a řekl: „Otče, nechci ničeho učiniti, co by nebylo dobré v tvých očích.“ S námi jest Bůh. Co tedy my učiníme? Jen to, co jest dobré v očích Božích!

¹⁾ Sk. ap. 17, 28.

OBSAH

Nový rok:

Svatých tří králů:

I. neděle po Zjevení Páně:

II. neděle po Zjevení Páně:

III. neděle po Zjevení Páně:

IV. neděle po Zjevení Páně:

Septuagesima:

Sexagesima:

Quinquagesima:

I. neděle postní:

II. neděle postní:

III. neděle postní:

Svatého Josefa:

IV. neděle postní:

Smrtelná neděle:

Květná neděle:

Hod Boží velikonoční:

Pondělí velikonoční:

I. neděle po velikonocích:

II. neděle po velikonocích:

III. neděle po velikonocích:

IV. neděle po velikonocích:

V. neděle po velikonocích:

Pondělí prosebných dnů:

Úterý prosebných dnů:

Středa prosebných dnů:

Nanebevstoupení Páně:

Co musíme od Boha očekávat?

Proč musíme od Boha očekávat
odpuštění hříchů, milost a věčnou blaženost?

Co znamená **modlit se** a s jakým úmyslem se modlit?

Proč se musíme modlit a co v nás modlitba hlavně působí?

Jak se musíme modlit?

Za koho se máme modlit?

Oslovení a první prosba Otčenáše.

Druhá a třetí prosba Otčenáše.

Čtvrtá a pátá prosba Otčenáše.

Šestá a sedmá prosba Otčenáše.

Zdravas, Maria.

Pobožnost k bož. Srdci Páně a křížová cesta.

Proč musíme Boha milovat?

Kdy milujeme sami sebe správným způsobem?

Kdo jest náš bližní, proč a jak ho máme milovat?

Čím zvláště ukazujeme svou lásku k bližnímu?

Další skutky tělesného milosrdenství.

Duchovní skutky milosrdenství.

Duchovní skutky milosrdenství.

Proč musíme i nepřátele milovat?

Čím ukazujeme křesťanskou lásku? Povinnost zachovávat Desátero.

Co Bůh přikazuje v **prvním přikázání** Desátera a jaká musí být naše víra?

Kdo hřeší proti víře?

Prostředky k zachování víry.

Kdo se prohřešuje proti naději?

Kdo se prohřešuje proti lásce k Bohu?

Kdo se prohřešuje proti povinnosti Bohu se klanět?

Neděle mezi oktávem Nanebevstoupení Páně:

Hod Boží Svatodušní:

Pondělí Svatodušní:

Nejsvětější Trojice Boží:

Boží Tělo:

II. neděle po Svatém Duchu:

III.

IV.

V.

VI.

VII.

VIII.

IX.

X.

XI.

XII.

XIII.

XIV.

XV.

XVI.

XVII.

XVIII.

XIX.

XX.

XXI.

XXII.

XXIII.

Proč a jak ctíme anděly a svaté?

Proč ctíme P. Marii nade všechny anděly a svaté?

Proč ctíme obrazy Páně a svatých?
Co jsou svaté ostatky a proč je ctíme?

Jak **ctíme jméno Boží** a kdo jméno Boží zneuctívá?

Co znamená přísahati; kdo přísahá hříšně; proč jest krivá přísahá hrozně těžký hřích?

Co jest slib a kdo slib porušuje?

Proč a jak světit neděli?

Co jsou služební práce a kdy jsou v neděli dovolené?

Proč máme býti v neděli na Mši svaté a kdo hřeší proti této povinnosti?

Co Bůh přikazuje ve čtvrtém přikázání?

Kdy se prohřešují děti proti rodičům?

Povinnosti svěřenců, žáků a učedníků.

Povinnosti služebných ku představeným.

Povinnosti věřících k duchovním.

Povinnosti rodičů k dětem.

Povinnosti podřízených k světské vrchnosti.

Povinnosti představených a vrchností.

Co Bůh zakazuje v pátém přikázání a kdo se prohřešuje proti svému tělu?

Další hříchy proti vlastnímu tělu.

Péče o život a zdraví.

Co činiti v případě onemocnění?

Kdo hřeší proti životu bližního a jak veliký jest to hřích?

Povinnost starati se o život a zdraví bližního.

Kdo škodí své duši a duši bližního.

Kdo hřeší nečistotou?

Proč se máme chrániti hříchů proti čistotě?

Co činiti k zachování čistoty?

Všech Svatých:	Panictví.
XXIV. neděle po Svatém Duchu:	Co hlavně svádí ku porušení čistoty?
XXV.	Co se poroučí v šestém přikázání Božím?
I. neděle adventní:	Co se zakazuje v sedmém přikázání Božím?
II. neděle adventní:	Co musí činiti, kdo bližního nespravedlivě na majetku poškozuje?
Neposkvrněné Početí P. Marie:	Co Bůh chrání sedmým přikázáním?
III. neděle adventní:	Co Bůh zakazuje v osmém přikázání?
IV. neděle adventní:	Čím hřešíme proti cti bližního; co musí činiti, kdo bližnímu na cti ublížil?
Narození Páně:	Kdo se prohřešuje proti pravdě?
Svatého Štěpána:	Co Bůh chrání osmým přikázáním?
Sv. Jana, Miláčka Páně:	Co Bůh zakazuje v IX. a X. přikázání?
Mláďátek:	Právo a spravedlnost.

PŘÍDAVEK:

Nový rok:	Zlého se varovati a dobré konati
Zjevení Páně:	Katolická rodina.
Popeleční středa:	O postu.
Sv. Josefa:	Věrnost v povolání.
Zvěstování Panny Marie:	Modlitba a pobožnosti v povolání.
Velký pátek:	Slzy Ježíšovy.
Hod Boží velikonoční:	Zvěst o vzkříšení.
Pondělí velikonoční:	Co připomínají emausští učedníci
Pondělí prosebných dnů:	Ranní modlitba.
Úterý prosebných dnů:	Modlitba před jídlem a po jídle.
Středa prosebných dnů:	Večerní modlitba.
Nanebevstoupení Páně:	Nebe naše naděje.
Hod Boží Svatodušní:	Oheň Ducha Svatého.
Pondělí Svatodušní:	Milosrdenství Boží.
Sv. Petra a Pavla:	Apoštolský základ.
Nanebevzetí Panny Marie:	Tři povinnosti katolických mužů
	Maria jest nejvíce omilostněná žena.

Posvěcení chrámu:

Svátek Krista Krále:

Narození Páně:

Sv. Štěpána:

Neděle mezi oktávem vánočním.

Nejsvětější Svátost strom života

Království Kristovo.

Malý a přece tak veliký Bůh.

O trpělivosti.

Bůh jest všude s námi.